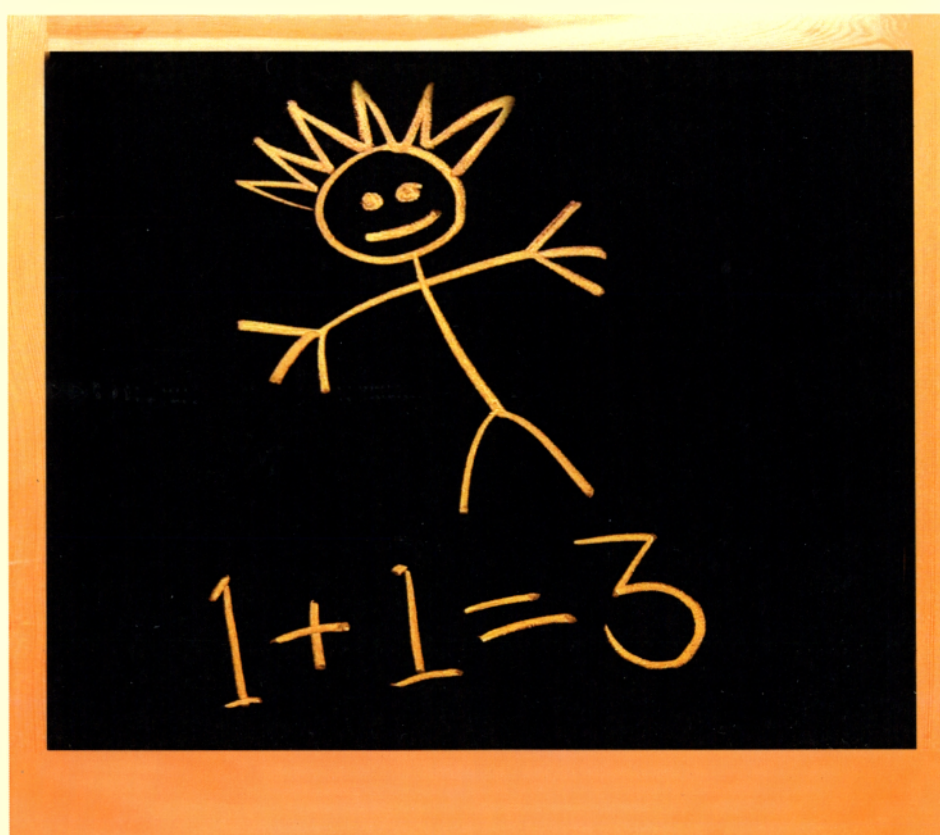

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

**ΘΕΜΑ : ΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ
ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ Κ.Ε.Κ.ΥΚ.Α.ΜΕΑ. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ : ΒΑΡΔΙΑ ΔΗΜΗΤΡΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ.....	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	6
<u>ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ</u>	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	
ΟΡΙΣΜΟΣ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ.....	11
1.2 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΩΝ.....	12
1.3 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	
ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΗΜΕΡΑΣ ΚΑΙ ΕΤΟΥΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	
2.1 ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ 3 ^{ΗΣ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΩΣ ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ.....	16
2.2 ΤΟ 2003 ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	
ΦΟΡΕΙΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	
3.1 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ.....	20
3.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΦΟΡΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ.....	22
3.3 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΝΑ Δ.Υ.ΠΕ.....	23
3.4 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ – ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΑ Ν.Π.Δ.Δ. ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ.....	25
3.5 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ – ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΑ Ν.Π.Ι.Δ. ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ.....	31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

4.1 ΕΝΝΟΙΑ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.....	34
4.2 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.ΜΕ.Α.).....	35
4.3 ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ (Ε.Σ.Α.Ε.Α.)	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

5.1 ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	39
5.2 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΤΑ Αμε.Α. ΑΠΟ ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ.....	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (Ο.Α.Ε.Δ.)

6.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ Α.ΜΕ.Α.....	49
6.2 ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.....	51
6.3 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Κ.Ε.Κ.) -ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

7.1 ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ.....	56
7.2 ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Κ.Ε.Κ.).....	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΕΘΝΙΚΑ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

8.1 ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ.....	59
8.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ.....	66

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

9.1 Η ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΗΜΕΡΑ.....	71
9.2 ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	72
9.3 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ (Σ.Μ.Ε.Α.).....	74
9.4 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.....	79

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μΕΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.....81

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11^ο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

11.1 ΣΚΟΠΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μΕΑ.....84

11.2 ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μΕΑ.....85

11.3 ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μΕΑ.....89

11.4 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μΕΑ.....91

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12^ο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

12.1 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ

ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ.....92

12.2 Η ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ 100

12.3 ΠΡΟΝΟΙΑΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ.....102

12.4 ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ.....104

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13^ο

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μΕΑ. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

13.1 ΑΝΑΛΥΣΗ S.W.O.T. 109

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14^ο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ –ΝΕΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

14.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ –ΝΕΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ.....112

14.2 ΣΧΟΛΙΑ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ

Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μΕΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.....119

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....120

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....122

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....124

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Στα παλιά χρόνια, πολύ πριν γεννηθεί ο Χριστός ζούσε στους πρόποδες του Ελίκωνα ένας δυνατός Έλληνας Βασιλιάς που τον έλεγαν Μέλιππο. Αυτός ο Βασιλιάς ακολουθώντας την ιδιαίτερη κλίση του αφιερώθηκε με πάθος στην καλλιέργεια των Καλών Τεχνών.*

Γι' αυτό και κάθε χρόνο στο παλάτι του έδινε μια λαμπρή γιορτή για να τιμήσει τις Μούσες που ήταν θεές των Καλών Τεχνών και από πολύ παλιά είχαν το ιερό κατάλυμα επάνω στον Ελίκωνα.

Αλλά η μοίρα αυτού του ωραιολάτρη βασιλιά του έδωσε ένα μονάκριβο παιδί- μια θυγατέρα που δεν έμοιαζε καθόλου με τα άλλα βασιλόπουλα. Το βλέμμα του ήταν σβησμένο, το στόμα του λίγο λοξό, το δέρμα του πλαδαρό και ωχρο και οι κινήσεις των χεριών του και των ποδιών του, παρ' όλο που άρχισε να μεγαλώνει, παρέμειναν αδέξιες.

Όταν ο Βασιλιάς είδε πως η γυναίκα του έδωσε όλη την αγάπη της σ' αυτό το σημαδεμένο από τους θεούς πλάσμα, το πήρε και το οδήγησε μια μέρα μακριά από την πόλη. Εκεί παρέδωσε την κόρη του σ' ένα καλό ζευγάρι χωρικών και τους πλήρωσε καλά για να την φροντίζουν.

Πέρα στην πολιτεία, μέσα στο παλάτι, η μητέρα της έλιωνε από την θλίψη γι' αυτήν και ο πατέρας της ολοένα και με μεγαλύτερο πάθος δινόταν στην καλλιέργεια των Καλών Τεχνών.

Κοντά στους χωρικούς λοιπόν μεγάλωσε το ταπεινό και καθυστερημένο αυτό κοριτσάκι, που δεν είχε όνομα και στο χωριό το λέγανε « το παιδί », και έγινε κοπέλα. Το « παιδί » ζούσε τον περισσότερο καιρό στην ύπαιθρο. Μια μέρα ξεθαρρεύτηκε να πάει λίγο πιο μακριά από την αυλή των θετών γονιών του. Έτσι χωρίς να το καταλάβει, άρχισε να ανεβαίνει τον Ελίκωνα στηριγμένη πάνω σ' ένα ξερό κλαδί. Τι περίεργο όμως! Με κάθε βήμα αισθανόταν την καρδιά της πιο ανάλαφρη, παρ' όλο που ξεμάκραινε ολοένα και περισσότερο από τις κατοικίες των ανθρώπων.

Αλλά και το τοπίο γινόταν όλο και πιο όμορφο.

Λουλούδια που δεν τα είχε δει ποτέ ανοίχτηκαν μπροστά στη θαμπωμένη ματιά της, εξαίσιες δροσερές μυρωδιές ζωντάνεψαν τη λαχανιασμένη ανάσα της, κελαρυστές πηγές που τα ασημένια νερά τους ανάβρυσαν από μεγαλόπρεπες σπηλιές, ξάφνιαζαν με τη μουσική τους και ξύπνησαν την κοιμισμένη ακοή της.

Γι' αυτό η άπειρη και αδύναμη αυτή κοπέλα δεν ένιωθε καμία κούραση και ανέβαινε όλο και πιο ψηλά. Έτσι τέλος έφτασε επάνω στην κορυφή του βουνού και φυσικά δεν γνώριζε καθόλου πως εκεί την περίμενε μια πρωτοφανή υποβλητική θεά: εννέα κομποί ναοί υψώνονταν γύρω από ένα ανθόσπαρτο λιβάδι. Επάνω στο πράσινο χαλί του εννέα πεντάμορφες παρθένες, η μία πιο όμορφη από την άλλη, τραγουδούσαν και χόρευαν. Ήταν οι Μούσες.

Όταν το ξένο κορίτσι φάνηκε μπροστά τους, άφησαν αμέσως τη διασκέδασή τους, το τριγύρισαν και άρχισαν να το ρωτάνε: « Από πού έρχεσαι ; », « ποια είσαι ; », « που πας ; ».

Αλλά το « παιδί » δεν ήξερε να πει τίποτε. Γελούσε μόνο αδέξια και για μια στιγμή, καθώς ήταν κατάκοπο, έγειρε και αποκοιμήθηκε.

Τότε οι Μούσες κάθισαν κάτω γύρω-γύρω από την κοιμισμένη κοπέλα. « Για κοιτάξε πόσο χλωμό είναι το δέρμα της. Μα αυτή είναι ένα άρρωστο ανθρώπινο παιδί. Δεν μας είπε τίποτε – ίσως να μην μπορεί και καθόλου να μιλήσει ». Έτσι προχωρούσε η συζήτηση. Τέλος αναρωτήθηκαν όλες μαζί : « και τώρα τι θα κάνουμε με αυτό το παιδί; ».

Η απάντηση βέβαια σ' αυτήν την ερώτηση ήταν μια: Να το βοηθήσουν. Αλλά επάνω σ' αυτό δεν χωρούσε καμία συζήτηση ούτε και χρειαζόταν καν να το πουν. Όλες τους ήξεραν και το ήθελαν. « Πως » όμως θα δινόταν αυτή η αλήθεια; Ήθελαν η μια να ξεπεράσει την άλλη και πες – πες κόντεψε η συζήτηση να καταλήξει σε καυγαδάκι.

Στο τέλος όμως συμφώνησαν: « Εγώ θα την διδάξω να βαδίζει σωστά », φώναξε η Μούσα του χορού και από τον ενθουσιασμό της έκανε ένα αμίμιτο πήδημα.

« Και εγώ λέω να την διδάξω να μιλάει » φώναξε η Μούσα της ευγλωτίας.

« Και εγώ θα την διδάξω να παίζει όλα τα όργανα » φώναξε η Μούσα της μουσικής και χτύπησε παλαμάκια δείχνοντας την ευτυχία που ένιωθε. Έτσι με τη σειρά, έδειχνε η κάθε μια από τις μούσες δήλωσε τι ιδιαίτερο θα έκανε για το παιδί.

Και αυτό έγινε. Δεκατέσσερα χρόνια το παιδί παρακολουθούσε μαθήματα κοντά σε όλες τις Μούσες και έδειξε μεγάλη επιμέλεια. Έτσι μπόρεσε να αλλάξει και να γίνει ένας νέος άνθρωπος.

Το παιδί μεταμορφώθηκε σιγά – σιγά σε μια γεροδεμένη κοπέλα που με σιγουριά προχωρούσε και με κατανόηση ακολουθούσε το σχολείο των Μουσών, τις ασκήσεις, για να κατακτήσει τα γράμματα και τις τέχνες.

Και τόσο απομακρύνθηκε από την παλιά κατάσταση ώστε η εικόνα εκείνη του «παιδιού» να θυμίζει κάτι το μακρινό και αξεπέραστο.

Έτσι μια μέρα παρουσιάστηκε μπροστά στις θεϊκές της δασκάλες και υπέβαλε σ' αυτές την παράκληση: « Δώστε μου σας παρακαλώ, ένα αληθινό όνομα και αφήστε με να γυρίσω στους ανθρώπους. Εκεί, από ευγνωμοσύνη γι' αυτό που εσείς κάνατε για μένα, θέλω να διδάξω τα Γράμματα και τις Καλές Τέχνες σε όλα τα παιδιά που είναι έτσι, όπως ήμουν εγώ μια φορά ».

Η χαρά των Μουσών όταν άκουσαν αυτά δεν περιγράφεται. Έδωσαν στο « άλλοτε παιδί » το όνομα Άγαθη που θα πει « καλοσύνη » και τη συνόδεψαν στο κατέβασμα της απ' τον Ελίκωνα.

Έτσι οι Μούσες έμαθαν στους ανθρώπους τη θεραπευτική δύναμη των Καλών Τεχνών.

Ως άνθρωποι έχουμε όλοι μας την ευθύνη να προωθήσουμε αλλαγές για τους συνανθρώπους μας που έχουν ανάγκη. Δεν χρειάζεται να έχουμε πολιτική δύναμη ή εξουσία για να προκαλέσουμε τις επιθυμητές αλλαγές. Οι αλλαγές σχηματίζονται περισσότερο με τη βασική ανάγκη για ισότητα των ανθρώπων και σεβασμό της αξιοπρέπειάς τους.

*Από το παραμύθι του A.W.: «Οι Μούσες και το παιδί»: Από το περιοδικό Lebenshilfe, heft II, 1962, Marburg. Μετάφρ. Κώστα Καλαντζή.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία, με τίτλο « Ζήτηση και προσφορά υπηρεσιών για Άτομα με Αναπηρία και ειδική μελέτη Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.ΑμεΑ Μεσσηνίας», έχει σκοπό την καταγραφή και παρουσίαση του συνόλου των φορέων στήριξης και των παρεχόμενων υπηρεσιών, που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρίες τόσο σε εθνικό επίπεδο, όσο και στην ευρύτερη κοινωνία της Μεσσηνίας. Εξειδικευμένο στόχο της εν λόγω εργασίας αποτελεί η καταγραφή και η παρουσίαση των υπηρεσιών που προσφέρει το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.ΑμεΑ Μεσσηνίας, τα προβλήματα και οι ελλείψεις που τυχόν υπάρχουν, καθώς και η ανάδειξη βελτιώσεων που μπορούν να επιτευχθούν σε όλους τους τομείς παροχής υπηρεσιών, για τα άτομα με αναπηρία που εξυπηρετεί. Για την καλύτερη οργάνωση και παρουσίαση των στοιχείων που συλλέχθηκαν, η εργασία αυτή χωρίστηκε σε δύο μέρη, το γενικό και το ειδικό μέρος.

Το **γενικό μέρος** αναφέρεται στις παροχές από τις Διευθύνσεις Πρόνοιας και των κυριότερων Ασφαλιστικών Ταμείων (Ι.Κ.Α., Τ.Ε.Β.Ε. , Ο.Γ.Α.) , στην παρουσίαση των κυβερνητικών και μη οργανώσεων κοινωνικού χαρακτήρα, στις παρεχόμενες υπηρεσίες μέσω προγραμμάτων από τα αρμόδια γραφεία του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), καθώς και στα σχετικά εθνικά - ευρωπαϊκά προγράμματα που απευθύνονται στα άτομα με αναπηρία. Τέλος, ολοκληρώνεται με την παρουσίαση της ανάπτυξης της ειδικής αγωγής και την εκπαιδευτική κατάρτιση των ατόμων με ιδιαίτερες μορφωτικές ανάγκες και τη συνοπτική περιγραφή δράσεων της Ειδικής Αγωγής,

Στόχος του γενικού μέρους της εργασίας είναι να δοθεί στον αναγνώστη μια σαφή εικόνα των κυριότερων φορέων και προγραμμάτων που υλοποιούνται, όσον αφορά τα επιδόματα για την οικονομική και κοινωνική στήριξη, την εκπαίδευση και αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρίες.

Το **ειδικό μέρος** αφορά κυρίως, το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.ΑμεΑ Μεσσηνίας και γίνεται μια αναφορά στις υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας του νομού που απευθύνεται σε άτομα με αναπηρία.

Αναλυτικότερα γίνεται μια προσπάθεια παρουσίασης και ανάλυσης του εσωτερικού περιβάλλοντος του κέντρου και του εξωτερικού περιβάλλοντος που πλαισιώνει τη λειτουργία του, όπως φορείς στήριξης και σύλλογοι, υπηρεσίες του νομού που απευθύνονται και αφορούν τα άτομα με αναπηρία, ώστε να δημιουργηθεί μια σφαιρική εικόνα για την επικρατούσα κατάσταση. Τέλος, παρατίθενται προτάσεις και δράσεις που μπορούν να πραγματοποιηθούν για την βελτίωση και καλιτέρευση των υπάρχόντων συνθηκών και των ισχυουσών καταστάσεων στη διοίκηση και οργάνωση του κέντρου.

Στόχος του ειδικού μέρους, είναι η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις αδυναμίες και τις ελλείψεις που μπορεί να υπάρχουν στη λειτουργία του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.ΑμεΑ. και την οργάνωση της ευρύτερης κοινωνίας της Μεσσηνίας σε θέματα που αφορούν μια ευαίσθητη ομάδα ανθρώπων, όπως τα άτομα με αναπηρίες.

Για την εργασία μας αυτή, στηριχθήκαμε σε Ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία, σε άρθρα περιοδικών, σε πηγές από το internet και στην έρευνα με τη μέθοδο της συνέντευξης.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η παρούσα ιστορική αναδρομή αρχίζει από τα χρόνια Προ Χριστού και φτάνει ως το παρόν, με μεμονωμένες μαρτυρίες και στοιχεία.

Ο Josef (1967) στηριζόμενος στη «θεραπευτική κατά τους προϊστορικούς χρόνους στην Ευρώπη» (1936), αναφέρει ένα εύρημα κρανίου που έχει διαγνωσθεί ως υδροκέφαλος και ανακαλύφθηκε μέσα σε μεγαλιθικό τάφο (στο seeberg).

Από την υπολογισμένη ηλικία των πέντε ετών εξάγεται το συμπέρασμα: «το γεγονός ότι επέζησε τόσο καιρό, υπό τις συνθήκες ζωής της νεότερης λιθικής περιόδου μαρτυρεί μια καλή περίθαλψη»¹.

Στον Ελλαδικό χώρο, οι πρώτες αναφορές έρχονται από τον Όμηρο. Ο Όμηρος ξεχωρίζει μορφές μειονεκτικότητας, όπως π.χ. «κουφός» (ανίκανος), «νήπιος» (κουτός), «αεσίφρων» (νοητικά καθυστερημένος), «νηπύτιος» (τρελός) κ.α. Ο ίδιος συνιστά μουσική για εσωτερική ψυχική γαλήνη του αρρώστου, καθώς επίσης και εργασία για τη θεραπεία ψυχώσεως. Επίσης αναφορές στο Μαντείο του Δία, μας βεβαιώνουν ότι γινόταν προσπάθεια απελευθέρωσης των ψυχικών αρρώστων μέσω αυτοσυγκέντρωσης, τρομοκράτησης κ.α.²

Ο Αριστοτέλης ασχολείται ιδιαίτερα με τους τυφλούς και με τους κουφούς και προτείνει κοινό σχολείο για όλα τα παιδιά. Ο Θεόφραστος (287π.χ.) τέλος, δείχνει ενδιαφέρον για την αγωγή των νοητικά καθυστερημένων παιδιών.

Σε αρκετό βαθμό λαμβάνονται υπόψη και θρησκευτικά κείμενα όπως το Κοράνιο ή Παλαιά και Καινή Διαθήκη ώστε να αποσαφηνιστούν οι αξίες που ίσχυαν για τους ανθρώπους τις εποχής.

Το Κοράνιο προστάζει σχετικά με το θέμα μας: «Και μη δίνεται στους πνευματικά αναπήρους την περιουσία σας, που ο Αλλάχ, έδωσε σε εσάς. Συντηρήστε του, όμως με τα αγαθά σας ντύστε τους και μιλήστε τους με φιλικά λόγια» (Josef 1967)³.

¹ Christoph Anstotz, «Βασικές Αρχές της Παιδαγωγικής για τα νοητικά καθυστερημένα παιδιά», επιμ. Αθηνά Ζωνίου – σιδέρη, β' έκδοση, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997, σελ. 20.

² Πέτρου Α. Σταθοπούλου, «Κοινωνική Πρόνοια», β' έκδοση, εκδόσεις Ελλην, Αθήνα 1996, σελ. 15.

³ Βλ. ό.π. Christoph Anstotz, σελ.23.

Κατά τον Mayer (1983), τονίζει για την περίπτωση της Παλαιάς Διαθήκης, τη χαρακτηριστική συνάρτηση μεταξύ αμαρτίας ενοχής, ασθένειας και αναπηρίας: «Δαίμονες, εκτελώντας τη θέληση του Θεού, τιμωρούν την ενοχή λαμβάνοντας υπό τη κατοχή τους την προσωπικότητα σωματικές και αισθητηριακές αναπηρίες θεωρούνται ασυνήθιστων σεξουαλικών πρακτικών, χτυπητές ιδιαιτερότητες στη συμπεριφορά των παιδιών ερμηνεύονται ως τιμωρία για παραβάσεις θρησκευτικών εντολών»⁴.

Με την Καινή Διαθήκη είναι γενικά δεκτό ότι έγινε μια στροφή στη δημόσια ηθική, ρητά μάλιστα υπέρ και των ατόμων με ιδιαίτερες ανάγκες. Μιλάμε για μια νέα τάση απέναντι στους ασθενείς, τους ανάπηρους και περιθωριακούς, που εκφράζεται στη στάση του Ιησού του Ναζωραίου. Ο Μεσσίας που προφητεύεται ως ο «άνθρωπος του πόνου» ο οποίος θα χαρίσει στους τυφλούς το φως, στους κωφούς την ακοή και στους άλαλους τη γλώσσα. Επιδιώκει με λίγα λόγια, την αποκατάσταση της υγείας, καθώς και την αναβάθμιση των «πνευματικά αδυνάτων» μέσω του χριστιανισμού.

Πληροφορίες για τη στάση απέναντι στους κοινωνικά αδύνατους και για τους τρόπους μεταχείρισής τους, υπάρχουν όμως και σε κείμενα νόμων, που σκοπό έχουν να ρυθμίζουν τη ζωή της εκάστοτε κοινότητας.

Ο Mayer (1983,1987) αναφέρει τους νόμους του Λυκούργου στη Σπάρτη (από το 900 π.χ.) οι οποίοι όριζαν ότι ο πατέρας έπρεπε να παρουσιάζει το νεογέννητο παιδί του στη συνέλευση των γερόντων, όπου διαπιστωνόταν ότι είναι υγιές ώστε να γίνει δεκτό στη κοινότητα. Αν όμως ήταν άρρωστο ή παρουσίαζε ιδιαιτερότητες, όπως παραμορφώσεις, το έπαιρναν από τον πατέρα, το μετέφεραν στον Ταΰγετο και το έριχναν στις βαθιές χαράδρες. Με παρόμοιο τρόπο καθόριζε και ο πρώτος νομικός κώδικας της Ρώμης, ο Δωδεκάδελτος, τη μεταχείριση των παιδιών με παραμορφώσεις. «Συχνά τα πετούσαν στο δρόμο, τα έπνιγαν στη λίμνη, όπου κατέληγαν οι υπόνομοι της πόλης, τα εξέθεταν σε ερημικές τοποθεσίες, σε δάση». (Kirmsse 1911).

---

⁴ Christoph Anstolz, «Βασικές Αρχές της Παιδαγωγικής για τα νοητικά καθυστερημένα παιδιά», επιμ. Αθηνά Ζωνίου – σιδέρη, β' έκδοση, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997, σελ. 21.

Από το 143 π.χ. έως τη Βυζαντινή εποχή οι αναφορές για την αγωγή των μειονεκτικών ατόμων είναι σχεδόν ανύπαρκτες. Η Βυζαντινή εποχή, εποχή της «πρόνοιας», δείχνει μια τάση προς τα φιλανθρωπικά έργα, με την ίδρυση πτωχοκομείων, γηροκομείων, ορφανοτροφείων, ασύλων ανιάτων κ.α.⁵

Ο Παράκελσος (1493-1541) είχε ασχοληθεί με μια ειδική και ορατή μορφή πνευματικής αναπηρίας, η οποία συνήθως εμφανίζεται μαζί με μια δυσλειτουργία του θυροειδούς αδένου και έλαβε την ονομασία κρετινισμού. Συστηματικές έρευνες που στηρίζονται στην προαναφερόμενη μελέτη του κρετινισμού έφεραν στο φως πολύ περισσότερο ενδιαφέρον. Βασικό υλικό, ώστε να φωτίσει σήμερα όσο το δυνατόν καλύτερα μοίρα αυτών των ανθρώπων, και να αυξηθεί σημαντικά το ενδιαφέρον για τα προβλήματα αυτού του είδους

Η νεοελληνική εποχή, από το 1821 και το 1900 ασχολείται πιο έντονα με τη θέσπιση μέτρων για τη δημόσια υγιεινή και την ανάπτυξη κοινωνικής πρόνοιας και αντίληψης⁶. Κατά την Οθωμανική περίοδο (1833 – 1862) συνεχίζεται η ίδια κοινωνική πολιτική με σύγχρονη προσπάθεια για την οργάνωση των νομικών υπηρεσιών. Τα μέτρα που πάρθηκαν σ' αυτή την περίοδο, αφορούσαν για παράδειγμα και την περίθαλψη των αναπήρων και την προστασία των ανίκανων για εργασία. Βέβαια χαρακτηριστικό και αυτής της εποχής είναι η τάση για ίδρυση φιλανθρωπικών ιδρυμάτων υπό την καθοδήγηση της εκκλησίας, η οποία εξασφάλιζε την προστασία και την περίθαλψη των πασχόντων. Για την εκπαίδευση των αναπήρων ατόμων δεν υπάρχουν ιδιαίτερες παιδαγωγικές απόψεις. Η αγωγή παραμένει στα πλαίσια των γενικών σχολείων χωρίς καμιά ιδιαίτερη μέριμνα για τα μειονεκτικά παιδιά.

Η ιατρική με τη σειρά της, έκανε τα δικά της βήματα, ώστε να φωτίσει σήμερα όσο το δυνατόν καλύτερα η μοίρα αυτών των ανθρώπων.

Η διακήρυξη της Γενεύης (εμπνευσμένη από το κείμενο του όρκου του Ιπποκράτη), που έγινε δεκτή το 1948 από την Παγκόσμια Ομοσπονδία Ιατρών, επικυρώνει την παράδοση των εδραιωμένων στον όρκο του Ιπποκράτη ηθικών κανόνων, οι οποίοι εξακολουθούν μέχρι σήμερα να αποτελούν τον πυρήνα του ιατρικού ήθους και εκφράζουν τις βασικές υποχρεώσεις του γιατρού.

---

⁵ Αθηνά Ζωνίου – Σιδέρη, «Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους», ζ' έκδοση, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998, σελ. 75.

⁶ Στασινόγ Δ., «Η ειδική εκπαίδευση στην Ελλάδα», εκδ. Gutenberg – Παιδαγωγική Σειρά, Αθήνα 1991, σελ. 19.

Σε αυτή ανήκει, η επιταγή ότι πρέπει να αποκαθίσταται ή αντίστοιχα να διατηρείται η υγεία του ασθενούς, και μάλιστα ανεξάρτητα από οποιαδήποτε γνωρίσματα της προσωπικότητας που θα μπορούσαν να προκύπτουν από την υπαγωγή του σε μια ορισμένη φυλή, εθνικότητα ή θρησκεία.

Αξιοσημείωτο, είναι να αναφέρουμε ότι η πιο απάνθρωπη απορριπτική στάση της σύγχρονης κοινωνίας, δημιουργήθηκε από τις Αρχές της Γερμανίας, κατά την περίοδο του Γ' ΡΑΙΧ. Σύμφωνα με τον νόμο του 1938 για την υποχρεωτική εκπαίδευση στο Ράιχ, τα παιδιά που δεν παρείχαν ελπίδες ότι θα παρουσιάσουν πρακτικά αξιοποιήσιμες επιδόσεις, έπρεπε να απαλλάσσονται εντελώς από τη σχολική υποχρέωση. Για αυτήν την ομάδα των παιδιών, ο Χίτλερ οργανώνει υπηρεσίες που είχαν σκοπό την εξόντωση όλων αυτών των ανθρώπων και ένα από τα κριτήρια επιλογής ήταν η ανικανότητα για παραγωγική εργασία⁷.

Στην Ελλάδα, ο 19^{ος} αιώνας αρχίζει για την Ειδική Αγωγή με την ίδρυση Ειδικών Σχολείων και ιδρυμάτων (κλειστής περίθαλψης), με σκοπό την προστασία, την εκπαίδευση, την περίθαλψη και αργότερα την επαγγελματική κατάρτιση. Την περίοδο αυτή, τις δραστηριότητες γύρω από το χώρο των αναπήρων τις υιοθετεί και τις ελέγχει βασικά η ιδιωτική πρωτοβουλία.

Το έργο της ειδικής αγωγής στην Ελλάδα αρχίζει συστηματικά με την ίδρυση και λειτουργία δυο ειδικών σχολείων, τα οποία υπήρξαν ιδρύματα πρωτοποριακά στο είδος τους. Το 1906 ιδρύεται ο «Οίκος Τυφλών» Καλλιθέας, με διευθύντρια την Ειρήνη Λασκαρίδου. Αρκετά χρόνια αργότερα, το 1937, ιδρύεται το «Πρότυπο Ειδικό Σχολείο Αθηνών» στην Καισαριανή, με διευθύντρια τη παιδαγωγό Ρόζα Ιμβριώτη. Το σχολείο αυτό υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα πρότυπα ιδρύματα ειδικής αγωγής στην πατρίδα μας⁸.

Το 1957 ιδρύεται το γνωστό «Κέντρο Ψυχικής Υγείας» με διευθύντρια τη ψυχολόγο Α. Ποταμιάνου. Στο κέντρο αυτό εργάστηκαν προοδευτικοί νέοι επιστήμονες, οι οποίοι διέδιδαν τις νέες απόψεις και μεθόδους της ειδικής αγωγής.

---

⁷ Αθηνά Ζωνίου - Σιδέρη, «Οι ανάπηροι και οι εκπαιδευτές τους», εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998, σελ. 24.

⁸ Γεωργίου Σ. Κρουσταλάκη, «Παιδιά με Ιδιαίτερες Ανάγκες», εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998, σελ. 57.

Έτσι δημιουργήθηκε στον τόπο μας μια επιστημονική κίνηση για την ψυχική υγιεινή του παιδιού.

Λίγο αργότερα ιδρύεται ο πρώτος «Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Απροσάρμοστων Παιδιών» και το πρώτο «Ειδικό Σχολείο για ασκήσιμα παιδιά» το «Στουπάθειο», ένα από τα πρώτα παρομοίου τύπου ιδρύματα που ιδρύθηκαν σε όλο το κόσμο. Το ίδρυμα αυτό, οργάνωσε διεύθυνε ο ειδικός παιδαγωγός Κώστας Καλαντζής⁹.

Το ίδιο χρονικό διάστημα, ιδρύθηκαν και λειτούργησαν και άλλα ιδρύματα ειδικής αγωγής, όπως το Ήθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφαλάλων» στους Αμπελοκήπους (1937), το «Εθνικό Ίδρυμα Αποκαταστάσεως Ανάπηρων» στους Αγ. Αναργύρους (1961), το Ήψυχολογικό Κέντρο Βορείου Ελλάδος» στη Θεσσαλονίκη (1961) κ.α.

Το 1969 ιδρύεται στο Υπουργείο Παιδείας το «Γραφείο Ειδικής Αγωγής Εκπαιδεύσεως». Η υπηρεσία αυτή είχε ως κύριο μέλημα μέχρι πριν λίγα χρόνια την αντιμετώπιση των προβλημάτων της αγωγής των νοητικά καθυστερημένων παιδιών και το 1981 ψηφίζεται ο Νόμος υπ' αριθμό 1143 «Περί Ειδικής Αγωγής. Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως. Απασχολήσεως και Κοινωνικής Μέριμνας των αποκλινόντων εκ του φυσιολογικού ατόμων και άλλων τινών εκπαιδευτικών διατάξεων.

---

⁹ Καλαντζής Κ., «Η Ειδική Αγωγή Χτές και Σήμερα», περ. Νέα Παιδιά, τεύχος 32, Αθήνα 1984, σελ.127.

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο:

ΟΡΙΣΜΟΣ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

1.2 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΩΝ

1.2.1 ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

1.2.2 ΚΙΝΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

1.2.4.ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

1.3 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Πολλοί και διαφορετικοί είναι οι ορισμοί της αναπηρίας, που πηγάζουν από διαφορετικές δεοντολογικό - πολιτικές αντιλήψεις αλλά και από διαφορετικές οπτικές θεωρήσεις του προβλήματος.

Ο ορισμός που μας δίνει ο Δημητρόπουλος (1995), που έχει ως βασικό στοιχείο τη προβολή του χαρακτηριστικού της σχετικότητας μεταξύ του ατόμου με αναπηρία και της κοινωνίας στην οποία ζει, αναφέρει ότι : « Άτομο με αναπηρία είναι το άτομο το οποίο δεν είναι σε θέση να συμμετέχει σε όλες τις δραστηριότητες και να απολαμβάνει όλων των αγαθών που προσφέρει στα υπόλοιπα μέλη της η κοινωνία στην οποία ζει, εξαιτίας της κατάστασης κάποιου ή κάποιων από τα ψυχοσωματικά ή κοινωνικά χαρακτηριστικά του»¹⁰.

Ο όρος αναπηρία χρησιμοποιείται μόνο για ανθρώπους αναφέρει ο Π. Χαρτοκόλλης (1981). « Αναπηρία σημαίνει μια ανίατη λειτουργική βλάβη, έλλειψη ή ανωμαλία, συγγενής ή επίκτητη, συνήθως αποτέλεσμα ή κατάλοιπο αρρώστιας ή ατυχήματος, μια ανωμαλία που να εμποδίζει κατά κάποιο τρόπο την εκπλήρωση βασικών κοινωνικών αναγκών, όπως η κίνηση και η εργασία¹¹.

Τέλος, ένας σχετικά πρόσφατος ορισμός του Συμβουλίου των υπουργών της Ε.Ο.Κ. αναφέρει πως :

«...ο όρος "άτομα με ειδικές ανάγκες" περιλαμβάνει τα άτομα με σοβαρές ανεπάρκειες ή μειονεξίες που οφείλονται σε σωματικές βλάβες, συμπεριλαμβανομένων των βλαβών των αισθήσεων, ή σε διανοητικές ή ψυχικές βλάβες, οι οποίες περιορίζουν ή αποκλείουν την εκτέλεση δραστηριότητας ή λειτουργίας, η οποία θεωρείται κανονική για τον άνθρωπο¹².

¹⁰ Δημητρακόπουλος Α., «Η Επαγγελματική εκπαίδευση των νοητικώς καθυστερημένων στην Ελλάδα», Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα 1995.

¹¹ Χαρτοκόλλης Π., «Προβλήματα γύρω από την κοινωνική αποκατάσταση ψυχικών αναπηριών», Αθήνα 1981.

¹² Απόφαση του Συμβουλίου 93/136/ΕΟΚ, ΕΕ αριθ. L 56 της 09/03/1993

1.2 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΩΝ

1.2.1 ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

➤ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ

Άτομα με δυσκολία στην όραση θεωρούνται τα άτομα που βλέπουν λίγο ή καθόλου. Τυφλά, θεωρούνται τα άτομα των οποίων η όραση είναι μειωμένη σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην μπορούν να την χρησιμοποιήσουν κατά την άσκηση κάποιου επαγγέλματος. Μάλιστα στην κοινή γλώσσα, κάθε άτομο που αδυνατεί να κινηθεί και να προσανατολιστεί, χωρίς ξένη βοήθεια, είναι τυφλό.

Τα τυφλά παιδιά αδυνατούν να συμμετέχουν σε διαδικασίες μάθησης, η μάθηση σε αυτά τα παιδιά, γίνεται μόνο με την βοήθεια άλλων αισθητηριακών οδών και ειδικών παιδαγωγικών μέτρων και μέσων.

Συχνά, παραμένουν άγνωστα τα αίτια της τύφλωσης γιατί, παρά την πρόοδο της ιατρικής επιστήμης, ελάχιστα είναι γνωστοποιημένα για το μηχανισμό πολλών ασθενειών.

Γενικά, τα αίτια που οδηγούν στην τύφλωση οφείλονται σε κληρονομικά αίτια και σε επίκτητα, όπως μολυσματικές ασθένειες ή τραυματισμοί του κρανίου κατά τη γέννηση.

➤ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΚΟΗΣ

Άτομα με προβλήματα ακοής, θεωρούνται τα άτομα που είναι κωφοί και βαρήκοοι. Η ανικανότητα του ατόμου να συλλάβει ακουστικά ερεθίσματα χαρακτηρίζεται ως κώφωση. Τα κωφά άτομα είτε έχουν χάσει παντελώς την ακοή τους ή διατηρούν ελάχιστα υπολείμματά της, ώστε δεν είναι σε θέση, παρά μόνο με ειδική βοήθεια, να μάθουν την ομιλούμενη γλώσσα. Αν μάλιστα η κώφωση επέλθει κατά την νεανική ηλικία, παρατηρείται αντίστοιχα μια σχετική πτώση της γλωσσικής ικανότητας.

Ασυνήθιστες ικανότητες διαπιστώνονται στα άτομα με προβλήματα ακοής, όπως η κατανόηση της γλώσσας από τις κινήσεις των χειλιών (χειλεανάγνωση), η χρησιμοποίηση των χειρονομιών ως μέσου επικοινωνίας¹³

---

¹³ Η μορφή αυτή επικοινωνίας αυτή χρησιμοποιείται στις μικρές ηλικίες, τότε που είναι άγνωστες άλλες τεχνικές, γιατί αυτή η μορφή είναι ευκολότερη.

και η ικανότητα χρησιμοποίησης ενός δακτυλικού αλφαβήτου (μέθοδος Braille). Επίσης, οι κωφοί και οι κωφάλαλοι διαθέτουν μια ισχυρή και γυμνασμένοι οπτικοί μνήμη. Τα αίτια των διαταραχών αυτών είναι κληρονομικά ή επίκτητα, όπως προγεννητικά αίτια¹⁴.

1.2.2 ΚΙΝΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Σε αυτήν την κατηγορία συναντάμε τα άτομα με σωματική αναπηρία και αποτελούν στο σύνολό τους ανομοιογενείς ομάδες με ποικίλες διαταραχές¹⁵. Έτσι, έχουμε τις εξής μορφές :

- τετραπληγία (παράλυση άνω και κάτω ακρών)
- ημιπληγία (παράλυση της μίας πλευράς του σώματος)
- διπληγίας (παράλυση πιο πολύ των κάτω ακρών)
- παραπληγία (παράλυση των κάτω ακρών), και
- μονοπληγία (παράλυση μόνο στο ένα άκρο)

Οι πιο συνηθισμένες μορφές της σωματικής αναπηρίας, οφείλονται σε βλάβες του εγκεφάλου. Κινητικές διαταραχές (διαταραχές ικανότητας όρθιας στάσης και κίνησης) μπορεί να προκύψουν εξαιτίας βλάβης του εγκεφάλου προγεννητικά ή νωρίς μετά την γέννηση, προτού επιτευχθεί η πλήρης ανάπτυξη του εγκεφάλου. Ακόμα, μολυσματικές ασθένειες, τοξικές δηλητηριάσεις και τραυματισμοί της μητέρας κατά τη διάρκεια της κυοφορίας, πρόωρος τοκετός, έλλειψη οξυγόνου, κακή διατροφή κατά την βρεφική ηλικία, μολυσματικές ασθένειες και τραυματισμοί κατά την πρώιμη παιδική ηλικία, αποτελούν συνήθη αίτια που προκαλούν βλάβες στον εγκέφαλο, με συνέπεια την εμφάνιση κινητικών διαταραχών.

---

¹⁴ Αντώνης Κυπριωτάκης, «Τα Ειδικά Παιδιά και η Αγωγή τους», εκδόσεις Ελλην, Αθήνα 1991, σελ.30.

¹⁵ Πέτρου Α. Σταθοπούλου, «Κοινωνική Πολιτική - μια γενική θεώρηση», β' έκδοση, επιμέλεια εκδόσεις Ελλην, Αθήνα 1996, σελ.358.

1.2.3 ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Σε αυτήν την κατηγορία των ατόμων με αναπηρία μπορούμε να κατατάξουμε τις εξής ομάδες πληθυσμού¹⁶:

- Άτομα με προβλήματα Νεφρικής Ανεπάρκειας
- Άτομα με προβλήματα του Αιμοποιητικού Συστήματος
- Άτομα με προβλήματα Σακχαρώδη Διαβήτη
- Άλλες οργανικές αναπηρίες, όπως καρδιοπαθείς, πάσχοντες από νεοπλασμάτα, πνευμονοπάθεια κ.α.

1.3 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑμεΑ.

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) έχει αναγνωρίσει τα θεμελιώδη δικαιώματα των ΑμεΑ. με δύο αποφάσεις / διακηρύξεις της Γενικής του Συνέλευσης: α) την 2856/20-12-71, που αναφέρεται ειδικά στα δικαιώματα των πνευματικά καθυστερημένων παιδιών, και β) την 3447/9-12-75, που αναφέρεται γενικά στα δικαιώματα των αναπήρων ατόμων¹⁷.

Μερικά ενδεικτικά αποσπάσματα που χαρακτηρίζουν το πνεύμα και τους σκοπούς της διακήρυξης είναι :

- Τα ανάπηρα άτομα έχουν τα ίδια πολιτικά δικαιώματα όπως οι άλλοι άνθρωποι.
- Τα ανάπηρα άτομα έχουν δικαίωμα για ιατρική, ψυχολογική και λειτουργική μεταχείριση.
- Τα ανάπηρα άτομα έχουν δικαίωμα για οικονομική και κοινωνική ασφάλιση και για ένα καθώς πρέπει επίπεδο ζωής.
- Τα ανάπηρα άτομα έχουν δικαίωμα οι ειδικές ανάγκες τους να λαμβάνονται υπόψη σε όλα τα επίπεδα του οικονομικού και κοινωνικού σχεδιασμού.

---

¹⁶ www.iatronet.gr

¹⁷ www.disabled.gr

- Τα ανάπηρα άτομα έχουν το δικαίωμα να ζουν με τις οικογένειές τους ή με τους θετούς γονείς τους και να λαμβάνουν μέρος σε όλες τις κοινωνικές, δημιουργικές ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

- Κανένα ανάπηρο άτομο δεν θα υπόκειται, όσον αφορά την κατοικία του, σε διαφορετική μεταχείριση, άλλη από εκείνη που απαιτείται από την κατάσταση του ή από τη βελτίωση της. Εάν η παραμονή ενός αναπήρου σε ένα ειδικό ίδρυμα είναι απαραίτητη, το περιβάλλον και οι συνθήκες ζωής σ' αυτό θα είναι όσο το δυνατό πλησιέστερες με εκείνες της κανονικής ζωής ενός συνομηλίκου του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^Ο:

ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΗΜΕΡΑΣ ΚΑΙ ΕΤΟΥΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

**2.1 ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ 3^{ΗΣ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΩΣ ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΑΝΑΠΗΡΙΑ**

2.2 ΤΟ 2003 ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

2.1 ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ 3^{ΗΣ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΩΣ ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Το έτος 1996 ψηφίζεται από τη Βουλή ο νόμος όπου η 3η Δεκεμβρίου κάθε έτους ορίζεται Ημέρα των Ατόμων με Αναπηρία.

Υιοθετείται το παγκόσμιο πρόγραμμα δράσης, καθώς και οι κανόνες ίσων ευκαιριών για τα άτομα με Αναπηρία, οι οποίοι εγκρίθηκαν το 1993 από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες υποβάλλει κάθε έτος στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων έκθεση αναφερόμενη στα μέτρα αντιμετώπισης των ανθρώπινων και κοινωνικών δικαιωμάτων των Α.μεΑ. στην Ελλάδα. Επίσης, συνίσταται επιτροπή, με αρμοδιότητα την εκτέλεση έργου, του Εθνικού Σχεδίου Εφαρμογής του παγκόσμιου προγράμματος δράσεις και των επίσημων κανόνων για ίσες ευκαιρίες που έχουν εγκριθεί από τον Ο.Η.Ε.¹⁸. Η Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία και εκδηλώσεις που γίνονται για αυτήν τελούν υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων. Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρίες, ως η πιο αντιπροσωπευτικότερη οργάνωση ατόμων με αναπηρία, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τους αρμόδιους δημόσιους φορείς, οργανώνει τις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται την 3η Δεκεμβρίου, κάθε έτος. Η Εθνική Συνομοσπονδία Α.μεΑ. έχει την ευθύνη για τον προσδιορισμό του χαρακτήρα των εκδηλώσεων αυτών και του περιεχομένου τους. Καθώς συνίσταται και επιτροπή με αρμοδιότητα την παρακολούθηση των εκδηλώσεων της ημέρας Α.μεΑ.

Οι εκδηλώσεις αυτές χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μέχρι το πόσο που προβλέπεται για το σκοπό αυτόν στον προϋπολογισμό του.

---

¹⁸ Φ.Ε.Κ. 156, Ν. 2430/1996

Με την καθιέρωση τη 3ης Δεκεμβρίου ως Ημέρα Α.μεΑ., καθιερώνεται η ισόβια ή προσωρινή κάρτα αναπηρίας, ανάλογα, με την αναπηρία και το βαθμό αυτής, που χρησιμεύει ως αποδεικτικό της αναπηρίας και η οποία χορηγείται μετά από πιστοποίηση της αναπηρίας από τις αρμόδιες επιτροπές, που τις αποτελούν ειδικευμένοι νοσοκομειακοί ιατροί, ο τρόπος λειτουργίας των επιτροπών αυτών, ορίζονται από τα αρμόδια υπουργεία.

2.2 ΤΟ 2003 ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Τα άτομα με αναπηρία είναι το επίκεντρο του Ευρωπαϊκού Έτους Ατόμων με Αναπηρία, το οποίο έχει σκοπό να ευαισθητοποιήσει τους ευρωπαίους πολίτες ως προς τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία με αναφορά στην απόλυτη ισότητα και συμμετοχή τους σε όλες τις δραστηριότητες της ζωής. Απώτερος σκοπός είναι η υπερνίκηση των εμποδίων στους περισσότερους τομείς και η προώθηση νέων πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία

Το Ευρωπαϊκό Έτος Ατόμων με Αναπηρία στοχεύει, επίσης, στην ευρύτερη κατανόηση των προβλημάτων των ατόμων με αναπηρία ως ζητήματα που μας αφορούν όλους. Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα είναι η ανάπτυξη κατάλληλων νομοθετικών ρυθμίσεων για να προωθηθεί η ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας.

Έμμεσος στόχος του Ευρωπαϊκού Έτους είναι να συνειδητοποιήσει το ευρωπαϊκό κοινό ότι τα ζητήματα των ατόμων με αναπηρία αφορούν όλους τους πολίτες, με ή χωρίς αναπηρία, προωθώντας έτσι την ανάπτυξη νέων πρωτοβουλιών σε όλη την Ευρώπη.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κινηθεί σε διάφορα μέτωπα για να διευκολύνει τη ζωή των ατόμων με αναπηρία. Η βελτίωση στον τομέα της πληροφόρησης και των μεταφορικών μέσων αποτελεί προτεραιότητα, όπως και η αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς.

Σύμφωνα με τους εμπνευστές του Ευρωπαϊκού Έτους υπάρχουν 37 εκατομμύρια λόγοι για την επίτευξη των στόχων που έχει θέσει το Ευρωπαϊκό Έτος Ατόμων με Αναπηρία, καθώς 37 εκατομμύρια άνθρωποι με αναπηρία ζουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό σημαίνει ότι ο ένας στους δέκα ευρωπαίους πολίτες ζει κάτω από συνθήκες αναπηρίας και βιώνει καθημερινά τον αποκλεισμό και την καταπάτηση των δικαιωμάτων του.

Τα άτομα με αναπηρία είναι άτομα με ίσα δικαιώματα. Τα άτομα με αναπηρία είναι εργαζόμενοι, καταναλωτές, φορολογούμενοι, πολιτικοί, φοιτητές, γείτονες, συγγενείς και φίλοι. Παρόλα αυτά, δεν έχουν ανάλογη μεταχείριση.

Σύμφωνα με πρόσφατη ευρωπαϊκή έρευνα, υπάρχει σοβαρή έλλειψη κατανόησης του τι σημαίνει ο όρος «άτομα με αναπηρία» και πόσους ανθρώπους αφορά.

Μάλιστα, σύμφωνα με την ίδια έρευνα, τα άτομα αυτά συχνά αποκλείονται από το κοινωνικό σύνολο, λόγω της ελλιπούς εκπαίδευσης και της ανεργίας που οδηγούν σε συνθήκες ένδειας.

Στην Ε.Ε. υπάρχει ένα αχρησιμοποίητο εργατικό δυναμικό που ξεπερνούσε κατά πολύ τα 23 εκατομμύρια το 2001. Έτσι, ενώ τα άτομα με αναπηρίες από μόνα τους αντιπροσωπεύουν έναν πληθυσμό 37 εκατομμυρίων στην Ε.Ε. μόνο το 46% εκείνων που δηλώνουν μέτρια αναπηρία και το 24% εκείνων που δηλώνουν βαριά αναπηρία εργάζονται². Με την καθιέρωση από την Ε.Ε. του 2003 ως Ευρωπαϊκού Έτους Ατόμων με Αναπηρία, είναι σημαντικό να αναγνωριστούν οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα εν λόγω άτομα όσον αφορά στην πρόσβαση ή την παραμονή τους στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΗΕ, ένα στα είκοσι άτομα έχει κάποια αναπηρία¹⁹.

Περισσότερα από τα τρία στα τέσσερα από αυτά ζουν σε μια αναπτυσσόμενη χώρα. Τις περισσότερες φορές συγκαταλέγονται στις φτωχότερες τάξεις. Κατά τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας αντιπροσωπεύουν τον ένα στους πέντε φτωχότερους ανθρώπους στον κόσμο. Η προκατάληψη που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και οι φραγμοί που συναντούν στην εκπαίδευση, την απασχόληση και την κοινωνία δείχνουν ότι είναι πολύ πιο τρωτοί στον κοινωνικό αποκλεισμό από τους πολίτες χωρίς αναπηρία.

---

¹⁹ http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index.en.htm

Εκείνο που πρεσβεύει λοιπόν το Ευρωπαϊκό Έτος Ατόμων με Αναπηρία είναι ότι θα πρέπει τα άτομα αυτά να αντιμετωπίζονται ως ισότιμοι πολίτες που έχουν τη δύναμη να υπερασπίζονται τον εαυτό τους, και όχι ως αντικείμενα οίκτου και συμπόνιας.

Το έτος 2003 είναι μια ευκαιρία για να αλλάξουμε το μέλλον των ατόμων με αναπηρία και να καταπολεμήσουμε όλες τις προκαταλήψεις και τις διακρίσεις που υφίστανται καθημερινά. Άλλωστε, ένα καλό μέλλον για τα άτομα με αναπηρία σημαίνει ένα καλό μέλλον για όλους τους πολίτες, με ή χωρίς αναπηρία.

Το Ευρωπαϊκό Έτος διοργανώνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Φόρουμ των Ατόμων με Αναπηρία (EDF). Το EDF είναι ένας ευρωπαϊκός οργανισμός-ομπρέλα που εκπροσωπεί τα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη. Σε εθνικό επίπεδο, το Ευρωπαϊκό Έτος διευθύνεται από Εθνικές Συντονιστικές Επιτροπές (ΕΣΕ).

Τις ΕΣΕ απαρτίζουν ειδήμονες σε θέματα ατόμων με αναπηρία από υπουργεία και μη κυβερνητικούς οργανισμούς.

Στα πλαίσια του 2003 πραγματοποιήθηκαν και συνεχίζουν να πραγματοποιούνται χιλιάδες δραστηριότητες και εκδηλώσεις σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, όπως Φεστιβάλ, δημόσιες συζητήσεις, συνεργασίες, συνέδρια, πορείες διαμαρτυρίας, ομάδες πίεσης κ.ο.κ.

Οι δραστηριότητες προώθησης του Ευρωπαϊκού Έτους καθορίζονται και διοργανώνονται από την κοινότητα των ατόμων με αναπηρία σε κάθε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κυρίαρχο σύνθημα: «Τίποτα για εμάς χωρίς εμάς»²⁰.

---

²⁰ www.disabled.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο:

ΦΟΡΕΙΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

**3.1 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ**

3.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΦΟΡΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

3.3 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΝΑ Δ.Υ.ΠΕ.

**3.4 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ – ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΑ ΝΟΜΙΚΑ
ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

**3.5 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ – ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΑ ΝΟΜΙΚΑ
ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

3.1 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Κοινωνική φροντίδα είναι η προστασία που παρέχεται σε άτομα ή ομάδες μέσω προγραμμάτων πρόληψης και αποκατάστασης και αποσκοπεί στην δημιουργία προϋποθέσεων ισότιμης συμμετοχής των ατόμων στην οικονομική και κοινωνική ζωή και στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης²¹.

Η παροχή κοινωνικής φροντίδας αποτελεί ευθύνη του κράτους. Οι υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παρέχονται χωρίς διακρίσεις, ανάλογα με τις ιδιαίτερες προσωπικές, οικογενειακές, οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες των ατόμων, στο πλαίσιο ενιαίου και αποκεντρωμένου Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας.

Στο Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας, υπηρεσίες παρέχουν οι φορείς του δημόσιου τομέα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και οι ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εφόσον πληρούν κάποιες προϋποθέσεις.

Οι παρερχόμενες υπηρεσίες από τους φορείς του Εθνικού Συστήματος διακρίνονται σε :

- α) Πρωτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα
- β) Δευτεροβάθμια Κοινωνική Φροντίδα
- γ) Τριτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα.

Η πρωτοβάθμια κοινωνική φροντίδα έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας και αποσκοπεί στην πρόληψη των αναγκών και στον έγκαιρο εντοπισμό προβλημάτων κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται κυρίως στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού.

Η δευτεροβάθμια κοινωνική φροντίδα έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας ή κλειστής φροντίδας και αποσκοπεί στη θεραπεία και αποκατάσταση σωματικής, πνευματικής, ψυχικής νόσου ή αναπηρίας, ως και την πρόληψη και αποκατάσταση των συνεπειών κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται κυρίως στο πλαίσιο της περιφέρειας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

---

²¹ Φ.Ε.Κ. 236, παρ.1 του άρθρου 1, Ν. 2646/1998

Η τριτοβάθμια κοινωνική φροντίδα έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ανοικτής και κλειστές κοινωνικής φροντίδας που απαιτεί υψηλή εξειδίκευση ή τεχνολογία. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται κυρίως στο πλαίσιο της Κεντρικής Διοίκησης και της Περιφέρειας.

Ο συντονισμός και η ισόρροπη παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας εξασφαλίζεται με Εθνικά Προγράμματα που καταρτίζει το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Κοινωνικής φροντίδας ως συμβουλευτικό – γνωμοδοτικό όργανο για την ανάπτυξη και λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας. Τα προγράμματα αυτά, εκτελούνται από τους φορείς του Εθνικού Συστήματος που αναφέραμε πιο πάνω και αναφέρονται ιδίως στους παρακάτω τομείς :

α) Οικογένεια, παιδιά και Νεότητα

β) Ηλικιωμένοι

γ) **Άτομα με Αναπηρία**

δ) Ευπαθείς Πληθυσμιακές Ομάδες και ομάδες που τελούν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Οι στόχοι και οι φορείς εκτέλεσης, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και οι περιφέρειες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους εξειδικεύουν και παρακολουθούν την εφαρμογή των Εθνικών Προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο τη μεταρρύθμισης του προνοιακού μοντέλου (από το προστατευτικό μοντέλο κλειστής φροντίδας, σε ανοικτές αποκεντρωμένες δομές στήριξης και φροντίδα μέσα στην κοινότητα) έχει αποφασιστεί η προώθηση παρεμβάσεων στην κατεύθυνση της στήριξης των ατόμων με αναπηρίες και της εξασφάλισης των προϋποθέσεων επανένταξης στην κοινωνική και οικονομική ζωή.

Αυτές οι παρεμβάσεις εξυπηρετούνται σε μεγάλη έκταση από την εφαρμογή του Μέτρου 3.2 του Ε.Π. «Υγείας –Πρόνοιας» και οι οποίες θα υλοποιηθούν μέσω συγκεκριμένων πράξεων που αναφέρονται κυρίως²² :

---

²² Πηγή: Τμήμα Διεύθυνσης Πρόνοιας, Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

- Στην ανάπτυξη δράσεων για τον αποιδρυματισμό των ατόμων που διαβιούν στα κλειστά προνοιακά ιδρύματα της χώρα και την εγκατάστασή τους σε ενδιάμεσες δομές κοινωνικής επανένταξης.

- Στην υποστήριξη των ατόμων αυτών από προγράμματα κοινωνικοοικονομικής επανένταξης και παροχής συμβουλευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών, στο πλαίσιο των οποίων διασφαλίζονται η συμμετοχή και ο σεβασμός των δικαιωμάτων τους.

3.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΦΟΡΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

Οι πόροι των φορέων του δημόσιου τομέα²³, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης προέρχονται από :

- Ίδια έσοδα, που προέρχονται ιδίως από :
  - ασφαλιστικά ταμεία
  - αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας
  - δωρεές, κληροδοτήματα.
- τις πιστώσεις και τις επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό
  - τις πιστώσεις και τις επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημόσιων επενδύσεων
  - το προϊόν του ειδικού κρατικού λαχείου κοινωνικής αντίληψης
  - τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα κοινοτικά προγράμματα στο χώρο της Κοινωνικής Φροντίδας
  - χρηματοδοτήσεις προγραμμάτων από διεθνείς οργανισμούς.

---

²³ Φ.Ε.Κ. 336, παρ.1 του άρθρου 11, Ν. 2646/98

3.3 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΝΑ Δ.Υ.ΠΕ.

➤ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (Δ.Υ.Π.Ε.)

Η επικράτεια διαιρείται σε Υγειονομικές Περιφέρειες, οι οποίες ταυτίζονται με τις Διοικητικές. Έδρα της κάθε Υγειονομικής Περιφέρειας ορίζεται η έδρα της αντίστοιχης Διοικητικής Περιφέρειας.

Στην έδρα κάθε Υγειονομικής Περιφέρειας συνιστάται Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία "Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας ΔΥ.ΠΕ. που συμπληρώνεται με το όνομα της οικείας περιφέρειας²⁴.

Όργανα Διοίκησης της Δ.Υ.ΠΕ. είναι : α) ο Διοικητής της Δ.Υ.ΠΕ., και β) το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Υ.ΠΕ.

Σκοπός της Δ.Υ.ΠΕ. είναι :

α) Ο προγραμματισμός, συντονισμός εποπτεία και έλεγχος στα όρια της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας, της λειτουργίας όλων των Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ως Φορείς Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται οι ακόλουθοι :

(1) Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας και Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας.

(2) Κέντρα Ψυχικής Υγείας και Απεξάρτησης.

(3) Λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα, που ασκούν δραστηριότητες στους τομείς της υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης και εποπτεύονται από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

β) Η υποβολή, προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εισηγήσεων, μέτρων και προτάσεων που αποσκοπούν στην πληρέστερη και αποδοτικότερη παροχή υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης στον πληθυσμό της Περιφέρειας του.

γ) Η παρακολούθηση της εφαρμογής, από τις Διοικήσεις των εποπτευόμενων Φ.Π.Υ.Υ.Κ.Α., της πολιτικής που χαράσσεται από το Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

²⁴ Φ.Ε.Κ. 81,παρ. 1 του άρθρου 1, Ν. 3329/2005

➤ **ΚΕΝΤΡΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.ΜΕ.Α.)**

Τα Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.ΜΕ.Α. άρχισαν να λειτουργούν ως αποκεντρωμένες Μονάδες του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας (Ε.Ο.Κ.Φ.) εν δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 13 του Ν. 2646/1998.

Στην συνέχεια τα Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.ΜΕ.Α. μετατρέπονται σε αποκεντρωμένες και ανεξάρτητες υπηρεσιακές μονάδες των Πε.Σ.Υ.Π. με βάση του άρθρου 1 του Ν. 3106/2003. Σήμερα τα Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.ΜΕ.Α μετά από έκδοση Υπουργικής Απόφασης για «Έναρξη Λειτουργίας των Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας ως Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» και σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 14 του Ν. 3329/2005, λειτουργούν ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου τα οποία υπόκεινται στον έλεγχο και την εποπτεία του Διοικητή της οικείας Υγειονομικής περιφέρειας. Σήμερα λειτουργούν 24 (είκοσι τέσσερα) Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.ΜΕ.Α. σε όλη τη χώρα.

Στα πλαίσια του Β΄ Κ.Π.Σ. ολοκληρώθηκε η δημιουργία δικτύου Κέντρων Εκπαίδευσης Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης για άτομα με αναπηρίες και σήμερα λειτουργούν 24 Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.ΜΕ.Α. σε αντίστοιχους Νομούς της χώρας²⁵. Στόχος των Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.ΜΕ.Α. είναι η κοινωνική ένταξη και η αποφυγή της ιδρυματοποίησης των Ατόμων με Αναπηρίες με την παροχή υπηρεσιών :

- Πρώιμη διάγνωσης
- Ψυχοκοινωνικής και συμβουλευτικής υποστήριξης
- Λειτουργικής Αποκατάστασης
- Επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής κατάρτισης.

Επίσης, σκοπός των κέντρων αυτών είναι η ενημέρωση των Ατόμων με Αναπηρία και των οικογενειών τους, η παραπομπή σε εξειδικευμένες υπηρεσίες νοσηλείας και αποκατάστασης, η υποστήριξη για ένταξή τους στον κοινωνικό ιστό, η συνεργασία με τις υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε τοπικό επίπεδο για το συντονισμό της δράσης τους.

---

²⁵ Πηγή :Τμήμα Διεύθυνσης Κοινωνικής πρόνοιας, Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Οι θέσεις του προσωπικού διακρίνονται κατά κλάδο σε ειδικότητες ως εξής :

- **Ειδικό Προσωπικό**
Κατηγορία Π.Ε.
Κλάδου Π.Ε. Ψυχολογίας, θέσεις (1).
Κατηγορία Τ.Ε.
Κλάδου Τ.Ε. Φυσικοθεραπείας, θέσεις (1).
Κλάδου Τ.Ε. Λογοθεραπείας, θέσεις (1).
Κλάδου Τ.Ε. Κοινωνικής Λειτουργού, θέσεις (1).
Κλάδου Τ.Ε. Εργοθεραπείας, θέσεις (1).
- **Νοσηλευτικό προσωπικό**
Κατηγορία Τ.Ε.
Κλάδου Τ.Ε. Νοσηλευτικής, θέσεις (2).
Κλάδου Τ.Ε. Επισκεπτών/τριών, θέσεις (1).
- **Διοικητικό Προσωπικό**
Κατηγορία Δ.Ε.
Κλάδου Δ.Ε. Διοικητικού-Λογιστικού Προσωπικού, θέσεις (1).
- **Βοηθητικό προσωπικό**
Κατηγορία Δ.Ε.
Κλάδου Δ.Ε. Τεχνικών-Οδηγών, θέσεις (1).

3.4 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ – ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΑ Ν.Π.Δ.Δ. ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

➤ ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΕΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ (Ε.Κ.Α.Κ.Β.)

Το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας, που έχει συσταθεί με το άρθρο 13 του ν. 2646/1998 ως αποκεντρωμένη μονάδα του Ε.Ο.Κ.Φ., σήμερα λειτουργεί ως αυτοτελές νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με έδρα την Αθήνα. Υπάγεται στην εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας και πρόνοιας.

Σκοπός του Ε.Κ.Α.Κ.Β. είναι ο συντονισμός του δικτύου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης σε άτομα, οικογένειες, πληθυσμιακές ομάδες που περιέχονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Ειδικότερα σε οι υπηρεσίες που παρέχονται περιλαμβάνουν :

- α) Επείγουσες κοινωνικές παρεμβάσεις.
  - β) Προσωρινή παροχή στέγης, διατροφής και ένδυσης.
  - γ) Παροχή πληροφοριών και ενημέρωσης για προνοιακά θέματα.
  - δ) Συμβουλευτικό σε ατομικό, ομαδικό και κοινοτικό επίπεδο.
  - ε) Συντονισμό και εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής αλληλεγγύης και εθελοντικής προσφοράς για αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών.
  - στ) Ψυχολογική βοήθεια βραχείας διάρκειας σε άτομα, οικογένειες και πληθυσμιακές ομάδες.
- Τα Ε.Κ.Α.Κ.Β. διοικείται από πενταμελές διοικητικό συμβούλιο.

➤ **ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΥΦΛΩΝ (Κ.Ε.Α.Τ.)**

Το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Υγείας και ο ρόλος του είναι η επιμόρφωση και η ένταξη στο κοινωνικό σύνολο, Ατόμων με Προβλήματα Όρασης.

Το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών, σε συνεργασία με άλλους φορείς, υλοποιεί και συμμετέχει σε σειρά προγραμμάτων έρευνας , πρόληψης και επιμόρφωσης.

Τέτοια προγράμματα έχουν σκοπό τη βελτίωση των παρεχομένων, από το κέντρο, υπηρεσιών, την ενημέρωση γονέων και παιδιών καθώς και την ανάπτυξη νέων ευκαιριών για Άτομα με Προβλήματα Όρασης.

Στο Κ.Ε.Α.Τ. λειτουργεί τμήμα Κινητικότητας Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης από το 1984²⁶. Τα μαθήματα απευθύνονται σε μαθητές Δημοτικού, Γυμνασίου - Λυκείου που παρακολουθούν τα υποστηρικτικά μαθήματα του Κ.Ε.Α.Τ.

---

²⁶ Σύσταση με το Π.Δ.265/1979, Φ.Ε.Κ. 74 Α'.

Η εκπαίδευση που παρέχεται είναι εξατομικευμένη και βασίζεται:

- στην ηλικία,
- στην κατάσταση της όρασης (ολική απώλεια όρασης - μερική όραση),
- στις ιδιαίτερες ανάγκες και ικανότητες του μαθητή και
- στο στόχο έχει τη σταδιακή επίτευξη της ανεξαρτησίας του τόσο στο τμήμα που αφορά στις μετακινήσεις του, όσο και στις υπόλοιπες δραστηριότητες της καθημερινής του ζωής.

➤ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΤΟΥ Κ.Ε.Α.Τ.

Όσοι μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με προβλήματα όρασης κατάγονται από την επαρχία, έχουν την δυνατότητα να φιλοξενηθούν στο οικοτροφείο του Κ.Ε.Α.Τ., το οποίο λειτουργεί κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Στο σύγχρονο οικοτροφείο, σε δίκλινα ή τρίκλινα δωμάτια με μπάνιο, μέσα σε οικογενειακή ατμόσφαιρα, τους παρέχεται κάθε δυνατή φροντίδα από το εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό - επιμελήτριες - επί εικοσιτετραώρου βάσεως²⁷.

Οι μαθητές στις ελεύθερες ώρες τους και τα Σαββατοκύριακα παρακολουθούν θεατρικές παραστάσεις, επισκέψεις σε μουσεία, εκδρομές και δραστηριότητες, που διοργανώνονται με στόχο να εμπλουτίζουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους.

Το Κ.Ε.Α.Τ. διαθέτει σχολικό λεωφορείο και μισθωμένα TAXI για την μεταφορά των μαθητών που κατοικούν στο νομό Αττικής.

➤ ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΦΩΝ (Ε.Ι.Κ.)

Ιδρύθηκε με τον αναγκαστικό νόμο 726/1937, με τον οποίο συγχωνεύθηκαν ο «Εθνικός Οίκος Κωφαλάλων» και ο «Οίκος Κωφαλάλων Σπηλιοπούλου», με αρχικό τίτλο «Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφαλάλων». Με το νόμο 2646/98 μετονομάστηκε σε «Εθνικό Ίδρυμα Κωφών». Εδρεύει στην Αθήνα και εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

²⁷ www.keat.gr

Σκοπός του είναι η αντιμετώπιση και ο κατά το δυνατόν περιορισμός της βαρηκοΐας και των συνεπειών της, η διόρθωσή της με την κατάλληλη ιατροπαιδαγωγική αντιμετώπιση και η, αντιμετώπιση της κωφλαλίας με την έγκαιρη διάγνωση και την κατάλληλη εκπαίδευση για την επαγγελματική αποκατάσταση των πασχόντων ατόμων.

Το Ι.Κ.Π.Α. προσδιορίζεται ως ένας φορέας έρευνας, αξιολόγησης, τεκμηρίωσης, εκπαίδευσης και εξειδικευμένων εφαρμογών στο χώρο της κοινωνικής πολιτικής, ο οποίος αποτελεί το κύριο επιστημονικό εργαλείο στήριξης του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στη διαμόρφωση και εφαρμογή των πολιτικών και των προγραμμάτων του. Με αυτόν τον τρόπο επήλθε μια ουσιαστική αναβάθμιση και διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του καταργηθέντος Εθνικού Συμβουλίου Κοινωνικής Φροντίδας.

Ένας από τους βασικούς σκοπούς του Ινστιτούτου Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης είναι η ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας και αξιολόγησης στο χώρο της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης.

Συγκεκριμένα :

- εισηγείται στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης την πολιτική σε θέματα έρευνας στο χώρο της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης
- εφαρμόζει ερευνητικά και μελετητικά έργα στο πλαίσιο της πολιτικής και των προτεραιοτήτων του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, συνεργαζόμενο, όπου είναι αναγκαίο, με άλλους ερευνητικούς και μελετητικούς φορείς.
- Διαχειρίζεται το 5% του συνολικού ετήσιου προϊόντος του κρατικού λαχείου κοινωνικής αντίληψης, για την ανάπτυξη της έρευνας στο χώρο της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης.
- Αξιολογεί εφαρμοσμένες πολιτικές και προγράμματα.

Ενδεικτικά παραδείγματα ερευνητικών-μελετητικών έργων που ανέλαβε το Ι.Κ.Π.Α. είναι τα ακόλουθα:

«Μαθαίνοντας από τις Οικογένειες στην Ευρώπη: Πολιτικές και Πρακτικές Καταπολέμησης του Κοινωνικού Αποκλεισμού σε Οικογένειες με Μικρά Παιδιά».
Το έργο εντάσσεται στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Καταπολέμησης του Κοινωνικού Αποκλεισμού 2002-2006²⁸.

➤ **ΠΙΚΠΑ – ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΠΕΝΤΕΛΗΣ**

Το ΠΙΚΠΑ εδρεύει στην Αθήνα στην παλαιά Πεντέλη και φιλοξενεί παιδιά ηλικίας από 5 έως 15 ετών που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση²⁹.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες του κέντρου είναι οι ακόλουθες :

- α) Πρόγραμμα Ειδικής Αγωγής και
- β) Διάθεση μεταφορικού μέσου για τα εξωτερικά παιδιά.

➤ **ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ (Ε.Ι.Α.Α.)**

Το Εθνικό Ίδρυμα Αποκαταστάσεων Αναπήρων εδρεύει στην Αθήνα στην περιοχή των Αγ. Αναργύρων. Αναλαμβάνει άντρες και γυναίκες από 15 ετών και άνω με κινητική αναπηρία και με ανάγκες κοινωνικής ή επαγγελματικής αποκατάστασης.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες του ιδρύματος είναι οι εξής :

- 1^ο) Παροχή υπηρεσιών για σωματική αποκατάσταση κινητικών αναπήρων, δηλαδή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, φυσιοθεραπεία, εργοθεραπεία, ορθοπεδικά μέσα κ.α.

---

²⁸ www.disabled.gr

²⁹ Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Εθνικό Κέντρο ερευνών, «Κώδικας Φορέων Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών», τόμος 1, Αθήνα 1986, σελ. 312.

➤ ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

- ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (Κ.Α.Φ.Κ.Α)
- ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Κ.Α.Α.Κ.Υ.Α.με.Α),
- ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Κ.Α.Α.με.Α)

Τα Κέντρα Αποκατάστασης, απευθύνονται σε άτομα με αναπηρίες και ειδικότερα σε άτομα με συγγενείς διαταραχές ή βλάβες μόνιμες ή προσωρινές του μυϊκού, νευρικού, κυκλοφορικού, αναπνευστικού συστήματος καθώς και σε άτομα με νοητική υστέρηση, τα οποία έχουν ανάγκη φυσικής και κοινωνικής αποκατάστασης, με στόχο την πρόληψη της αναπηρίας ή τη μείωσή της.

Στα Κέντρα αυτά, στην πλήρη μορφή τους (κλειστή περίθαλψη-νοσηλεία) υπάρχει η δυνατότητα διανυκτέρευσης ή νοσηλείας των ασθενών στις εγκαταστάσεις τους³⁰.

Σκοπός τους είναι:

- Η παροχή υπηρεσιών αποθεραπείας, φυσικής και κοινωνικής αποκατάστασης στα ανωτέρω άτομα, ανεξαρτήτως ηλικίας (ή οριζόμενης εκ των οργανισμών της εκάστοτε Υπηρεσίας),
- Η παροχή ψυχολογικής και κοινωνικής στήριξης των ιδίων και των οικογενειών τους,
- Η εκπαίδευση του ατόμου στο να αυτοεξυπηρετείται και να εργάζεται έπειτα από την ασθένεια ή το ατύχημα.

Η λειτουργία προστατευμένων εργαστηρίων και κινητών μονάδων αποθεραπείας, φυσικής και κοινωνικής αποκατάστασης, για την κατ' οίκον περίθαλψη των Αμε.Α και την επανένταξή τους στην κοινότητα.

---

³⁰ Φ.Ε.Κ. 42, παρ. 1 του άρθρου 2, Ν. 37/1998.

3.5 ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ - ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΑ Ν.Π.Ι.Δ. ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

➤ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ (Ε.ΠΑ. – Α.ΜΕΑ.)

Το Εθνικό Παρατηρητήριο Ατόμων Με Αναπηρίες, το οποίο έχει συσταθεί με το άρθρο 10 του Ν.3106/2003 (Φ.Ε.Κ. 30 Α'), εδρεύει στην Αθήνα.

Σκοποί του Ε.ΠΑ. – Α.ΜΕΑ. είναι :

- α) Η συστηματική έρευνα, ανάλυση και παρουσίαση των εξελίξεων και των τάσεων, σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες στην Ελλάδα και διεθνώς.
- β) Η προώθηση και ο έλεγχος της εφαρμογής μέτρων και προγραμμάτων που πραγματοποιούνται για τα άτομα με αναπηρίες, με σκοπό την ενεργό και ισότιμη συμμετοχή τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή.
- γ) Ο έλεγχος της εφαρμογής προδιαγραφών και προτύπων σχετικών με τη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία προς το φυσικό περιβάλλον, τις μεταφορές, τις επικοινωνίες, την πληροφορική, την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, την απασχόληση, την ψυχαγωγία και τον αθλητισμό και η υποβολή σχετικών παρατηρήσεων και προτάσεων στους αρμόδιους φορείς της κεντρικής διοίκησης.
- δ) Η υποστήριξη της έρευνας για την ανάπτυξη τεχνολογιών και βοηθημάτων που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία.
- ε) Η παρακολούθηση, καταγραφή και αξιοποίηση πρακτικών και πρωτοβουλιών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης των αναπήρων που αναπτύσσονται από Διεθνείς Οργανισμούς.
- στ) Η υποβολή εισηγήσεων στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις δεσμευτικές δράσεις Διεθνών Οργανισμών.
- ζ) Η δημιουργία και ανανέωση τράπεζας πληροφοριών με βάση δεδομένων για το θεσμικό πλαίσιο, τις πολιτικές και τις πρακτικές, τα στατιστικά στοιχεία και τους δείκτες που αφορούν τα Α.ΜΕΑ. στην Ελλάδα και διεθνώς.

η) Η παρακολούθηση της εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας για τα Α.ΜΕΑ από τους φορείς της κεντρικής διοίκησης.

θ) Η επιμέλεια κωδικοποίησης του εθνικού θεσμικού πλαισίου για τα Α.ΜΕΑ.

ι) Η ανάπτυξη προγραμμάτων αποιδρυματοποίησης και υποστηριζόμενης και υποστηριζόμενης διαβιώσεις, ιδιαίτερα των άτιμων με νοητική υστέρηση, μέσω παροχής συμβουλευτικής και επιστημονικής υποστήριξης προς τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον αντίστοιχο τομέα.

Το Ε.ΠΑ. – Α.ΜΕΑ. διαρθρώνεται διοικητικά με δύο Συντονιστικά Γραφεία που λειτουργούν στη Θεσσαλονίκη και στο Ηράκλειο της Κρήτης και με Δεκαεπτά Περιφερειακά γραφεία, ένα στην έδρα κάθε Υγειονομικής Περιφέρειας, όπως αυτές έχουν οριστεί με το άρθρο 1 του Ν. 3329/2005.

➤ **ΙΔΡΥΜΑ ΑΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ «Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ»**

Το ίδρυμα Θεοτόκος εδρεύει στην Αθήνα στην περιοχή Νέα Λιόσια και απευθύνεται σε παιδιά και νέους έως 25 ετών με νοητική υστέρηση και άλλες αναπτυξιακές ανεπάρκειες.

Παρέχει υπηρεσίες εργαστηρίων ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, ειδική επαγγελματική κατάρτιση και προώθησης στην υποστηριζόμενη εργασία.

Επίσης, παρέχει υποστηρικτικά και εμπλουτιστικά προγράμματα όπως, συμμετοχή σε αθλητικές οργανώσεις για άτομα με αναπηρία, μουσική, προσκοπισμός, θεατρική έκφραση κ.α.

Οι δαπάνες καλύπτονται από τους ασφαλιστικούς φορείς για τους ασφαλισμένους, με οικονομική συμμετοχή των ίδιων για μη ασφαλισμένους, εφόσον υπάρχει οικονομική δυνατότητα ή παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες σε όσους έχουν Πιστοποιητικό Κοινωνικής Προστασίας³¹.

³¹ Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών ασφαλίσεων – Εθνικό Κέντρο ερευνών, «Κώδικας Φορέων Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών», τόμος 1, Αθήνα 1986, σελ. 380.

➤ **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ΕΛ.Ε.Π.Α.Α.Π.)**

Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας και Αποκατάστασης Αναπήρων Παιδιών, εδρεύει στην Αθήνα, οδός Κόλωνος 16, Παγκράτι και παρέχει τις εξής υπηρεσίες :

- 1^{ον}) Διάγνωση, θεραπεία και κινητική αποκατάσταση κινητικά αναπήρων παιδιών.
- 2^{ον}) Στοιχειώδεις και Μέση Εκπαίδευση σε Δημόσια Εκπαιδευτήρια της Εταιρίας.
- 3^{ον}) Κοινωνική Εργασία – κοινωνική ένταξη και αποκατάσταση.
- 4^{ον}) Κατασκευή αναπηρικών βοηθημάτων και μηχανημάτων.

Βασικές προϋποθέσεις για την ένταξη των ατόμων με κινητικές αναπηρίες στο κέντρο αυτό, είναι οι εξής :

- α) Αγόρια και κορίτσια με κινητικές αναπηρίες και παραμορφώσεις σκελετού.
- β) Να είναι ηλικίας 0 – 16 ετών.
- γ) Νοητικό επίπεδο : εκπαιδεύσιμα

➤ **ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Ι.Κ.Ε.) – ΧΑΤΖΗΠΑΤΕΡΕΙΩΝ ΚΕΝΤΡΟ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (Κ.Α.Σ.Π.)**

Το Κ.Α.Σ.Π. εδρεύει στην Αθήνα στην περιοχή της Μεταμόρφωσης. Δέχεται παιδιά ηλικίας από 0-12 ετών που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση.

Το ίδρυμα παρέχει υπηρεσίες όπως³² :

- 1^{ον}) Θεραπευτική αγωγή (φυσικοθεραπεία, εργοθεραπεία, λογοθεραπεία και ειδική εκπαίδευση).
- 2^{ον}) Αταξικό σχολείο τριών βαθμίδων και λειτουργεί με κατ' οίκον διδασκαλία.
- 3^{ον}) Ξενώνας για την προσωρινή φιλοξενία παιδιών και γονέων που έρχονται από την επαρχία.

Τέλος το ίδρυμα παρέχει υπηρεσίες δωρεάν, σε περιπτώσεις ανασφάλιστων και οικονομικά αδύνατων παιδιών.

---

³² Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών ασφαλίσεων – Εθνικό Κέντρο ερευνών, «Κώδικας Φορέων Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών», τόμος 1, Αθήνα 1986, σελ.312-313.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο:

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

4.1 ΕΝΝΟΙΑ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

4.2 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ

ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.ΜΕ.Α.)

4.3 ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ (Ε.Σ.Α.Ε.Α.)...

4.1 ΈΝΝΟΙΑ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Σωματεία, οργανισμοί, ιδρύματα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, ενώσεις προσώπων και γενικά φορείς μη υπαγόμενοι στο δημόσιο τομέα, που παρέχουν οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες, που έχουν σχέση με την προστασία ατόμων με αναπηρία ή χρόνιων πασχόντων ατόμων ή ασκούν παρεμφερείς δραστηριότητες, θα πρέπει να πάρουν τη σχετική άδεια λειτουργίας από την οικεία νομαρχιακή αυτοδιοίκηση³³.

Με απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και μετά από δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται οι προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία φορέων κοινωνικής πρόνοιας ιδιωτικού δικαίου, κατά κατηγορία φορέων, ως προς τα εξυπηρετούμενα άτομα και το περιεχόμενο των παρεχόμενων προς αυτά υπηρεσιών και ευκολιών. Επίσης, ορίζονται οι προϋποθέσεις για τους απαιτούμενους χώρους και τα θέματα της κατάλληλης διαρρύθμισης των κτιρίων, ειδικότερα των χώρων εγκαταστάσεων υγιεινής, μηχανολογικών, ηλεκτρολογικών, ψυχαγωγίας, απασχόλησης και λοιπών βοηθητικών, κοινόχρηστων και ακάλυπτων χώρων. Ακόμα τον εξοπλισμό και τη στελέχωσή τους και όσον αφορά τα απαιτούμενα ειδικότερα προσόντα (τίτλους σπουδών, ειδικότητας, εμπειρίας κ.λπ.). Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι υπεύθυνοι για τη σύμφωνα με το νόμο λειτουργία, ο τρόπος άσκησης της εποπτείας και επιστημονικής αξιολόγησης του έργου τους από τις υπηρεσίες του Υπουργείου και τις οικείες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις. Συγκεκριμένα, με απόφαση του νομάρχη ορίζεται σε κάθε νομαρχιακή αυτοδιοίκηση ένας κοινωνικός λειτουργός ως κοινωνικός σύμβουλος και ο οποίος ασκεί επιβλέπει και συνεχή παρακολούθηση των υπηρεσιών που παρέχονται από τους ιδιώτες και τους φορείς που αναφέραμε πιο πάνω για την ποιότητα και την επάρκεια αυτών.

---

³³ Φ.Ε.Κ. 213, Ν. 2345/1995.

4.2 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.ΜΕ.Α.)

Η Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.ΜΕ.Α αποτελεί το δευτεροβάθμιο κοινωνικό - συνδικαλιστικό όργανο του Γονεϊκού Κινήματος και εκπροσωπεί 142 Συλλογικούς Φορείς Γονέων σε όλη την Ελλάδα.

Μέλη του Γενικού Συμβουλίου είναι (17) δεκαεπτά και έδρα της Ομοσπονδίας θα είναι η Αθήνα και περιφέρεια όλη η Ελλάδα³⁴.

Οι σκοποί της ομοσπονδίας είναι οι εξής :

- 1) Η προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών, κοινωνικών και υλικών συμφερόντων των Ατόμων με Αναπηρία, των Γονιών και των Κηδεμόνων αυτών.
- 2) Η συνένωση όλων των Συλλόγων – Σωματείων - μελών όλης της χώρας, σε ενιαίο νομικό πρόσωπο που εκφράζει τη συλλογική τους βούληση.
- 3) Η καλύτερη και απρόσκοπτη λειτουργία των ειδικών Βρεφονηπιακών Σταθμών, Ειδικών Νηπιαγωγείων, Ειδικών Σχολείων, Επαγγελματικών Σχολών και άλλων Εκπαιδευτικών Μονάδων, ώστε όλα τα άτομα με αναπηρία να μπορούν να εκπαιδεύονται.
- 4) Η καλύτερη ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία που φοιτούν στα Ιδρύματα, Οικοτροφεία και σε Μονάδες Επαγγελματικής αποκατάστασης, κοινωνικής ενσωμάτωσης και αλληλοαποδοχής.
- 5) Η συνεχής προσπάθεια για την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην παραγωγική διαδικασία, με την ίδρυση προστατευμένων εργαστηρίων, για την απασχόληση εκείνων, που δεν δύναται να ενταχθούν στην ελεύθερη αγορά εργασίας, ώστε όλα τα άτομα με ειδικές ανάγκες να έχουν απασχόληση.
- 6) Η μέριμνα για ψήφιση νομοθετικών ρυθμίσεων εκπαίδευσης, κέντρων κατάρτισης και επαγγελματικής απασχόλησης, συνταξιοδότησης και ασφάλισης, η ίδρυση κέντρων περίθαλψης και φιλοξενίας για βαριές αναπηρίες, η ίδρυση ξενώνων, προτύπων κατοικιών - μονάδων αυτόνομης διαβίωσης κ.λ.π

---

³⁴ www.posgamea.gr

7) Η συνεργασία με άλλες οργανώσεις ατόμων με αναπηρία στο εσωτερικό και το εξωτερικό. Ειδικότερα, η Ομοσπονδία, θα επιδιώξει τη συνεργασία και συμμετοχή της σε αντίστοιχες οργανώσεις των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τη συμμετοχή της σε κοινοτικά προγράμματα.

8) Η προσπάθεια για βελτίωση συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία και του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου στη χώρα μας.

9) Η ανάπτυξη του Ειδικού Αθλητισμού, με τη δημιουργία Αθλητικού Τμήματος. Η συμμετοχή σε αθλητικές επιτροπές, όπου αυτές λειτουργούν, καθώς και στην Αθλητική Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία.

10) Η απαίτηση για τη συμμετοχή εκπροσώπων της Ομοσπονδίας στα Κέντρα λήψης Αποφάσεων, για θέματα που την αφορούν.

11) Η προσπάθεια για πλήρη και συνεχή εναρμόνιση του Ελληνικού με το Διεθνές θεσμικό πλαίσιο, καθώς επίσης και η πλήρης και συνεχής εναρμόνιση των συνθηκών λειτουργίας των ειδικών κέντρων όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, των δικαιωμάτων Α.ΜΕ.Α. και της διαδικασίας ένταξής τους στη παραγωγή, με τα αντίστοιχα προγράμματα διεθνούς επιπέδου.

4.3 ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

(Ε.Σ.Α.Ε.Α.)

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α. είναι ο τριτοβάθμιος κοινωνικό-συνδικαλιστικός φορέας του αναπηρικού κινήματος της χώρας. Ιδρύθηκε το 1989 από οργανώσεις ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, προκειμένου να υπερασπιστεί θέματα κοινού ενδιαφέροντος για όλες τις κατηγορίες αναπηρίας και να αποτελέσει έναν ανεξάρτητο και ισχυρό φορέα εκπροσωπήσεις των ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους στην ελληνική πολιτεία και κοινωνία.

Σήμερα η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρίες κατέχει τη θέση επίσημα του κοινωνικού εταίρου σε ζητήματα που αφορούν άμεσα ή έμμεσα τα άτομα με αναπηρίες και αγωνίζεται για την προώθηση πολιτικών που συμβάλουν στην πλήρη συμμετοχή στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας.

Σε εθνικό επίπεδο : η συνομοσπονδία, ως η πλέον αντιπροσωπευτική αναπηρική οργάνωση, συμμετέχει στα κέντρα λήψης αποφάσεων και εκπροσωπεί τα άτομα με αναπηρία στο διάλογο με την ελληνική πολιτεία. Καταρτίζει σχέδια δράσεις, ασκεί συστηματικούς έλεγχοι των νομοθετικών ρυθμίσεων και διατάξεων και καταθέτει προτάσεις προς την ελληνική πολιτεία για θέματα όπως η εκπαίδευση, η επαγγελματική κατάρτιση, η απασχόληση, η κοινωνία της πληροφορίας, η καθολική πρόσβαση.

Η συνομοσπονδία προωθεί τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία συμμετέχοντας, μεταξύ άλλων, στην επιτροπή παρακολούθησης του Γ΄ Κ.Π.Σ. 2000-2006, στις επιτροπές παρακολούθησης Ταμειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, στο τμήμα Ειδικής Αγωγής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, στο Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας, σε Διοικητικά Συμβούλια, Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης, Οργανισμών σε Επιτροπές Υπουργείων και σε Ομάδες Διοίκησης έργων που σχετίζονται με την αναπηρία.

Σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο : η συνομοσπονδία, συναισθανόμενοι τη μεγάλη σημασία των αποφάσεων που παίρνονται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και το αντίκτυπο αυτών στην ζωή των ατόμων με αναπηρία, έχει αναγνωρίσει την ανάγκη ενεργούς συμμετοχής σε μια πραγματική αντιπροσωπευτική ευρωπαϊκή αναπηρική οργάνωση όπως είναι το ευρωπαϊκό φόρουμ ατόμων με αναπηρία, το οποίο εκπροσωπεί τα άτομα με αναπηρίες στο διάλογο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της ευρωπαϊκής ένωσης και τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες³⁵.

Η συνομοσπονδία έχοντας ως στόχο τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πολιτικού πλαισίου για την αναπηρία, επικεντρωμένο στην ισότητα των ευκαιριών και στην καταπολέμηση των διακρίσεων και όχι στην ιδέα που θέλει τα άτομα με αναπηρία παθητικούς αποδεκτές φροντίδας και φιλανθρωπίας, συμμετέχει σε ένα διευρυμένο δίκτυο επαφών με τα Εθνικά Συμβούλια Ατόμων με Αναπηρία των άλλων κρατών – μελών αλλά και των υπό ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση κρατών.

---

³⁵ www.esaea.gr

Τέλος, η συνομοσπονδία με στόχο τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ Εθνικών Συμβουλίων των Ατόμων με Αναπηρίες του ευρύτερου γεωπολιτικού χώρου της Μεσόγειου και των Βαλκανίων, συμμετέχει σε περιφερειακές επιτροπές, όπως επιτροπή Νοτίου Ευρώπης για την αναπηρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο:

ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

5.1 ΠΑΡΟΧΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

5.2 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΤΑ Αμ.Α. ΑΠΟ ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

5.2.1 ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.

5.2.2 ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (Τ.Ε.Β.Ε.)

5.2.3 ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (Ο.Γ.Α.)

5.1 ΠΑΡΟΧΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και παρέχει υπηρεσίες για τα άτομα με αναπηρία, όπως δωρεάν διακίνηση στις αστικές συγκοινωνίες της μόνιμης κατοικίας τους και με κατά 50% μειωμένο εισιτήριο στα υπεραστικά λεωφορεία, στα μεταφορικά μέσα του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και της Ολυμπιακής Αεροπορίας³⁶.

Επίσης παρέχει μηνιαία οικονομική ενίσχυση σε οικονομικά αδύναμα και βαριά ανάπηρα άτομα που είναι ανασφάλιστα ή έμμεσα ασφαλισμένα. Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης εξαρτάται από το συγκεκριμένο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης στο οποίο εντάσσεται ο ανάπηρος.

Για να χορηγηθούν τα ανάλογα προνοιακά επιδόματα θα πρέπει να ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις :

Γενικές :

- Αίτηση στην αρμόδια Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας τόπου διαμονής.
- Κοινωνική έρευνα για την οικογενειακή και κοινωνικό-οικονομική κατάσταση του αναπήρου.
- Απόφαση Υγειονομικής Επιτροπής για τη βαρύτητα της αναπηρίας.
- Για την δωρεάν ή με μειωμένο εισιτήριο διακίνησης απαιτείται αναπηρία 50%.
- Να μην εμπίπτουν σε οποιαδήποτε άλλο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης.

Ειδικές :

- Για την επιδότηση κωφαλάλων, χρειάζεται πιστοποίηση της κωφαλαλίας από ιατρό ΩΡΛ.
- Για την επιδότηση σε βαριά κινητικά ανάπηρα άτομα, να είναι ηλικίας 0-59 ετών και να μην μπορούν να εργασθούν και να αυτοεξυπηρετηθούν.
- Για τα άτομα με εγκεφαλική πάρεση (σπαστικά), η ενίσχυση παρέχεται ανεξάρτητα από ασφαλιστική κάλυψη.

---

³⁶ Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών ασφαλίσεων – Εθνικό Κέντρο ερευνών, «Κώδικας Φορέων Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών», τόμος 1, Αθήνα 1986, σελ.312-313.

Τα ποσά των προνοιακών επιδομάτων που καταβάλλονται στις διάφορες κατηγορίες ΑμεΑ., σύμφωνα με κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, όπως έχουν τροποποιηθεί και συμπληρωθεί και ισχύουν μέχρι σήμερα αυξάνονται για τα έτη 2003 έως και 2007 και διαμορφώνονται στον παρακάτω πίνακα 1 της σελίδας 41, ως ακολούθως :

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2003)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2004)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2005)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2006)	Ύψος μηνιαίου επιδ/τος (2007)
Α. ΤΥΦΛΟΙ					
1. α) Εργαζόμενοι β) Συνταξιούχοι	162 ευρώ	192 ευρώ	222 ευρώ	244 ευρώ	266 ευρώ
2. α) Άνεργοι ανασφάλιστοι β) Άνεργοι άμεσα ανασφάλιστοι γ) Έμμεσα ασφαλισμένοι δ) Μη εργαζόμενοι φοιτητές ε) Τυφλά παιδιά που δεν φοιτούν σε σχολεία ή δεν φιλοξενούνται σε οικοτροφεία του ΚΕΑΤ ή του "ΗΛΙΟΣ" Θεσ/νίκης	394 ευρώ	414 ευρώ	450 ευρώ	500 ευρώ	532 ευρώ
3. α) Εργαζόμενοι φοιτητές β) Τυφλά παιδιά που φοιτούν σε σχολεία ή φιλοξενούνται σε οικοτροφεία του ΚΕΑΤ ή του "ΗΛΙΟΣ" Θεσ/νίκης γ) Πτυχιούχοι εργαζόμενοι	162 ευρώ 162 ευρώ 162 ευρώ	192 ευρώ 414 ευρώ 192 ευρώ	222 ευρώ 460 € 222 ευρώ	244 ευρώ 500 € 244 ευρώ	266 ευρώ 532 ευρώ 266 ευρώ
4. Ασκούμενοι δικηγόροι	274 ευρώ	414 ευρώ	460 ευρώ	500 ευρώ	532 ευρώ
5. Επιστήμονες Πανεπιστημίου επιπέδου που σύμφωνα με το πτυχίο τους ασκούν την επιστήμη τους 6. Δικηγόροι που αποδεδειγμένα ασκούν δικηγορία	328 ευρώ	414 ευρώ	460 ευρώ	500 ευρώ	532 ευρώ
Β. ΚΩΦΑΛΛΟΙ	328 ευρώ	414 ευρώ	460 ευρώ	500 ευρώ	532 ευρώ
Γ. ΒΑΡΙΑ ΝΟΗΤΙΚΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΟΙ					
1. Εφόσον δεν λαμβάνουν για την ίδια αιτία άμεσα ή έμμεσα καμία οικονομική ενίσχυση με οποιαδήποτε μορφή από τον ασφαλιστικό τους ή άλλο φορέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής	253 ευρώ	284 ευρώ	306 ευρώ	332 ευρώ	360 ευρώ
2. Εφόσον λαμβάνουν για την ίδια αιτία από τον ασφαλιστικό τους ή άλλο φορέα άμεσα ή έμμεσα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής οικονομική ενίσχυση με οποιαδήποτε μορφή μέχρι του ποσού των 29,35 ευρώ μηνιαίως	227 ευρώ	284 ευρώ	306 ευρώ	332 ευρώ	360 ευρώ

3. Εφόσον λαμβάνουν για την ίδια αιτία από τον ασφαλιστικό τους ή άλλο φορέα άμεσα ή έμμεσα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής οικονομική ενίσχυση με οποιαδήποτε μορφή μεγαλύτερη μέχρι ποσού ίσου της και από 29,35 και μέχρι ποσού ίσου της κατώτερης αναπηρικής (βασικής) σύνταξης του ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΟΓΑ όπως αυτή αναπροσαρμόζεται κάθε φορά.	167 ευρώ	234 ευρώ	305 ευρώ	332 ευρώ	360 ευρώ
Δ. ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΕΤΡΑΠΛΗΓΙΚΩΝ / ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	465,80 ευρώ	Από 1/1/2004 έως 31/8/2004 484,40 ευρώ & από 1/9/2005 έως 31/12/200 4 500,20 ευρώ	Από 1/1/2005 έως 31/8/2005 511,20 ευρώ & από 1/9/2005 έως 31/12/200 5 528,20 ευρώ		
Ε. ΒΑΡΙΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑ					
Ανασφάλιστα και έμμεσα ασφαλισμένα άτομα με βαριές αναπηρίες (ενοποιημένο πρόγραμμα βαριάς αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω)	190 ευρώ	200 ευρώ	210 ευρώ	220 ευρώ	230 ευρώ
ΣΤ. ΣΠΑΣΤΙΚΑ					
Άτομα με εγκεφαλική παράλυση από 0 - 18 ετών	245 ευρώ	300 ευρώ	360 ευρώ	440 ευρώ	532 ευρώ
Ζ. ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ					
Επίδομα καυσίμων στα άτομα που πάσχουν από κινητική αναπηρία κάτω άκρων σε ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω ή ακρωτηριασμό και των δύο ποδιών	151ευρώ	155 ευρώ	158 ευρώ	160 ευρώ	165 ευρώ
Πίνακας : 1					

ΠΗΓΗ : Διεύθυνση Προστασίας Α.Μ.Ε.Α.
Γενική Δ/ση Πρόνοιας
Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Με βάση το πίνακα 1, υπολογίζεται ότι από τα παραπάνω προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης της πρόνοιας επιδοτούνται 162.000 άτομα με αναπηρίες.

5.2 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΤΑ Αμ.Α. ΑΠΟ ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

5.2.1 ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.

Α) Σύνταξη Αναπηρίας

Για να χορηγηθεί σύνταξη αναπηρίας σε ασφαλισμένο του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., θα πρέπει να ισχύουν τα παρακάτω :

- Να μην παίρνει σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή από άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης (πλην Ο.Γ.Α).
- Να έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. τον απαιτούμενο από το νόμο αριθμό ενσήμων, ανάλογα με την ηλικία και την κατηγορία της αναπηρίας.
- Να έχει συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας, 50% και άνω.

Ο ασφαλισμένος που τηρεί τα παραπάνω, καταθέτει την αίτηση για σύνταξη αναπηρίας μαζί με τα δικαιολογητικά στο αρμόδιο Τμήμα Απονομής Συντάξεων Αναπηρίας Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. της περιοχής του. Ο ασφαλισμένος καλείται από τη Γραμματεία των Υγειονομικών Επιτροπών, όπου καλείται να εξεταστεί από τη Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή.

Ειδικές παροχές, στους ασφαλισμένους που πάσχουν από βαριά μορφής αναπηρία και δεν μπορούν να μετακινηθούν προς εξέταση στην Υγειονομική Επιτροπή, τότε οι εξετάσεις γίνονται κατ' οικον³⁷.

Οι βαθμίδες αναπηρίας είναι οι εξής :

- Μερική αναπηρία, όπου το ποσοστό αναπηρίας κυμαίνεται από 50% έως 66%
- Πλήρη αναπηρία, όπου το ποσοστό αναπηρίας κυμαίνεται από 67% έως 79%
- Βαριά αναπηρία, όπου το ποσοστό αναπηρίας κυμαίνεται από 80% και άνω.

---

³⁰www.ika.gr

B) Επίδομα Απόλυτης Αναπηρίας

Οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας, οι οποίοι δεν δύναται να αυτο-εξυπηρετούνται, δικαιούνται το επίδομα απόλυτης αναπηρίας, το οποίο είναι ίσο με το 50% του βασικού ποσού της σύνταξης.

Κατ' εξαίρεση, το παραπάνω επίδομα χορηγείται και στους συνταξιούχους, λόγω γήρατος, εφόσον έχουν χάσει τελείως την όραση τους.

Το επίδομα απόλυτης αναπηρίας χορηγείται σε όλες της κατηγορίες αναπηρίας.

Γ) Επίδομα Παραπληγίας

Τα επίδομα παραπληγίας χορηγείται στους :

- Ασφαλισμένους
- Έμμεσα ασφαλισμένους
- Συνταξιούχους αναπηρίας / γήρατος
- Μέλη οικογενείας των συνταξιούχων

Οι παραπάνω πρέπει να πάσχουν από παραπληγία / τετραπληγία, παραπάρεση / τετραπάρεση, με ποσοστό 67% και άνω.

Βασική προϋπόθεση για τους ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. για να τους χορηγηθεί το επίδομα παραπληγίας, να έχουν πραγματοποίηση 350 τουλάχιστον ημέρες εργασίας, τα τέσσερα τελευταία χρόνια, τα αμέσως προηγούμενα του έτους που συνέβη η αναπηρία, από τις οποίες 50 ημέρες τουλάχιστον το προηγούμενο έτος ή το προηγούμενο 15μηνο. Επίσης θα πρέπει να έχουν 1000 τουλάχιστον ημέρες εργασίας οποτεδήποτε. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής νόσου, όπου δεν απαιτείται προϋπηρεσία, παρά μόνο η ιδιότητα του ασφαλισμένου.

Σύμφωνα με το άρθρο του Ν. 2643/1998, κάποιο άτομο χαρακτηρίζεται ως Α.ΜΕ.Α., εφόσον εξεταστεί από τις Πρωτοβάθμιες Υγειονομικές Επιτροπές Αναπηρίας του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. και χορηγηθεί γνωμάτευση, στην οποία προσδιορίζεται η χρόνια σωματική ή πνευματική ή ψυχική πάθηση καθώς και το ποσοστό αναπηρίας.

5.2.2 ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (Τ.Ε.Β.Ε.)

Α) Σύνταξη Αναπηρίας

Σύνταξη αναπηρίας δικαιούνται οι ασφαλισμένοι του Τ.Ε.Β.Ε.:

- Εάν αδυνατούν για άσκηση του επαγγέλματος τους εξαιτίας σωματικής ή πνευματικής πάθησης.
- Εάν διακόψουν την άσκηση του επαγγέλματος τους επειδή προέκυψε αναπηρία και έχουν χρόνο ασφάλισης 10 χρόνια.
- Εάν διακόψουν την άσκηση του επαγγέλματος τους εξαιτίας ενός βίαιου συμβάντος, το οποίο επήλθε, κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, ανεξάρτητα από το χρόνο ασφάλισης τους.
- Εάν κριθεί από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές του ταμείου ότι η ανικανότητα για εργασία ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 66.6%
- Όσοι από τους ασφαλιζόμενους έχουν γνωμάτευση από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές με ποσοστό αναπηρίας λιγότερο από 66.6% δεν δικαιούνται να ζητήσουν την επανεξέτασή τους για την ίδια πάθηση, εάν δεν παρέλθει ένα έτος από την τελευταία κρίση της Υγειονομικής Επιτροπής, εκτός εάν παρουσιαστεί επιδείνωση της κατάστασης της υγείας τους.

Β) Επίδομα Συμπαράστασης Ετέρου Προσώπου

Επίδομα συμπαράστασης ετέρου προσώπου χορηγείται στους ασφαλισμένους λόγω αναπηρίας, οι οποίοι χρειάζονται συμπαράσταση εξαιτίας αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης.

Το πόσο της συντάξεως από το συγκεκριμένο επίδομα προσαυξάνεται κατά 50% και για όσο χρόνο κρίθηκε ο συνταξιούχος, από την Υγειονομική Επιτροπή.

Ποσοστά Αναπηρίας :

- Βαριά Ανικανότητα, ποσοστό 80%
- Πλήρη Ανικανότητα, ποσοστό 67%
- Μερική Ανικανότητα, ποσοστό 50%

Γ) Εξωιδρυματικό Επίδομα

Το εξωιδρυματικό επίδομα χορηγείται στους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους, καθώς επίσης και στα μέλη της οικογένειάς τους, εφόσον πάσχουν από παραπληγία / τετραπληγία ή πάρεση / τετραπάρεση, η οποία έχει διαπιστωθεί από Υγειονομική Επιτροπή. Προϋπόθεση για την απονομή του επιδόματος στους ασφαλισμένους, είναι να έχουν 40 μήνες στην ασφάλιση του Τ.Ε.Β.Ε.¹⁹.

Η χορήγηση του επιδόματος διακόπτεται για όσο διάστημα βρίσκεται σε ίδρυμα κλειστής νοσηλείας.

5.2.3 ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (Ο.Γ.Α.)

Α) Σύνταξη Αναπηρίας

Για να χορηγηθεί σύνταξη αναπηρίας σε ασφαλισμένο του Ο.Γ.Α., θα πρέπει να ισχύουν τα παρακάτω :

- Εάν αδυνατούν να ασκήσουν το επάγγελμά τους, σε ποσοστό τουλάχιστον 67%, από πάθηση ή βλάβη που κατά τη πρόβλεψη της Υγειονομικής Επιτροπής θα διαρκέσει τρία τουλάχιστον χρόνια.

- Η αναπηρία, όπως αναφέραμε πιο πάνω έχει επέλθει μετά τη συμπλήρωση του 21^{ου} έτους και πριν τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας του.

- Εάν έχει απασχοληθεί σε εργασίες για τις οποίες τα πρόσωπα που τις ασκούν υπάγονται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α., πέντε ημερολογιακά έτη πριν από το έτος, κατά το οποίο έγινε ανάπηρος και ισχύει για ποσοστό αναπηρίας 67%.

Δεν λαμβάνονται υπόψη σε βάρος του ασφαλισμένου διακοπές της άσκησης του επαγγέλματος του, οι οποίες αποδεικνύεται ότι οφείλονται σε σοβαρούς λόγους υγείας ή προσωρινές δικαιολογημένες απομάκρυνσης από το τόπο άσκησης των επαγγελματικών του ασχολιών.

Για εκείνους που απέκτησαν την αναπηρία από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική νόσο, αρκεί απασχόληση και υπαγωγή στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α., μιας μόνο ημέρας.

Για εκείνους που απέκτησαν αναπηρία εκτός εργασίας αρκεί απασχόληση και υπαγωγή στο ασφαλιστικό ταμείο του Ο.Γ.Α. το 12μηνο πριν από την ημερομηνία που έγινε το ατύχημα.

- Δεν έχει αποκτήσει αναπηρία από πρόθεση ή εξαιτίας πλημμελήματος ή κακουργήματος που διέπραξε με πρόθεση και για το οποίο έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

Με βάση του άρθρου 2, Προεδρικού διατάγματος υπ' αριθμό 334, τα παιδιά ασφαλισμένου ή συνταξιούχου Ο.Γ.Α. έχουν δικαίωμα για σύνταξη αναπηρίας, εφόσον :

1^{ov}) είναι από την γέννησή τους ή απέκτησαν ή αποκτήσουν πριν από τη συμπλήρωση του 21^{ov} έτους της ηλικίας τους, με ποσοστό αναπηρίας 67%, εξαιτίας πάθησης ή βλάβης, που κατά πρόβλεψη θα διαρκέσει 3 τουλάχιστον χρόνια.

2^{ov}) Έχουν συμπληρώσει το 18° έτος της ηλικίας τους.

3^{ov}) Δεν έχουν αποκτήσει αναπηρία από πρόθεση ή εξαιτίας πλημμελήματος ή κακουργήματος που διέπραξε με πρόθεση και για το οποίο έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

4^{ov}) Δεν έχουν ασφαλιστεί σε οποιοδήποτε Ασφαλιστικό Οργανισμό ή το Δημόσιο μετά τη συμπλήρωση του 18^{ov} έτους της ηλικίας τους.

5^{ov}) Ένας από τους γονείς τους ήταν, είτε συνταξιούχος του Ο.Γ.Α. κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση ή κατά την ημέρα του θανάτου του και ασφαλισμένος στον οργανισμό αυτόν ολόκληρη την τριετία προ του έτους υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση ή προ του θανάτου του.

Εάν και οι δυο γονείς έχουν εγκαταλείψει το ανάπηρο παιδί και αγνοείται η τύχη τους, η ανωτέρω τριετία υπολογίζεται προ του έτους εγκατάλειψης.

Για τη διαπίστωση της αναπηρίας και των συνεπειών αυτής στην άσκηση του επαγγέλματος των προσώπων που ζητούν σύνταξη αναπηρίας από τον Ο.Γ.Α. καθώς και η διαπίστωση απόλυτης αναπηρίας, είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των οργάνων που ορίζονται στην παρ. 3, άρθρου 12 του Ν. Διατάγματος 4574/1996 και της παρ. 4 του Ν. Διατάγματος 1390/1973.

Οι τελικές αποφάσεις των οργάνων αυτών, αποτελούν πλήρη απόδειξη της ανικανότητας για εργασία των προσώπων που ζητούν σύνταξη αναπηρίας ή προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και γίνονται υποχρεωτικά δεκτές από τα αρμόδια όργανα του Ο.Γ.Α. και τους ενδιαφερόμενους για την χορήγηση των παροχών ανικανότητας.

Β) Χορήγηση Εξωιδρυματικού Επιδόματος Τετραπληγίας / Παραπληγίας

Ο ασφαλισμένος (συνταξιούχος ή μη) του Ο.Γ.Α. καθώς και τα μέλη της οικογενείας του δικαιούνται μηνιαίο εξωιδρυματικό επίδομα εφόσον :

- Κριθεί από την Ειδική Υγειονομική Επιτροπή ότι πάσχει από παραπληγία ή τετραπληγία και είναι με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, έστω και προσωρινά.
- Έχει απασχοληθεί σε επαγγελματική εργασία όλο το 12μηνο πριν από την ημερομηνία που έγινε παραπληγικός ή τετραπληγικός, αρκεί τα πρόσωπα να υπάγονται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α. ή ήταν συνταξιούχα του Ο.Γ.Α., όταν έπαθε την αναπηρία του αυτή. Για τον ασφαλισμένο, ο οποίος απέκτησε την αναπηρία σε εργατικό ατύχημα, αρκεί απασχόληση και υπαγωγή στην ασφάλιση μιας μόνο ημέρας.
- Δεν περιθάλπεται σε άσυλο ανιάτων ή ίδρυμα κλειστού ή προνοιακού χαρακτήρα ή δεν νοσηλεύεται σε ψυχιατρείο με δαπάνες του Ο.Γ.Α. ή του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ..
- Δεν λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε άλλη, εκτός του Ο.Γ.Α. πηγή.

Το πόσο του επιδόματος παραπληγίας / τετραπληγίας είναι ίσο με το 20πλασιο του ημερομισθίου του ανεδείκευτου εργάτη, όπως αυτό ορίζεται κάθε φορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο:

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (Ο.Α.Ε.Δ.)

6.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ Α.ΜΕΑ.

6.2 ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

6.3 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

6.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΑΜΕΑ.

- **ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ**

Ο Ο.Α.Ε.Δ. στο πλαίσιο του κοινωνικού και θεσμικού του ρόλου, λαμβάνει ειδικά μέτρα, προκειμένου να στηρίξει τις πληθυσμιακές ομάδες, των οποίων η είσοδος στην αγορά εργασίας είναι δυσχερέστερη του υπόλοιπου εργατικού δυναμικού.

Τα ειδικά αυτά μέτρα στήριξης των ευπαθών κοινωνικών ομάδων αναπτύσσονται ως δράσεις Εθνικής πολιτικής με χρηματοδότηση από το κρατικό προϋπολογισμό και τον προϋπολογισμό του Ο.Α.Ε.Δ. αλλά και στο πλαίσιο των προβλεπόμενων μέτρων του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου ή άλλων Κοινοτικών Πρωτοβουλιών³⁸.

Ειδικότερα, τα προγράμματα Εθνικής Πολιτικής του ΟΑΕΔ απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία, απεξαρτημένα, αποφυλακισμένα και νεαρά παραβατικά άτομα, τα οποία αναμφισβήτητα αντιμετωπίζουν εντονότερα το φαινόμενο του αποκλεισμού στην αγορά εργασίας.

- **ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ / ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ :**

Υποχρέωση του δημοσίου τομέα είναι να απασχολεί Α.ΜΕ.Α. σε ποσοστό 2% από τις προκηρύξεις που βγαίνουν μέσω Α.Σ.Ε.Π.. Όσον αφορά τον ιδιωτικό τομέα οι επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 50 άτομα προσωπικό και δεν παρουσιάζουν ζημιά, είναι υποχρεωμένες να απασχολούν Α.ΜΕ.Α. σε ποσοστό 2%. Οι προκηρύξεις του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα βγαίνουν κάθε 2 χρόνια. Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν αιτήσεις ανά περιφέρεια στην Περιφερειακή Διεύθυνση του Ο.Α.Ε.Δ.

- **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΡΓΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ Α.ΜΕΑ. :**

Ο Ο.Α.Ε.Δ. συμμετέχει σε ποσοστό 90% επί του συνολικού κόστους της απαιτούμενης δαπάνης για κάθε μια από τις εργονομικές διευθετήσεις που κρίνονται απαραίτητες και μέχρι του ποσού των 2.400 ευρώ για κάθε μια.

---

³⁸ www.oaed.gr

- **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ Α.ΜΕ.Α. :**

Απευθύνονται κυρίως σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, σε Ν.Π.Ι.Δ. και σε δημοτικές επιχειρήσεις. Οι εργοδότες επιχορηγούνται για την απασχόληση των Α.ΜΕ.Α. για κάθε μέρα εργασίας τους με ποσό το οποίο μεταβάλλεται κάθε έτος. Το πόσο αυτό ανέρχεται σε 22ευρω/ημέρα. Το πρόγραμμα είναι ζετές με υποχρέωση του εργοδότη να απασχολεί το άτομο για άλλο ένα έτος χωρίς επιχορήγηση. Μετά το πρώτο χρόνο απασχόλησης του ατόμου ο Ο.Α.Ε.Δ. χορηγεί bonus στην επιχείρηση που ανέρχεται στο πόσο των 300 ευρώ. Η θέση είναι αόριστου χρόνου και το άτομο αμείβεται σύμφωνα με όσα ορίζουν οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Ο εργοδότης έχει δικαίωμα να αλλάξει τον υπάλληλο σε περίπτωση κακής συνεργασίας μαζί του μόνο μια φορά. Αν επαναληφθεί και με τον νέο υπάλληλο υπάρχουν κυρώσεις για τον εργοδότη.

- **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ:**

Υλοποιούνται από εξειδικευμένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) για Α.ΜΕ.Α.. Απευθύνονται κυρίως σε άτομα με κινητικά προβλήματα, νοητική στέρηση και πάσχοντες από ψυχολογικά προβλήματα. Προγράμματα κατάρτισης υλοποιούνται και στο Κέντρο Ψυχικής Υγείας. Με στόχο την εξαλείψει του κοινωνικού αποκλεισμού εφαρμόζεται η μέθοδος ενσωματώσεις (mainstreaming) σύμφωνα με την οποία τα Α.ΜΕ.Α. συμμετέχουν, σε ποσοστό 10%, σε προγράμματα κατάρτισης που απευθύνονται σε όλους.

- **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ :**

Πρόκειται για προγράμματα που παρέχουν 20 συνεδρίες Συνοδευτικών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών (συμβουλευτική για απασχόληση) και υλοποιούνται σε εξειδικευμένα κέντρα συνοδευτικών, υποστηρικτικών υπηρεσιών, τέτοια είναι, ιδιωτικά κέντρα ή κέντρα της Νομαρχίας μέσω της Νομαρχιακής Επιτροπής Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε.). Τα άτομα με αναπηρία που εγγράφονται σε αυτές τις υπηρεσίες πρέπει να έχουν ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω.

6.2 ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Ο Ο.Α.Ε.Δ. έχει προγραμματίσει - και ήδη έχει ξεκινήσει την υλοποίηση ορισμένων εκ των δράσεων αυτών - μία δέσμη τεσσάρων προγραμμάτων με στόχο:

1^ο) την επιχορήγηση μέσω συνδυασμένων δράσεων Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών, Νέων Θέσεων Εργασίας και απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας («stage») για 5.000 γυναίκες καθώς και

2^ο) την επιχορήγηση για τη δημιουργία νέων και βιώσιμων επιχειρήσεων, προς όφελος 12.650 ανέργων, μέσω τριών στοχευόμενων δράσεων.

Αναλυτικότερα:

1) α. **1.000 Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών** : Επιδοτούμενο πρόγραμμα, στο οποίο μπορούν να συμμετάσχουν άνεργες γυναίκες, ηλικίας 18 έως 64 ετών, οι οποίες ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν τη δική τους μικρή επιχείρηση. Επωφελούμενες του προγράμματος θα είναι 1.000 άνεργες γυναίκες, εγγεγραμμένες στον Ο.Α.Ε.Δ., που διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ μέχρι την ημερομηνία έναρξης της δραστηριότητάς τους, για τις οποίες έχει ακολουθηθεί η διαδικασία της εξατομικευμένης προσέγγισης και που έχουν συμμετάσχει στα Σχέδια Δράσης Ολοκληρωμένης Παρέμβασης υπέρ των γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Το ποσό της επιχορήγησης για κάθε νέα ελεύθερη επαγγελματία που υπάγεται στο πρόγραμμα καθορίζεται στα 9.000 ευρώ από τα οποία ποσό ύψους 3.000 ευρώ καταβάλλεται με την έκδοση της εγκριτικής απόφασης και τα υπόλοιπα 6.000 ευρώ σε 2 ισόποσες εξαμηνιαίες δόσεις των 3.000 ευρώ η κάθε μία. Η διάρκεια της επιχορήγησης ορίζεται σε 12 μήνες, από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής εγκριτικής απόφασης. Σημειώνεται ότι στο πρόγραμμα αυτό οι γυναίκες μπορούν να δημιουργήσουν επιχείρηση στο χώρο της κατοικίας τους, εάν είναι μητέρες παιδιού σε προσχολική ηλικία ή φροντίζουν συγγενικά άτομα με σημαντικό βαθμό αναπηρίας.

β. 2.500 Νέων Θέσεων Εργασίας : Στο πρόγραμμα αυτό μπορούν να συμμετάσχουν άνεργες γυναίκες, ηλικίας από 18 μέχρι 64 ετών.

Επωφελούμενες θα είναι 2.500 άνεργες γυναίκες που έχουν συμμετάσχει στα Σχέδια Δράσης Ολοκληρωμένης Παρέμβασης υπέρ των γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση».

Η διάρκεια της επιχορήγησης για τις επιχειρήσεις που εντάσσονται στο πρόγραμμα ορίζεται σε 12 μήνες. Το ποσό της επιχορήγησης για κάθε μέρα πλήρους απασχόλησης της άνεργης ανέρχεται στο ποσό των 18,50 ευρώ. Σε περίπτωση που μισθωτός απασχολείται με καθεστώς μερικής απασχόλησης από 4 ώρες και άνω κάθε ημέρα, το ποσό της επιχορήγησης ανέρχεται στο ήμισυ του ποσού που αντιστοιχεί σε κάθε ημέρα πλήρους απασχόλησης.

Προϋποθέσεις : α) να είναι άνεργες και να διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ, β) να έχουν συμπληρώσει το τυποποιημένο έντυπο εξατομικευμένης παρέμβασης και να έχουν συμφωνήσει σε Ατομικό Σχέδιο Δράσης, γ) να προσκομίζουν βεβαίωση ότι έχουν ωφεληθεί από τα Σχέδια Δράσης Ολοκληρωμένης Παρέμβασης υπέρ των γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» και δ) να έχουν την ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή να είναι Ελληνίδες ομογενείς με δικαίωμα μόνιμης παραμονής και απασχόλησης στην Ελλάδα ή γυναίκες που έχουν χαρακτηριστεί ως θύματα παράνομης διακίνησης και εμπορίας.

γ) 1.500 θέσεων απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας («stage») :

Στο πρόγραμμα αυτό μπορούν να υπαχθούν άνεργες γυναίκες, ηλικίας 18 έως 50 ετών, που έχουν συμμετάσχει σε Σχέδια Δράσης Ολοκληρωμένης Παρέμβασης υπέρ των γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, στο πλαίσιο του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση»²². Οι θέσεις του προγράμματος ανέρχονται σε 1.500 και η διάρκειά του είναι 9 μήνες. Η ημερήσια αποζημίωση των ασκούμενων ανέρχεται στο ποσό των 25 ευρώ ανά ημέρα μικτά, το οποίο θα καταβάλλεται από τον Ο.Α.Ε.Δ.

Από το παραπάνω ποσό παρακρατείτε ποσοστό 7,45% για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και κίνδυνο ατυχήματος.

Η αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τα 3 προγράμματα υπέρ των γυναικών θα πρέπει να υποβληθεί από τη Δευτέρα 21 Μαρτίου μέχρι να εξαντληθούν οι θέσεις και το αργότερο μέχρι 31 Αυγούστου 2006, στην αρμόδια Υπηρεσία (ΚΠΑ - ΤΥ) του Ο.Α.Ε.Δ.

2) Πρόγραμμα επιχορήγησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (Ν.Ε.Ε) 6.450 ανέργων στους τομείς Πολιτισμού και Περιβάλλοντος: Στο πρόγραμμα αυτό μπορούν να ενταχθούν άνεργοι και άνεργες ηλικίας 18 έως 64 ετών για τους οποίους έχει ακολουθηθεί η διαδικασία της εξατομικευμένης προσέγγισης και διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ μέχρι και την ημερομηνία έναρξης της δραστηριότητας τους, η οποία θα πρέπει να έχει γίνει μετά την εξατομικευμένη προσέγγιση και υποχρεωτικά μετά την 1η Μαΐου 2004. Η διαδικασία υποβολής αιτήσεων από τους ενδιαφερομένους για το πρόγραμμα αυτό έχει ήδη ξεκινήσει (από 10 Δεκεμβρίου 2004) και θα ολοκληρωθεί με τη συμπλήρωση των προσφερόμενων θέσεων.

3) Προγράμματα Ν.Ε.Ε. για 4.500 ανέργους : τα οποία θα συγχρηματοδοτηθούν από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.): Τα συγκεκριμένα προγράμματα περιλαμβάνονται σε σχέδια των ΟΤΑ που έχουν εγκριθεί στα πλαίσια του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης για τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και περιλαμβάνουν μια σειρά Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων. Τα προγράμματα Ν.Ε.Ε. των Π.Ε.Π. θα αρχίσουν σταδιακά να υλοποιούνται, ύστερα από την έκδοση της απαιτούμενης για κάθε πρόγραμμα -λόγω της διαδικασίας- Κοινής Υπουργικής Απόφασης και μετά την ενεργοποίηση των Σχεδίων Δράσης των ΟΤΑ, με πρωτοβουλία της Περιφέρειας. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν πάντως, να υπαχθούν εφόσον έχουν κάνει έναρξη επιτηδεύματος μετά τη διαδικασία της εξατομικευμένης προσέγγισης και υποχρεωτικά μετά την υπαγωγή τους στα Σχέδια Δράσης των ΟΤΑ.

4) Πρόγραμμα επιχορήγησης Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών στην Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ): Το πρόγραμμα αυτό αφορά 1.700 ανέργους ηλικίας 18 έως 64 ετών που θα ανοίξουν επιχειρήσεις υποστήριξης, παροχής υπηρεσιών, εμπορίας κλπ. Στους τομείς Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ορισμένες κατηγορίες δραστηριοτήτων: σχεδιασμός, ανάπτυξη και υποστήριξη δικτύων, ανάπτυξη εφαρμογών πληροφορικής, εμπορία υπολογιστών και αναλωσίμων, υπηρεσίες υποστήριξης συστημάτων, κλπ. Το πρόγραμμα θα προκηρυχθεί εντός του προσεχούς χρονικού διαστήματος, αλλά δύνανται να συμμετάσχουν και νέοι ελεύθεροι επαγγελματίες που έχουν κάνει έναρξη μετά την 1η Νοεμβρίου 2004.

6.3 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα άτομα που «πάσχουν» από σωματικές, αισθητήριες, νοητικές και διανοητικές διαταραχές αντιπροσωπεύουν κατά μέσω όρο το 12% του πληθυσμού των ευρωπαϊκών χωρών και στην Ελλάδα ο αριθμός τους ανέρχεται 959.400 άτομα (9,3% του πληθυσμού), σύμφωνα με εκτιμήσεις της Eurostat.

Τα τελευταία 20 χρόνια θεσπίστηκαν σημαντικά μέτρα αποκατάστασης των ατόμων με αναπηρία και ένταξης τους στην κοινωνική ζωή. Παρόλου αυτά ο επαγγελματικός και ο κοινωνικός αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία δεν έχει αντιμετωπιστεί ακόμα. Η ανεργία, όπως εκτιμήθηκε από τον Σύμβουλο Αξιολόγησης του Ε.Π. «Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας», για τα άτομα με σοβαρά εμπόδια είναι 64% για τους άντρες και 88% για τις γυναίκες.

Η πλειοψηφία των ατόμων με αναπηρία παραμένει χωρίς κατάλληλη για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας επαγγελματική κατάρτιση και η δυνατότητα ένταξής τους στην αγορά εργασίας είναι πολύ περιορισμένη, ενώ η ειδική επαγγελματική εκπαίδευση στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα παρουσιάζει υποτιπώδει μορφή.

Επιπλέον, τα προγράμματα που εφαρμόζονται έχουν μικρά ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα. Σύμφωνα με στοιχεία της αρμόδιας Υπηρεσίας ΟΑΕΔ, το σύνολο των τοποθετήσεων σε θέση εργασίας για την περίοδο 1994 – 1998 αποτελεί μόλις το 17.5% των εγγραφέντων ανέργων, ενώ οι θέσεις που πληρώθηκαν ήταν κυρίως ανειδίκευτης ή ημειδίκευμένης εργασίας στους ασταθείς κλάδους της οικονομίας, με χαμηλό κοινωνικό γόητρο και χαμηλές αποδοχές.

Τα δεδομένα αποδεικνύουν (ακόμη και στους κυβερνώντες), ότι υπάρχουν έντονες διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας σε βάρος των ατόμων με αναπηρία.

Τέλος, τα παραγωγικά εργαστήρια και οι συνεταιρισμοί για άτομα που πάσχουν από ψυχικές και διανοητικές ασθένειες εξακολουθούν να λειτουργούν άτυπα, όσο αναφορά την νομική τους μορφή και παραμένουν ακόμα στο στάδιο της «προσστητευόμενης» απασχόλησης χωρίς να έχουν αξιοποιηθεί οι δυνατότητες για την μετεξέλιξή τους σε αυτόνομες παραγωγικές μονάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο:

ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Κ.Ε.Κ.) - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

7.1 ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

7.2 ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Κ.Ε.Κ.)

7.1 ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης έχουν εγκριθεί και που απευθύνονται για ΑΜΕ.Α. Ο μόνος περιορισμός που θα υπάρξει εάν υπάρξει είναι η προσπελασιμότητα των κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης.

Την ένταξη 95 προγραμμάτων κατάρτισης 2.137 νέων επιχειρηματιών στη Δράση 8.2.2 «Ενέργειες Κατάρτισης και Μεταφοράς Τεχνογνωσίας που σχετίζονται με την εκκίνηση επιχειρηματικής δραστηριότητας του Μέτρου 2.8» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (Ε.Π.ΑΝ.).

Στη δράση αυτή υποβλήθηκαν συνολικά 489 προτάσεις από 147 Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) και αξιολογήθηκαν στο σύνολό τους. Εγκρίθηκαν και τα 489 προγράμματα, συνολικού προϋπολογισμού 11.188.245 ευρώ, και χρηματοδοτούνται άμεσα 95, συνολικού προϋπολογισμού 2.164.145 ευρώ, για την κατάρτιση 2.137 νέων επιχειρηματιών με 11.220 ώρες εκπαίδευσης. Τα υπόλοιπα 394 προγράμματα που δεν εντάχθηκαν στον κύκλο αυτό χαρακτηρίζονται ως επιλαχόντα και θα υλοποιηθούν εφόσον εξευρεθούν νέοι πόροι. Τα προγράμματα κατάρτισης επιχορηγούνται 100% με δημόσια δαπάνη, ενώ οι καταρτιζόμενοι κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους θα λαμβάνουν σχετικό επίδομα³⁹.

Τα προγράμματα κατάρτισης θα υλοποιηθούν από Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) υπό την παρακολούθηση των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης (Ε.Φ.Δ.) και απευθύνονται σε νέους επιχειρηματίες (νέοι, γυναίκες, άτομα με ειδικές ανάγκες), αλλά και σε άλλους νέους επιχειρηματίες που η επιχείρησή τους βρίσκεται στα δύο πρώτα χρόνια λειτουργίας της.

Σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι η εκπαίδευση των νέων επιχειρηματιών σε σύγχρονα θέματα, όπως αρχές διοίκησης, διαχείριση και λειτουργία της σύγχρονης επιχείρησης, συμβουλευτική υποστήριξη της επιχείρησης, όπως business plan, marketing plan, χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, εξαγωγικό marketing, χρηματοοικονομικό management, επιχειρηματικά παίγνια, καινοτομία, ηλεκτρονικό εμπόριο.

---

³⁹ www.disabled.gr

Την εκτέλεση των προγραμμάτων κατάρτισης θα παρακολουθούν στενά η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας και η Ειδική Γραμματεία Ανταγωνιστικότητας, ενώ οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης έχουν πάρει οδηγίες για συστηματική παρακολούθησή τους σε συνεργασία με την Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης.

7.2 ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Κ.Ε.Κ.)

Τα Κ.Ε.Κ. είναι πιστοποιημένο από το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης ως δομή εθνικής εμβέλειας με έδρα την Αθήνα και παραρτήματα, Λάρισα και Ξάνθη και με δυνατότητα ανάπτυξης εκπαιδευτικών προγραμμάτων στον τομέα της υγείας και πρόνοιας και παιδαγωγικών επαγγελμάτων. Το Κ.Ε.Κ. ανήκει στην αρμοδιότητα του Ινστιτούτου Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης.

Σκοπός του Κ.Ε.Κ. είναι κατ' εξοχήν η ανάπτυξη και η εφαρμογή προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης για τους απασχολούμενους σε δομές κοινωνικής αλληλεγγύης. Έτσι αποκτούν τις ανάλογες επιστημονικές γνώσεις και επαγγελματικές δεξιότητες και μπορούν να ανταποκρίνονται στις διαρκώς εξελισσόμενες απαιτήσεις του εργασιακού χώρου συμβάλλοντας ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας των παρερχόμενων υπηρεσιών.

Παράλληλα, το Κ.Ε.Κ. εκπαιδεύει και προετοιμάζει άνεργους επαγγελματίες του προνοιακού χώρου για ενδεχόμενη απασχόληση τους στις αντίστοιχες δομές και καταρτίζει εθελοντές. Εκπαιδεύει, καταρτίζει και προωθεί στην απασχόληση μέλη ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων. Επίσης, το Κ.Ε.Κ. αναπτύσσει δράσεις σε συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς φορείς για τις εκπαιδευτικές ανάγκες του κοινωνικού – προνομιακού χώρου προκειμένου να προτείνει και να καταρτίσει τα ανάλογα εκπαιδευτικά προγράμματα, δημιουργεί εκπαιδευτικό υλικό, συνέδρια και ημερίδες σε θέματα που το αφορούν.

Τα προγράμματα του Κ.Ε.Κ. μπορούν είτε να χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους είτε να συγχρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους.

Ενδεικτικά προγράμματα⁴⁰ που έχουν πραγματοποιηθεί από το Κ.Ε.Κ. είναι :

- Χρήση των νέων τεχνολογιών στις υπηρεσίες κοινωνική φροντίδας
- Αντιμετώπιση και ψυχοκοινωνική στήριξη κακοποιημένων παιδιών
- Κοινωνική και συμβουλευτική στήριξη ατόμων ή ομάδων με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες
- Αντιμετώπιση κινητικών – αισθητηριακών αναπηριών και αναπτυξιακών διαταραχών
- Εξειδίκευση στελεχών για την προώθηση στην αγορά εργασίας ευπαθών ομάδων και επανένταξη τους
- Οικονομική διαχείριση υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας
- Επικοινωνιακή πολιτική υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.

---

⁴⁰ www.ypepth.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο:

ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

8.1 ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

8.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

8.1 ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Στα πλαίσια του εθνικού Προγράμματος για τα Άτομα με Αναπηρία καθορίζονται Ειδικά Προγράμματα για τη νοητική υστέρηση, τον αυτισμό, τις βαριές ψυχοσωματικές και πολλαπλές αναπηρίες στη βάση ενιαίων κριτηρίων παροχής υπηρεσιών, χρηματοδότησης και αξιολόγησης.

Σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι :

- α) Εξασφάλιση της δυνατότητας για ισότιμη συμμετοχή στην κοινωνική ζωή.
- β) Συμμετοχή στην παραγωγική διαδικασία, η επαγγελματική απασχόληση είτε στην ελεύθερη αγορά εργασίας είτε σε εναλλακτικές μορφές απασχόλησης.
- γ) Δημιουργία προϋποθέσεων για αυτόνομη ή ημιαυτόνομη διαβίωση.

➤ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ :

Οι αποκεντρωμένες μονάδες κοινωνικής φροντίδας των Π.Ε.ΣΥ.Π. μπορούν να οργανώνουν και να θέτουν σε λειτουργία υπηρεσίες, που συμβάλλουν στην αποιδρυματοποίηση, αποκατάσταση και επανένταξη των ατόμων με αναπηρίες, όπως ξενώνες, προστατευόμενα ή ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, προστατευόμενα εργαστήρια και εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης και επανένταξης⁴¹.

Στους ξενώνες παρέχεται στέγη, θεραπεία, κοινωνική στήριξη, καλλιτεχνικές, πολιτιστικές και άλλες υπηρεσίες. Στα προστατευόμενα διαμερίσματα παρέχονται υπηρεσίες ήπιας θεραπείας, παρακολούθηση και εποπτεία περιορισμένης μορφής από προσωπικό του οικείου φορέα⁴².

Στα προστατευόμενα εργαστήρια και εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης παρέχονται υπηρεσίες εκμάθησης επαγγελματικών δεξιοτήτων με σκοπό την αυτονομία, την κοινωνική επανένταξη και την επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων με αναπηρίες.

⁴¹ Πηγή: Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας, Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

⁴² Φ.Ε.Κ. 30, παρ. 3 του άρθρου 11, Ν. 3106/2003.

Τη δικαιοδοσία να λειτουργούν προστατευόμενα παραγωγικά εργαστήρια (Π.Π.Ε.) έχουν, τα Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθώς και οι ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που είναι ειδικώς πιστοποιημένοι φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας, (ειδική πιστοποίηση με βάση άρθρου 5, Ν. 2646/98), που αναπτύσσουν δραστηριότητες που αφορούν άτομα με νοητική υστέρηση, αυτισμό, βαριές σωματικές και πολλαπλές αναπηρίες,

Η νομική μορφή, η οργάνωση, η λειτουργία, οι προϋποθέσεις απασχόλησης και οι όροι χρηματοδότησης των Π.Π.Ε. ρυθμίζονται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών ασφαλίσεων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ακόμα ορίζεται η σχέση εργασίας και ο τρόπος υπολογισμού της αμοιβής των ατόμων που απασχολούνται σε αυτά τα εργαστήρια, καθώς και η διαδικασία προώθησης των προϊόντων των Π.Π.Ε.

Στα Π.Π.Ε. τουλάχιστον τα τρία πέμπτα (3/5) των απασχολούμενων είναι άτομα με νοητική υστέρηση, βαριές σωματικές και πολλαπλές αναπηρίες, ανεξαρτήτως αν λαμβάνουν σύνταξη από τον γονέα που έχει αποβιώσει ή προνοιακό επίδομα. Τα παιδιά αυτά εντάσσονται ως απασχολούμενοι εφόσον έχουν συμπληρώσει το 20ό έτος της ηλικίας τους και έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστον διετές πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης.

Στα Π.Π.Ε. δεν επιτρέπεται η οποιαδήποτε απασχόληση συζύγων ή συγγενών των ατόμων που αναφέραμε πιο πάνω, μέχρι τρίτου βαθμού συγγένειας.

➤ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ" :

Σκοπός των προγραμμάτων "Βοήθεια στο Σπίτι" είναι η βασική κάλυψη των βασικών αναγκών κοινωνικής φροντίδας για την αξιοπρεπή και αυτόνομη διαβίωση των ηλικιωμένων, καθώς και των ατόμων που αντιμετωπίζουν πρόσκαιρα ή μόνιμα κοινωνικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας ή αναπηρίας.

Τα Προγράμματα "Βοήθεια στο Σπίτι" έχουν ως περιεχόμενο⁴³ :

---

⁴³ Φ.Ε.Κ. 30, παρ. 1 του άρθρου 13, Ν. 3106/2003.

α) Τη διερεύνηση, καταγραφή, επεξεργασία και μελέτη των αναγκών των κατηγοριών που αναφέραμε πιο πάνω και την κοινωνική χαρτογράφηση.

β) Την κάλυψη των βασικών αναγκών των εξυπηρετούμενων με την οργάνωση και συστηματική παροχή υπηρεσιών κοινωνικής εργασίας, ψυχοκοινωνικής στήριξης, νοσηλευτικής φροντίδας, φυσιοθεραπείας, εργοθεραπείας και οικογενειακής βοήθειας.

γ) Την ενημέρωση των εξυπηρετούμενων για τα δικαιώματά τους και την επαφή τους με τις αρμόδιες υπηρεσίες του υγείας – πρόνοιας.

δ) Τη διευκόλυνση των εξυπηρετούμενων για τη συμμετοχή τους στις θρησκευτικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και κοινωνικές δραστηριότητες.

Προγράμματα "Βοήθεια στο Σπίτι" μπορούν να υποβάλλουν για έγκριση, στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, οι παρακάτω φορείς :

- Υπηρεσίες Υπουργείων και Περιφερειών. - Ν.Π.Δ.Δ.
- Ν.Π.Ι.Δ., ειδικώς πιστοποιημένα σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν.2646/1998.
- Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού και οι επιχειρήσεις τους.
- Η εκκλησία, οι οργανωτικές υποδιαιρέσεις και φορείς της.

Τα Προγράμματα "Βοήθεια στο Σπίτι" εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εφόσον ο φορέας καλύπτει όλες τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την ομαλή πραγματοποίηση του προγράμματος και μια βασική προϋπόθεση είναι η διάθεση των απαιτούμενων οικονομικών πόρων από το φορέα υλοποίησης (επικουρικά, τα προγράμματα επιτρέπεται να ενισχύονται από κρατικούς οι άλλους φορείς).

Με την εγκριτική απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να συγκροτείται και τριμελής Επιτροπή Παρακολούθησης (Ε.Π.) του προγράμματος από υπαλλήλους των αρμόδιων υπηρεσιών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομία και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να ορίζεται η αμοιβή για τα μέλη της Ε.Π., η οποία βαρύνει το φορέα υλοποίησης.

Η Ε.Π. συνεπικουρεί την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την εποπτεία του προγράμματος, με την παρακολούθηση της τήρησης των όρων της εγκριτικής απόφασης, την αντιμετώπιση των προβλημάτων εφαρμογής του προγράμματος, σε συνεργασία με τους φορείς υλοποίησης, καθώς και με τη σύνταξη εκθέσεων προόδου και αξιολόγησης όλου του προγράμματος.

➤ **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ :**

Στον Οργανισμό του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστάται ανεξάρτητο Τμήμα Ανάπτυξης Εθελοντισμού, στο οποίο προΐσταται υπάλληλος του κλάδου Π.Ε. ή Τ.Ε. Διοικητικού ή Π.Ε. ή Τ.Ε. Κοινωνικής Εργασίας.

Αρμοδιότητες του Τμήματος⁴⁴ είναι οι ακόλουθες :

- α) Ο σχεδιασμός, η προώθηση και υλοποίηση, μέσω των οργανώσεων, προγραμμάτων που αφορούν τον τομέα της Υγείας και της Κοινωνικής Φροντίδας, με βάση τις προτεραιότητες και τις κατευθύνσεις του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και γενικά της κυβερνητικής πολιτικής.
- β) Η τήρηση των ειδικών μητρώων για τις οργανώσεις εθελοντικού χαρακτήρα σύμφωνα με τα καθορισμένα των διατάξεων που έχουν ψηφισθεί.
- γ) Η εξέταση των σχεδίων και των εκθέσεων προόδου που υποβάλλουν οι οργανώσεις για την εκτέλεση προγραμμάτων που έχουν αναλάβει.
- δ) Συνεργασία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής αλληλεγγύης, άλλων υπουργείων, αρχές του εξωτερικού και φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
- ε) Συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανώσεων.

Στο Τμήμα Ανάπτυξης Εθελοντισμού τηρείται ειδικό μητρώο των πρωτοβάθμιων, δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.) που αποτελούν Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είτε σωματεία ή συλλόγους, που δραστηριοποιούνται στο τομέα της Υγείας ή της Κοινωνικής Φροντίδας και με αντικείμενο κυρίως την εθελοντική παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας προς άτομα ή ομάδες πληθυσμού.

⁴⁴ Φ.Ε.Κ. 2646, παρ.1 του άρθρου 12, Ν.2646/1998.

Προκειμένου να εγγραφεί μια οργάνωση, μετά από αίτησή της, στο ειδικό μητρώο πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παρ. 2, άρθρου 12 του Ν. 2646/1998.

Οι Μ.Κ.Ο. εθελοντικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενες από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την εκτέλεση συγκεκριμένου προγράμματος υποχρεούνται μετά το τέλος του προγράμματος να υποβάλουν λεπτομερείς εκθέσεις για εκτέλεσή του και δικαιολογητικά για τις δαπάνες.

Σε περίπτωση εκτέλεσης μακροχρόνιου προγράμματος υποχρεούνται να υποβάλλουν εκθέσεις προόδου κάθε τετράμηνο. Οι εκθέσεις αυτές υποβάλλονται στο Τμήμα Ανάπτυξης Εθελοντισμού.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται οι προτεραιότητες και οι στόχοι των προγραμμάτων, οι διαδικασίες πρόκλησης, ο τρόπος αξιολόγησης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, καθώς και ηθικά κίνητρα, τιμητικές διακρίσεις για φυσικά και νομικά πρόσωπα προκειμένου να ενθαρρυνθεί, ενισχυθεί και διευκολυνθεί η εθελοντική συμμετοχή σε δραστηριότητες στο τομέα της Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας.

Οποιοσδήποτε μπορεί να γίνει εθελοντής και οι τρόποι είναι οι εξής :

- Με άμεση επικοινωνία με τις εθελοντικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο χώρο της υγείας και κοινωνικής φροντίδας και χρησιμοποιούν περιστασιακά ή σε πιο μόνιμη βάση εθελοντές.
- Μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που θα δώσει πληροφορίες για εθελοντικά προγράμματα της οικείας περιοχής (προγράμματα "Βοήθεια στο Σπίτι" κ.α.)
- Πληροφορίες για εθελοντική προσφορά και ενημέρωση για τις δράσεις των εθελοντικών οργανώσεων που σας ενδιαφέρουν, παρέχονται από το Τμήμα Εθελοντισμού και Πιστοποίησης Φορέων.

Ως επίσημη ημέρα εορτασμού του εθελοντισμού στη χώρα μας, έχει καθοριστεί η 5^η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

➤ **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΣΤΗ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ :**

Ανατίθεται στην Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων για τη παροχή διερμηνείας στη νοηματική γλώσσα σε κωφά άτομα, για την κάλυψη αναγκών επικοινωνίας αυτών των ατόμων με δημόσιες, δικαστικές και άλλες αρχές. Η απόφαση αυτή γίνεται υλοποιήσιμη, σε συνεργασία των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομία και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης⁴⁵.

➤ **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ :**

Το ποσόν των 30 εκατομμυρίων ευρώ θα διαθέσει το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών από το πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» για την υλοποίηση έργων τηλεπικοινωνιών που αφορούν Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού και Άτομα με Αναπηρίες. Με τα έργα αυτά, θα υλοποιηθούν κρίσιμες παρεμβάσεις στον τομέα της επικοινωνίας των Ειδικών Ομάδων Πληθυσμού και των Ατόμων με Αναπηρίες, με στόχο να αναδειχθούν τα θέματα αντιμετώπισης της μειονεξίας, ως προοπτικές με δυνατότητα ανάπτυξης, και όχι ως φιλανθρωπικές δραστηριότητες.

Πρόκειται για την οικονομικά μεγαλύτερη μέχρι σήμερα απόφαση για διάδοση υπηρεσιών στις Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού, όπως τα άτομα με κινητικά προβλήματα, προβλήματα ακοής και όρασης.

Το πρόγραμμα του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών αποσκοπεί σε παρεμβάσεις, χωρίς προτιμήσεις και αποκλεισμούς, με τη βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση των κονδυλίων, και θα αναπτυχθεί σε δύο σκέλη:

Παρεμβάσεις μέσω τηλεπικοινωνιακών παροχών και παρεμβάσεις μέσω συλλογικών φορέων Ατόμων με Αναπηρίες. Ενδεικτικά, εφαρμογές που αφορούν Άτομα με Αναπηρίες στον τομέα των επικοινωνιών, καταγράφονται: βιντεοτηλεφωνία, υποτιτλισμός, συσκευές ειδικών πληκτρολογίων και πολλαπλών σημάτων, υπηρεσίες κλήσεων κινδύνου, φωνητική πληκτρολόγηση, τηλεφωνία κειμένου (text telephony), υπηρεσίες επικοινωνίας με σχήματα και εικόνες κ.λπ.

---

⁴⁵ Φ.Ε.Κ. 30, άρθρου 15, Ν.3106/2003.

➤ **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
ΕΤΟΥΣ 2006 :**

Με τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 12 του Ν.3230/2004, καθιερώνεται η υποχρέωση των δημόσιων υπηρεσιών, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας και των λοιπών διευκολύνσεων για τα άτομα με αναπηρίες στους χώρους λειτουργίας τους.

Έχοντας ως στόχο την εφαρμογή των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ανωτέρω διάταξη, έτσι ώστε οι Υπηρεσίες μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, να καταστούν προσβάσιμες, τόσο για τα εμποδιζόμενα άτομα που προσέρχονται σ' αυτές, όσο και για τους υπαλλήλους με αναπηρία, οι οποίοι εργάζονται στο χώρο τους⁴⁶.

Με βάση το πρόγραμμα προσβασιμότητας Α.ΜΕ.Α. υπηρεσίες θα πρέπει να πάρουν τις εξής κατευθύνσεις :

1^{ον}) Εφαρμογή της αριθμ. 52487/16-11-2001 (ΦΕΚ 18 τ.Β'/15-1-2002) υπουργικής απόφασης με θέμα «Ειδικές ρυθμίσεις για την Εξυπηρέτηση Α.ΜΕ.Α. σε υφιστάμενα κτήρια».

Βασικοί άξονες των ρυθμίσεων που προκύπτουν από την εν λόγω απόφαση είναι η εξασφάλιση της οριζόντιας προσπέλασης (προδιαγραφές διαδρόμων, θυρών, δαπέδων κλπ.)

και της κατακόρυφης προσπέλασης (προδιαγραφές ράμπας, εισόδου, αναβατορίου, ανελκυστήρα, χειρολισθήρες κλιμακωστάσιων κλπ.), καθώς και άλλες εξυπηρετήσεις (WC, τηλέφωνο, ψύκτης Α.ΜΕ.Α., θέσεις στάθμευσης κλπ.).

2^{ον}) Για την εφαρμογή της παραπάνω απόφασης, οι δημόσιες υπηρεσίες, τα Ν.Π.Δ.Δ. και οι Ο.Τ.Α. πρέπει να επεξεργαστούν και να καταρτίσουν πρόγραμμα για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στον τομέα των αρμοδιοτήτων τους, με χρονοδιάγραμμα εφαρμογής το έτος 2006. Το πρόγραμμα αυτό οι υπηρεσίες οφείλουν να το καταρτίσουν και να το αποστείλουν στο ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. το αργότερο μέχρι 31-12-2005. Ειδικά για τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού η συγκέντρωση και αποστολή των προγραμμάτων τους στην υπηρεσία μας θα γίνει μέσω της οικείας Περιφέρειας.

---

⁴⁶ www.mohaw.gr

Επισημαίνεται ότι ο προγραμματισμός και η εφαρμογή των σχετικών ενεργειών θα γίνεται σε ετήσια βάση, έτσι ώστε να ιεραρχούνται και να κατανέμονται αποτελεσματικά οι προτεραιότητες των Υπηρεσιών.

8.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Μια από της σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη ως κοινότητα, είναι η ένταξη των μειονεκτικών ατόμων στην κοινωνία και συγκεκριμένα η οικονομική και κοινωνική τους ένταξη.

➤ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ HELIOS :

Το πρόγραμμα HELIOS υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο για την περίοδο 1988-1991 και αποτελεί το νομοθετικό πλαίσιο για το σύνολο των δραστηριοτήτων σε κοινοτικό επίπεδο, που στοχεύουν στην ένταξη των μειονεκτικών ατόμων. Η λέξη HELIOS προέρχεται από τα αρχικά γράμματα των ακόλουθων :

H - (Handicapped people in)	- Ανάπηρα άτομα στην
E - (Europe)	- Ευρώπη
L - (Living)	- που ζουν
I - (Independently)	- ανεξάρτητα
O - (in an open)	- σε μια ανοικτή
S - (Society)	- κοινωνία

Το πρόγραμμα HELIOS της Επιτροπής καλύπτει ένα πλήθος από διαφορετικές δραστηριότητες που μπορούν να συνοψιστούν ως εξής :

A) Νομοθεσία

Το 1986 το Συμβούλιο υιοθέτησε μια οδηγία αναφορικά με την εργοδότηση των ατόμων με αναπηρίες στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Ήταν το πρώτο σημαντικό βήμα υπέρ των αναπήρων, έστω και χωρίς να είναι υποχρεωτική νομοθεσία. Απευθύνεται σε κυβερνήσεις, σε οργανώσεις εργαζομένων, συντεχνίες και εργοδότες και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα εργασιακών θεμάτων όπως την πρόσβαση στους χώρους εργασίας κ.α.

Στο πρόγραμμα HELIOS είχε δοθεί μεγάλη προτεραιότητα σε Κοινοτικό επίπεδο από τον Δεκέμβρη του 1989, όταν οι Αρχηγοί Κυβερνήσεων των 11 κρατών – μελών υιοθέτησαν την «Κοινοτική Διακήρυξη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Εργαζόμενων»⁴⁷.

Στις αρχές του 1991 η Επιτροπή υιοθέτησε μια πρόταση για μια οδηγία αναφορικά με την μεταφορά εργαζομένων με δυσκολίες, τη διακίνηση δηλαδή των εργαζομένων με κινητική αναπηρία. Μια πρόταση που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο των Υπουργών.

Μια πρόταση που είναι σε εξέλιξη μέσα από προγράμματα εθνικού επιπέδου για να ληφθούν μέτρα για την προσαρμογή των δημόσιων μεταφορικών μέσων, καθώς και των μέσων που παρέχονται από τους εργοδότες και τις άλλες παροχές προς όφελος των ατόμων με αναπηρίες.

B) Ανταλλαγή εμπειριών

Στα Κράτη – Μέλη έχουν σχεδιάσει 130 μοντέλα τοπικής δραστηριότητας, για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, στο εκπαιδευτικό, τον οικονομικό και κοινωνικό τομέα.

Η επιτροπή έχοντας την επιθυμία να βελτιώσει την ποιότητα της ανταλλαγής εμπειριών και πληροφοριών μεταξύ τους, οργανώνει συνεδρίες, εξειδικευμένων σεμιναρίων, επισκέψεων μελέτης και προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης.

Γ) Συνεργασία με Κυβερνήσεις με τις δυο Πλευρές της Βιομηχανίας (Εργοδότες / Εργαζομένους) και με μη – Κυβερνητικές Οργανώσεις (Φιλανθρωπικά Ιδρύματα)

Η επιτροπή συνεπικουρείται από δυο συμβουλευτικά σώματα τα οποία γνωμοδοτούν αναφορικά με τις προτεραιότητες για την εφαρμογή του προγράμματος HELIOS.

---

⁴⁷ Μ. Καίλα – Ν. Πολεμικός – Γ. Φιλίππου, «Άτομα με ειδικές ανάγκες», ε' έκδοση, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997, σελ. 78.

Τα ένα συμβουλευτικό σώμα απαρτίζεται από κυβερνητικούς εκπροσώπους, το άλλο απαρτίζεται κυβερνητικούς εκπροσώπους, συνδικαλιστές από συνομοσπονδίες και ένα εκπρόσωπο των εργοδοτών, καθώς και εκπροσώπους μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Η επιτροπή μπορεί να δώσει οικονομική βοήθεια για την οργάνωση Ευρωπαϊκών συνεδρίων, επισκέψεων μελέτης και κατάρτισης για την αναπηρία, που οργανώνονται από συνδικαλιστικές ή άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις. Έχει ήδη εγκαθιδρυθεί πολύ στενή συνεργασία με 30 μη κυβερνητικές οργανώσεις που συνδέονται με θέματα ενσωμάτωσης ή αναπηρίας.

➤ **ΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ HANDYNET**

Το HANDYNET είναι Ευρωπαϊκό Πληροφοριακό Σύστημα σχεδιασμένο έτσι ώστε να απαντά σε ερωτήσεις που υποβάλλονται από ειδικά άτομα που επιδιώκουν να βελτιώσουν την ποιότητα τα καθημερινής τους ζωής και να κερδίσουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία. Το HANDYNET προορίζεται να καλύψει τους ακόλουθους τομείς πληροφόρησης :

- Τεχνική βοήθεια
- Επαγγελματική κατάκριση και εργοδότηση
- Προσβασιμότητα και μεταφορά
- Τουρισμός, αθλητισμός, δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, τέχνες κ.λπ.

Το HANDYNET διαθέτει τρία διαφορετικά μέσα για την διάδοση πληροφοριών:

- Μια τράπεζα δεδομένων
- Ηλεκτρονικό ενημερωτικό δελτίο
- Ένα ηλεκτρικό ταχυδρομείο.

Τώρα το HANDYNET παράγεται σε CD – ROM, το οποίο θα διανεμηθεί στα κράτη – μέλη. Ειδικοί από διάφορες χώρες μέλη θα μελετήσουν διάφορα προγράμματα, ώστε να καταστήσουν το σύστημα προσβάσιμο σε τυφλούς και άτομα με σοβαρά προβλήματα κίνησης.

Οι πραγματικά ισχυρές πολυγλωσσικές δυνατότητες του συστήματος HANDYNET (πρόσβαση σε εννέα γλώσσες καθώς και στο ελληνικό αλφάβητο) θα συμπληρωθούν από μια τράπεζα πληροφοριών, η οποία θα καλύψει ένα σημαντικό μέρος της ορολογίας που χρησιμοποιείται στην περιοχή της ένταξης των μειονεκτικών ατόμων.

➤ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ HORIZON ΚΑΙ ESF ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το HORIZON είναι μια πρωτοβουλία μέσα στα πλαίσια της ESF, που ιδρύθηκε από την Επιτροπή το 1990 και προσφέρει υποτροφίες για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης και εργοδότησης για ανάπηρα και μειονεκτικά άτομα, με τον ίδιο όρο ότι θα έχουν χαρακτήρα διεθνικό, το οποίο σημαίνει ότι οι εμπειρίες και οι πληροφορίες θα πρέπει να οργανωθούν με παρόμοιο τρόπο και σε άλλα κράτη – μέλη, π.χ. σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης. Το ESF μπορεί βέβαια να χρηματοδοτήσει και διαφορετικού σχεδία εργοδότησης ή επαγγελματικής κατάρτισης τα οποία δεν έχουν διεθνικό χαρακτήρα.

Οι αρχές – στόχοι που διέπουν την ελληνική στρατηγική στα πλαίσια της πρωτοβουλίας HORIZON, είναι οι ακόλουθες⁴⁸ :

1^{ov}) Τα άτομα με αναπηρία έχουν τα ίδια δικαιώματα για συμμετοχή στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας.

2^{ov}) Τα κράτος, οι Ο.Τ.Α., η εκκλησία, οι κοινωνικοί φορείς αλλά και ολόκληρη η κοινωνία θα βοηθήσουν τα εν λόγω άτομα να αναπτύξουν και αξιοποιήσουν τις σωματικές και πνευματικές τους ικανότητες.

3^{ov}) Στα άτομα αυτά θα παρασχεθούν ίσες ευκαιρίες και ειδική αγωγή, ειδική επαγγελματική εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση και απασχόληση.

4^{ov}) Κάθε άτομο με αναπηρία μπορεί να ασχοληθεί με το είδος εκείνο εργασίας που ταιριάζει στην αναπηρία του και στις ικανότητές του.

---

⁴⁸ Μ. Καίλα – Ν. Πολεμτικός – Γ. Φιλίππου, «Άτομα με ειδικές ανάγκες», γ' έκδοση, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997, σελ. 24.

5^ο) Η ιδρυματική περίθαλψη θα περιοριστεί στις απόλυτα αναγκαίες περιπτώσεις των βαρειών και ανίατων αναπηριών.

6^ο) Η προστασία τους θα βασιστεί και βασίζεται ήδη στην αντίληψη της κοινωνικής αλληλεγγύης και όχι στην φιλανθρωπία, όπως παλαιότερα.

7^ο) Οι οικονομικές ενισχύσεις (επιδόματα) που χορηγούνται για κάλυψη βασικών βιοτικών αναγκών δεν πρέπει να αποτελούν αντικίνητρο στην επαγγελματική τους κατάρτιση και αποκατάσταση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο:

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

9.1 Η ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΗΜΕΡΑ

9.2 ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

(Κ.Δ.Α.Υ.)

9.3 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

(Σ.Μ.Ε.Α.)

9.4 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

9.1 Η ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΗΜΕΡΑ

Η Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων έχει στην αρμοδιότητα της τα θέματα που αφορούν τα άτομα με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες. Έχει υπό την εποπτεία της όλες τις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης με ηλικίες μαθητών 4-22 ετών.

Το έργο της συνεπικουρείται από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Υ.Σ.Ε.Ε.Π.), που χειρίζεται θέματα του προσωπικού δυναμικού, καθώς και από το Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου το οποίο είναι το αρμόδιο εισηγητικό όργανο για το σύνολο των θεμάτων της Ειδικής Αγωγής.

Η Διεύθυνση υλοποιεί την εκπαιδευτική πολιτική του ΥΠ.Ε.Π.Θ. για τα Άτομα Με Αναπηρία (Α.Μ.Ε.Α.) : α) μέσω των Συμβούλων Ειδικής Αγωγής και των Κέντρων Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.) για θέματα ενημέρωσης, συμβουλευτικής, και σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων, και β) μέσω των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για θέματα οργάνωσης και στελέχωσης των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής (Σ.Μ..Ε.Α.)⁴⁹.

Άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κατά του άρθρου 1 Ν. 2817/2000, θεωρούνται τα άτομα που έχουν σημαντική δυσκολία μάθησης και προσαρμογής εξαιτίας σωματικών, διανοητικών, ψυχολογικών, συναισθηματικών και κοινωνικών ιδιοτεροτήτων.

Άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κατά του άρθρου 1 Ν. 2817/2000, θεωρούνται τα άτομα που έχουν σημαντική δυσκολία μάθησης και προσαρμογής εξαιτίας σωματικών, διανοητικών, ψυχολογικών, συναισθηματικών και κοινωνικών ιδιοτεροτήτων.

Σε αυτά τα άτομα περιλαμβάνονται όσοι :

- α) Έχουν νοητική ανεπάρκεια ή ανωριμότητα.
- β) Έχουν ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα όρασης ή ακοής.
- γ) Έχουν σοβαρά νευρολογικά ή ορθοπεδικά ελαττώματα ή προβλήματα υγείας.

---

⁴⁹ Φ.Ε.Κ. 78, Ν. 2817/2000

δ) Έχουν προβλήματα λόγου ή ομιλίας.

ε) Έχουν ειδικές δυσκολίες στη μάθηση, όπως δυσλεξία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία.

Στα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες περιλαμβάνονται επίσης πρόσωπα νηπιακής, παιδικής και εφηβικής ηλικίας που δεν ανήκουν σε μια από τις προηγούμενες περιπτώσεις, αλλά έχουν ανάγκη από ειδική εκπαιδευτική προσέγγιση και φροντίδα για ορισμένη ή για ολόκληρη την περίοδο της σχολικής ζωής τους.

Οι ειδικές περιπτώσεις των ατόμων που αναφέραμε πιο πάνω, διαπιστώνονται από τα Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.)

9.2 ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (Κ.Δ.Α.Υ.)

Τα Κ.Δ.Α.Υ. ιδρύονται και λειτουργούν στις έδρες των νομών και νομαρχιών ως αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, τα οποία υπάγονται απευθείας στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στη χώρα μας λειτουργούν 53 Κ.Δ.Α.Υ.

Τα Κ.Δ.Α.Υ. έχουν τις εξής αρμοδιότητες⁵⁰:

α) Την έρευνα για τη διαπίστωση του είδους και του βαθμού των δυσκολιών των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σύνολο των παιδιών σχολικής και προσχολικής ηλικίας.

β) Την ερευνά για την εγγραφή, κατάταξη και φοίτηση στην κατάλληλη σχολική μονάδα, καθώς την παρακολούθηση και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής πορείας των μαθητών σε συνεργασία με τους σχολικούς συμβούλους ειδικής αγωγής και τους αρμόδιους κατά περίπτωση σχολικούς συμβούλους προσχολικής αγωγής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τους διευθυντές των σχολικών μονάδων, καθώς και το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό που υπηρετεί στις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής.

---

⁵⁰ Φ.ΕΚ. 78, άρθρο 2, Ν. 2817/2000

γ) Την εισήγηση για την κατάρτιση προσαρμοσμένων εξατομικευμένων ή ομαδικών προγραμμάτων, ψυχοπαιδαγωγικής και διδακτικής υποστήριξης, δημιουργικής απασχόλησης

καθώς και την εφαρμογή άλλων επιστημονικών, κοινωνικών και λοιπών υποστηρικτικών μέτρων για τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στα σχολεία, στην έδρα του Κ.Δ.Α.Υ. ή στο σπίτι.

δ) Την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης και ενημέρωσης στο διδακτικό προσωπικό και σε όσους συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και επαγγελματική υποστήριξη, σε όλη την έκταση της εκπαίδευσης και τη διοργάνωση προγραμμάτων ενημέρωσης και κατάρτισης για τους γονείς των μαθητών και τους ασκούντες τη γονική μέριμνα.

ε) Τον καθορισμό του είδους των τεχνικών βοηθημάτων και οργάνων που έχει ανάγκη το παιδί στο σχολείο ή στο σπίτι καθώς και την κατάρτιση προτάσεων για την καλύτερη πρόσβαση και παραμονή στους χώρους της εκπαίδευσης.

στ) Την εισήγηση για την αντικατάσταση των γραπτών δοκιμασιών των μαθητών Σ.Μ.Ε.Α., με προφορικές ή άλλης μορφής δοκιμασίες στις εξετάσεις της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ζ) Την εισήγηση για την κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων πρώιμης εκπαιδευτικής παρέμβασης για όλες τις κατηγορίες των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Σε κάθε Κ.Δ.Α.Υ., τοποθετούνται και υπηρετούν εκπαιδευτικοί και προσωπικό με βάση της ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και το δυναμικό των ατόμων με αναπηρία του κάθε νομού κατά περίπτωση. Σε κάθε Κ.Δ.Α.Υ. προϊστάμενος ορίζεται εκπαιδευτικός ή μέλος του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού που κατέχει οργανική θέση σε αυτή⁵¹.

Στο Κ.Δ.Α.Υ. του νομού Μεσσηνίας, έχουμε :

α) Ένας εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

β) Ένας εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

---

⁵¹ Φ.Ε.Κ. 267, παρ. 7 του άρθρου 2, Ν. 3194/2003.

- γ) Δυο ψυχολόγοι.
- δ) Δυο κοινωνικοί λειτουργοί.
- ε) Ένας διοικητικός υπάλληλος κλάδου ΔΕ ως γραμματέας.

9.3 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ (Σ.Μ.Ε.Α.)

Στα άτομα που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες παρέχεται ειδική αγωγή, η οποία στο πλαίσιο των σκοπών της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης επιδιώκει⁵² ιδιαίτερα :

- α) την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους,
- β) τη βελτίωση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων, ώστε να καταστεί δυνατή η ένταξη ή επανένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο,
- γ) την επαγγελματική τους κατάρτιση και τη συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία,
- δ) την αλληλοαποδοχή τους με το κοινωνικό σύνολο και την ισότιμη κοινωνική τους εξέλιξη⁵³.

Η εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, γενική, τεχνική – επαγγελματική παρέχεται στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα οποία κατά περίπτωση οργανώνονται, στελεχώνονται, εξοπλίζονται και υποστηρίζονται κατάλληλα, ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία διδακτική και ψυχοπαιδαγωγική υποστήριξη των ατόμων αυτών.

Οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορεί να φοιτούν :

- α) Στη σχολική τάξη, γενικού σχολείου, με παράλληλη στήριξη από εκπαιδευτικό ειδικής αγωγής, ο οποίος υπηρετεί στα Κ.Δ.Α.Υ. ή στις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και ορίζεται από το Κ.Δ.Α.Υ.

⁵² Exceptional Children – An Introduction To Special Education, first edition, by William L. Heward, England 1996.

⁵³ Φ.Ε.Κ. 78, παρ.6 άρθρου 1, Ν. 2817/2000

β) Σε ειδικά οργανωμένα και κατάλληλα στελεχωμένα τμήματα ένταξης που λειτουργούν μέσα στα σχολεία της γενικής και τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Όταν η φοίτηση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα σχολεία του κοινού εκπαιδευτικού συστήματος ή στα τμήματα ένταξης καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη, λόγω του είδους και του είδους του προβλήματός τους, η εκπαίδευση των παιδιών αυτών παρέχεται :

- σε αυτοτελή σχολεία ειδικής αγωγής.
- σε κανονικά σχολεία της Γενικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, που λειτουργούν ειδικές τάξεις ή τμήματα ειδικής αγωγής.
- στο σπίτι σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Στην περίπτωση αυτήν μπορεί να χρησιμοποιείται και το σύστημα τηλε-εκπαίδευσης. Τα άτομα εκπαιδεύονται από το προσωπικό των Κ.Δ.Α.Υ. ή σχολικής μονάδας ειδικής αγωγής, το οποίο να διαθέτει εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό.

➤ **ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

α) Τα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία ειδικής αγωγής φιλοξενούν νήπια και παιδιά με ειδικές ανάγκες από το 4^ο μέχρι και το 14^ο έτος της ηλικίας τους. Το νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο ειδικής αγωγής λειτουργούν ως ενιαίες σχολικές μονάδες και περιλαμβάνει τριετές τμήμα για το αντίστοιχο του νηπιαγωγείου και επταετές τμήμα αντίστοιχο του δημοτικού σχολείου.

β) Τα γυμνάσια ειδικής αγωγής, με μαθητές από το 14^ο μέχρι και το 18^ο έτος. Περιλαμβάνει την προκαταρκτική τάξη (τμήμα ένταξης) και τρεις επόμενες τάξεις. Μαθητές απόφοιτοι δημοτικού σχολείου με ελαφριές δυσκολίες μάθησης μπορεί να εγγράφονται απευθείας στην Α΄ τάξη του γυμνασίου ειδικής αγωγής, ύστερα από αξιολόγηση που πραγματοποιείτε από το οικείο Κ.Δ.Α.Υ.

γ) Τα λύκεια ειδικής αγωγής, με μαθητές από το 18^ο μέχρι και το 22^ο έτος. Περιλαμβάνει την προκαταρκτική τάξη και τις τρεις επόμενες τάξεις. Μαθητές απόφοιτοι γυμνασίου με ελαφριές δυσκολίες μάθησης μπορεί να εγγράφονται απευθείας στην Α΄ τάξη του λυκείου ειδικής αγωγής, ύστερα από αξιολόγηση που πραγματοποιείτε από το οικείο Κ.Δ.Α.Υ.

δ) Τα τεχνικά εκπαιδευτικά εκπαιδευτήρια (Τ.Ε.Ε.) ειδικής αγωγής Α΄ βαθμίδας, που περιλαμβάνουν προγράμματα για την ολοκλήρωση της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης,

καθώς και την παροχή εξειδικευμένης τεχνικής και επαγγελματικής γνώσης. Στα Τ.Ε.Ε. αυτά εγγράφονται απόφοιτοι του δημοτικού σχολείου. Η φοίτηση διαρκεί επί πέντε τουλάχιστον σχολικά έτη, από το 14^ο μέχρι και το 19^ο έτος της ηλικίας τους.

ε) Τα τεχνικά εκπαιδευτικά εκπαιδευτήρια (Τ.Ε.Ε.) ειδικής αγωγής Β΄ βαθμίδας, που περιλαμβάνουν τους Α΄ και Β΄ κύκλους σπουδών.

Η φοίτηση διαρκεί δυο τουλάχιστον σχολικά έτη σε κάθε κύκλο σπουδών. Στον Β΄ κύκλο σπουδών μπορούν να εγγράφονται και απόφοιτοι του Τ.Ε.Ε. Β΄ βαθμίδας της προηγούμενης περίπτωσης από το 19^ο μέχρι και το 22^ο έτος της ηλικίας τους.

στ) εργαστήρια ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.) από το 14^ο μέχρι και το 22^ο έτος. Το Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. λειτουργεί με πέντε μέχρι και οκτώ τάξεις, ανάλογα με τις εξειδικεύσεις και τις παιδευτικές ανάγκες των μαθητών. Στην πρώτη τάξη εγγράφονται απόφοιτη δημοτικού σχολείου.

Ειδικότητες Εξειδίκευσης :

- Κηπουρική
- Ανθοκομεία
- Φυτικών και Ζωικών Προϊόντων
- Χειροτεχνία
- Κηροπλαστική
- Μαγειρική – Ζαχαροπλαστική
- Ραπτική
- Ξυλογλυπτική
- Υφαντική
- Γουναρικής
- Καθαριότητα Κτιρίων κ.α.

Στα Σ.Μ.Ε.Α. εκτός από το ημερήσιο πρόγραμμα διδασκαλία εφαρμόζεται και πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης. Στα σχολεία ειδική αγωγής εφαρμόζονται ειδικά προσαρμοσμένα αναλυτικά και διδακτικά προγράμματα. Στο πρόγραμμα του δημοτικού σχολείου ειδικής αγωγής περιλαμβάνονται και δραστηριότητες προεπαγγελματικής εκπαίδευσης (τμήματα ένταξης).

Στο πρόγραμμα των γυμνασίων και λυκείων ειδικής αγωγής μπορεί να περιλαμβάνονται και μαθήματα τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Το περιεχόμενο των παραπάνω προγραμμάτων, καθώς και τα μαθήματα του προγράμματος που διδάσκονται από τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κάθε κλάδου και ειδικότητας, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου⁵⁴.

➤ ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ Ή ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Πρόκειται για ειδικές τάξεις ή τμήματα ειδικής αγωγής κανονικών εκπαιδευτικών μονάδων, στα οποία ασκείται ειδική αγωγή. Στις ειδικές τάξεις ή τμήματα ειδικής αγωγής φοιτούν διαφόρων περιπτώσεων αποκλίνοντες μαθητές που εγγεγραμμένοι στο κανονικό σχολείο, στο οποίο ανήκει οργανικά η ειδική τάξη. Στο τμήμα αυτό της ειδικής αγωγής μπορούν να φοιτούν και μαθητές γειτονικών σχολείων, οι οποίοι παρουσιάζουν κάποια προβλήματα στη σχολική τους συμπεριφορά. Μερικές από τις περιπτώσεις αυτές είναι, μαθητές «οριακής» νοημοσύνης που δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν ένα κανονικό σχολικό πρόγραμμα και περιπτώσεις παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες όπως εμφανή δυσμαθεία, με διαταραχές στο λόγο, στην ανάγνωση και στη γραφή. Επίσης, μαθητές με προβλήματα σχολικής προσαρμογής ή με διαταραχές της συμπεριφοράς.

Στον πίνακα 2 στη σελίδα 78, παρουσιάζεται η κατάσταση στην ειδική αγωγή σε σχέση με τον αριθμό των ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες και τον αριθμό του εκπαιδευτικού προσωπικού.

---

⁵⁴ www.pi-schools.gr

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΟΥ ΦΟΙΤΟΥΝ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

	Νοητική Στέρση	Προβλήματα Όρασης	Προβλήματα Ακοής	Προβλήματα Κινητικά	Μαθησιακές δυσκολίες	Αυτισμός	Πολλαπλές Αναπηρίες	Σύνολα Μαθητών	Σύνολα Τμημάτων	Εκπαιδευτική που υπηρετούν οργανικά
Ειδικά Νηπιαγωγεία	110	10	35	59	0	101	70	385	115	68
Ειδικά Δημοτικά	1.494	51	203	239	88	509	273	2.857	668	425
Ειδικά Γυμνάσια	51		73	51	34	3	25	237	45	53
Τμήματα Ένταξης Νηπιαγωγείων	74	3	7	13	80	53	18	248	78	34
Τμήματα Ένταξης Δημοτικών	1.037	64	98	136	10.878	209	137	12.559	1.253	540
Τμήματα Ένταξης Β/θμιας	109	22	41	7	766	2	72	1.019	279	131
Ειδικά Λύκεια			26	47			7	80	45	33
ΤΕΕ Εδικής Αγωγής	35		31	40	68		12	186	40	9
ΕΕΕΕΚ	1.054	4	15	30	128	145	91	1.467	264	61
Σύνολα	3.964	154	529	622	12.042	1.022	705	19.038	2.787	1.354

ΙΟΥΝΙΟΣ 2005
ΠΗΓΗ : ΥΠ.Ε.Π.Θ.
Δ/ΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

9.4 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

➤ Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ.

A) Εξοπλισμός των Σχολικών Μονάδων της Ειδικής Αγωγής :

Προμήθεια και εγκατάσταση υπολογιστικού και ειδικού εξοπλισμού σε 93 πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες Σ.Μ.Ε.Α.. Ενδεικτικός προϋπολογισμός : 2.435.000 ευρώ.

B) Προμήθεια Εξοπλισμού :

Εξοπλίζονται, 16 Κ.Δ.Α.Υ., με υπολογιστικά, δικτυακά και οπτικοακουστικά συστήματα. Ενδεικτικός Προϋπολογισμός : 490.000 ευρώ.

Στόχος των δυο παραπάνω έργων είναι η δημιουργία εργαστηρίων υποστηρικτικού εξοπλισμού στις μονάδες ειδικής αγωγής που θα εξυπηρετούν την διδασκαλία και τη μάθηση στις εξειδικευμένες κατηγορίες ειδικών ατόμων.

Οι κατηγορίες τέτοιων μαθητών που θα εξυπηρετηθούν από το έργο είναι:

- α) άτομα με προβλήματα όρασης
- β) άτομα με κινητικά προβλήματα
- γ) άτομα με προβλήματα με νοητική υστέρηση και
- δ) άτομα με προβλήματα ακοής.

Γ) Εξοπλισμός Σχολικών Μονάδων:

Εξοπλισμός των σχολικών υπολογιστικών μονάδων με προσβάσιμο λογισμικό Γενικής Αγωγής οριζόντιας κάλυψης σημαντικού αριθμού θεματικών ενοτήτων για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ώστε να υποστηρίξει την ισότιμη ενσωμάτωση και συμμετοχή των μαθητών Α.Μ.Ε.Α. στο σύγχρονο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι.

Δ) Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών :

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών Α.μεΑ. για την βέλτιστη αξιοποίηση των ειδικών και προσβάσιμων λογισμικών και θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- Τεχνικά χαρακτηριστικά των λογισμικών
- Οδηγίες για το τρόπο καθοδήγησης των μαθητών Α.Μ.Ε.Α. στη χρήση των προσβασιμων εκπαιδευτικών λογισμικών.
- Οδηγίες, πρακτικά παραδείγματα και ενδεικτικά σενάρια για την βέλτιστη χρήση και αξιοποίηση των προσβάσιμων λογισμικών στη σχολική τάξη.
- Εξοικείωση με την ειδική χρησιμοποίηση των όποιων περιφερειακών συσκευών για Α.Μ.Ε.Α.
- Ενιαίο τρόπο καταγραφής και αναφοράς προβλημάτων.
- Διαδικασίες βέλτιστης προσαρμογής υπολογιστικών συστημάτων (επιλογή συσκευών, προγραμμάτων, παραμέτρων λειτουργικού συστήματος) στις ιδιαίτερες ανάγκες και χαρακτηριστικά του κάθε Α.Μ.Ε.Α.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΔΟΜΗ-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μΕΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο:

10.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μΕΑ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

10.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Το Κέντρο Εκπαίδευσης Κοινωνικής Υποστήριξης Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρίες (Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.) Μεσσηνίας ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2003 ως αποκεντρωμένη μονάδα κοινωνικής φροντίδας του Περιφερειακού Συστήματος Υγείας Πελοποννήσου (Π.Ε.Σ.Υ.Π.). Πιο συγκεκριμένα το Μάιο του 2003 συστήνεται η πρώτη Επιτροπή Διοίκησης του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας . Η επιτροπή ανέλαβε την διοίκηση του κέντρου και ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Οκτώβριο του 2003, με ένα όραμα την ισότιμη θέση των αναπήρων μέσα στην κοινωνία και με ένα μήνυμα προς όλα τα Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ) «Ας βγούμε από το σπίτι».

Σε πρώτη φάση, με την καθοδήγηση και εποπτεία της Διοικούσης Επιτροπής, επιχειρήθηκε η δικτύωση του Κέντρου με την κοινότητα, με στόχο την εξασφάλιση χρήσιμων και αποδοτικών συνεργασιών και την προσέλκυση των ατόμων με αναπηρίες. Με τις πρώτες καταγραφές διαφάνηκε έντονη η ανάγκη σχεδιασμού δράσεων, που θα κινητοποιήσουν το Άτομο με Αναπηρία να «βγει από το σπίτι» και να συμμετάσχει σε δραστηριότητες κοινωνικής υποστήριξης, κοινωνικοποίησης δημιουργικής απασχόλησης, άθλησης – ψυχαγωγίας και εκπαίδευσης.

Ακόμη, ζητήθηκε η έμπρακτη στήριξη και συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στις δράσεις του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Πιο συγκεκριμένα ο Δήμος Καλαμάτας παρείχε ειδικούς συνεργάτες εκπαιδευτές για τις ομάδες μουσικοθεραπείας, θεατρικού παιχνιδιού και κεραμικής ενηλίκων, ενώ ο Σύλλογος Εθελοντών Μεσσηνίας και ο Σύλλογος Εργαζομένων στους Παιδικούς Σταθμούς Μεσσηνίας στάθηκαν κοντά από την πρώτη στιγμή λειτουργίας του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ., βοηθώντας ουσιαστικά στην ανάπτυξη και εδραίωση του εθελοντισμού στο Κέντρο.

Παράλληλα με την εξασφάλιση συνεργασιών με πρόσωπα και φορείς άρχισε ο σχεδιασμός και η παροχή υπηρεσιών στα ΑμεΑ και στα πρόσωπα στήριξής τους σε ατομικό, ομαδικό και κοινοτικό επίπεδο.

Έτσι στις 3/12/2003 το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ Μεσσηνίας, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία ξεκίνησε τις δράσεις του, με ένα άνοιγμά προς την Κοινότητα δίνοντας έμφαση στην ανάγκη συνεργασίας και συνδημιουργίας και στον περιορισμό της απομόνωσης και περιθωριοποίησης των ΑμεΑ, οργάνωσε μία «ανοικτή» εκδήλωση, στην οποία προσκάλεσε παιδιά από το Ειδικό Σχολείο Καλαμάτας, την Δ' Τάξη του 26^{ου} Δημοτικού Σχολείου Καλαμάτας και την τάξη του νηπιαγωγείου από το «Περιβόλι της Γιαγιάς» (Ιδιωτικός Παιδικός Σταθμός).

Κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του Κέντρου οργανώνονται οι πρώτες ομάδες Κοινωνικών Δεξιοτήτων, Κοινωνικοποίησης, Γονέων και Εθελοντών, καθώς επίσης κεραμικής, χειροτεχνίας, θεατρικού παιχνιδιού μουσικοθεραπείας και γυμναστικής μέσω του προγράμματος «Φυσικής Αγωγής και Ψυχαγωγίας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία».

Περίπου ένα χρόνο μετά, και μετά την αλλαγή της ηγεσίας του Πε.Σ.Υ.Π. Πελοποννήσου, ορίζεται νέα διοίκηση, που αναγνώρισε το έργο της απελευθέρωσης διοίκησης και συνέχισε την λειτουργία του Κέντρου, πολλαπλασιάζοντας τις δραστηριότητες και τις συνεργασίες, ενώ παράλληλα φρόντισε την αναβάθμιση των υπηρεσιών εξασφαλίζοντας τα απαραίτητα μέσα και τον κατάλληλο εξοπλισμό.

Επιπλέον επέκτεινε το Όραμα του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ στη δημιουργία ενός πρότυπου και σύγχρονου Κέντρου για την φροντίδα και την στήριξη των Ανθρώπων με Αναπηρία, που θα είναι σε θέση να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες και θα είναι Πανελληνίως αναγνωρισμένο.

Η νέα διοίκηση έθεσε τις δικές της προτεραιότητες, όπως:

- Την εξασφάλιση μεταφορικού μέσου για την μετακίνηση των μελών του κέντρου, που προέρχονται από απομακρυσμένες περιοχές του Νομού ή που δεν διαθέτουν δικό τους μέσον.
- Την λειτουργία του φυσιοθεραπευτηρίου και της πισίνας.
- Την ίδρυση Συλλόγου Φίλων του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.
- Την ανάθεση του έργου καθαριότητας του κτιρίου καθώς και των εξωτερικών χώρων σε συνεργείο Καθαρισμού.

- Την αναγνώριση του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας ως Κέντρο Πρακτικής Άσκησης σπουδαστών ΤΕΙ.
- Τον Καθαρισμό, Διαμόρφωση και Συντήρηση των εξωτερικών χώρων του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ

Σήμερα το Κέντρο Εκπαίδευσης Κοινωνικής Υποστήριξης Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρίες (Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.) Μεσσηνίας είναι αυτόνομη και «ανοιχτή» Μονάδα Κοινωνικής Φροντίδας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ελέγχεται και εποπτεύεται από τον Διοικητή της Διοίκησης Υγειονομικής Περιφέρειας (Δ.Υ.ΠΕ.) Πελοποννήσου.

Το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας βρίσκεται στο Ανατολικό Κέντρο της Καλαμάτας, στη Πύλη του Παλαιού Στρατοπέδου, μέσα σε ιδιόκτητο οικόπεδο 4.320 τ.μ.. Το κτίριο 1.200 τ.μ. διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό και παρέχει υπηρεσίες ενημέρωσης, εκπαίδευσης, υποστήριξης στα άτομα με αναπηρίες και στο οικογενειακό τους περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11^ο:

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

11.1 ΣΚΟΠΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μ.ε.Α.

11.2 ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μ.ε.Α.

11.3 ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μ.ε.Α.

11.4 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μ.ε.Α.

11.1 ΣΚΟΠΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ

Πρωταρχικό μέλημα του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ, είναι η έγκαιρη εκτίμηση και αξιολόγηση της φυσικής, νοητικής, ψυχολογικής και κοινωνικής κατάστασης των ατόμων με αναπηρίες, με στόχο τον εντοπισμό και την καταγραφή των εξατομικευμένων αναγκών και δυνατοτήτων κάθε ατόμου, καθώς και το σχεδιασμό εξατομικευμένου προγράμματος για την κάλυψη των βιοψυχοκοινωνικών αναγκών του και την παροχή εν τέλει, ολοκληρωμένης κοινωνικής φροντίδας.

Δευτερεύοντα στόχο του κέντρου αποτελεί η πληροφόρηση και ενημέρωση των ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους για γενικότερα θέματα, που σχετίζονται με την αναπηρία και τις πολιτικές που υλοποιούνται σε σχέση με αυτήν. Επίσης, η συμβουλευτική καθοδήγηση σε ειδικότερα θέματα που αφορούν στις δυνατότητες κάλυψης των εξατομικευμένων αναγκών τους μέσα από υφιστάμενες δομές, φορείς, υπηρεσίες και προγράμματα που απευθύνονται στα άτομα αυτά.

Επιπλέον, επιδιώκεται η παροχή υπηρεσιών και ανάπτυξη προγραμμάτων και δραστηριοτήτων για τη διασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, καθώς και η προώθηση της ισότιμης συμμετοχής τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

Ένας άλλος στόχος είναι η ανάπτυξη δραστηριοτήτων για την άμβλυση και σταδιακή εξάλειψη προκαταλήψεων και στερεοτύπων εις βάρος των ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους, καθώς και την άμβλυση και σταδιακή εξάλειψη φαινόμενων κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού.

Σημαντικό σημείο δράσης επίσης, είναι η δικτύωση, η συνεργασία και ο συντονισμός με τοπικές υπηρεσίες και δομές κοινωνικής φροντίδας, καθώς και με αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ιδίων των ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους, αλλά και την ευρύτερη κοινωνία.

Όλα αυτά έχουν απώτερο σκοπό, αφενός τη διασφάλιση πλήρους πρόσβασης των ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους σε αγαθά και υπηρεσίες, που τους αφορούν, και αφετέρου τη συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων για την γενική κατάσταση τους στη γεωγραφική εμβέλεια δράσης του ΚΕΚΥΚΑ.μεΑ.

Το κέντρο με τη σειρά του θα τροφοδοτεί το γενικότερο σχεδιασμό κοινωνικής πολιτικής και τον επαναπροσδιορισμό των συστημάτων κοινωνικής φροντίδας, έτσι που να ανταποκρίνεται στις υπάρχουσες ανάγκες με συντονισμένο και ολοκληρωμένο τρόπο.

Ακόμα ενθαρρύνεται η οργάνωση συστήματος παραπομπής των ατόμων με αναπηρίες σε εξειδικευμένες υπηρεσίες νοσηλείας, αποκατάστασης, ψυχοκοινωνικής στήριξης και γενικά υγειονομικής, κοινωνικής και άλλης φροντίδας σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο. Όπως επίσης και η ανάπτυξη νέων εναλλακτικών υπηρεσιών φροντίδας, όπως αναδοχή, βοήθεια στο σπίτι κ.α.

Τέλος, προωθείται η προ-επαγγελματική και επαγγελματική κατάρτιση των ατόμων με αναπηρίες, με απώτερο στόχο τη λειτουργική τους αποκατάσταση και την υποστήριξη για την ένταξη τους στον κοινωνικό ιστό.

11.2 ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.

Στο Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας μέχρι σήμερα έχουν καταγραφεί εκατόν τριάντα (150) άτομα με αναπηρία, από τα οποία εξυπηρετούνται τα εβδομήντα πέντε (75), σε εβδομαδιαία βάση.

Το Κέντρο έχει αναπτύξει προγράμματα ατομικών θεραπειών, ομαδικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων ψυχαγωγικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα, που σχεδιάστηκαν με βάση τις υπάρχουσες δυνατότητες και πραγματοποιούνται σε πρωινή και απογευματινή βάση.

Αναλυτικά παρέχεται:

- Πληροφόρηση και ενημέρωση σε θέματα, που σχετίζονται με την αναπηρία και τα προγράμματα που υλοποιούνται σε σχέση με αυτήν.
- Καταγραφή των ανθρώπων με αναπηρίες και των κοινωνικών αναγκών τους, προκειμένου να προσαρμοστούν δράσεις στις ανάγκες τους.
- Συμβουλευτική σε θέματα διαπροσωπικών σχέσεων και αγωγής υγείας.

- Κοινωνική υποστήριξη
- Ψυχολογική θεραπεία.
- Αξιολόγηση από εργοθεραπευτή.
- Λογοθεραπεία από τρεις εθελοντές λογοθεραπευτές .

Η αξιολόγηση των δυνατοτήτων κάθε μέλους από τον εργοθεραπευτή, βοηθάει σημαντικά στην ένταξη του σε κάποια ομάδα δραστηριοτήτων, καθώς επίσης και στο σχεδιασμό - καθορισμό εξατομικευμένων εκπαιδευτικών και θεραπευτικών στόχων. Η Ψυχολογική Υποστήριξη υλοποιείται μετά από αίτημα του ενδιαφερομένου σε δέκα συνεδρίες (μια συνεδρία εβδομαδιαίως με συνεχή ακολουθία). Μετά την ολοκλήρωση των δέκα συνεδριών, σχεδιάζεται ένα Follow – up σε ένα διάστημα χρόνου, που καθορίζεται ανάλογα με την περίπτωση. Ψυχολογική υποστήριξη παρέχεται σε ατομικό επίπεδο σε ανθρώπους με αναπηρία αλλά και σε πρόσωπα στήριξης αυτών, σε επίπεδο οικογενειακό και Ομάδας Στήριξης Γονέων .

Στην προσπάθεια να αποτελέσει πόλο έλξης των ΑμεΑ και με σύνθημα « να βγούμε από το σπίτι» οργανώθηκε για τα μέλη του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ, ένα πλούσιο πρόγραμμα ομαδικών δραστηριοτήτων δημιουργικής απασχόλησης, εκπαίδευσης και κοινωνικοποίησης τους.

Το κέντρο λειτουργεί σε καθημερινή βάση, πρωί και απόγευμα προάγοντας την αυτονόμηση των ΑμεΑ, την αυτοφροντίδα και την ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσα από την ομαδικότητα.

Επιπλέον τα μέλη ασχολούνται με τα ενδιαφέροντά τους, ενισχύουν την αυτοπεποίθησή τους και διοχετεύουν δημιουργικά την ενέργεια τους.

Πιο συγκεκριμένα, τα μέλη ανάλογα με την ηλικία τους και μετά από αξιολόγηση των δυνατοτήτων τους, έχουν την δυνατότητα συμμετοχής τους σε τριάντα (30) ομάδες, οι οποίες αναλυτικότερα είναι οι εξής:

- Δύο Ομάδες Γραφής και Ανάγνωσης. Η μία ομάδα πραγματοποιείται με την ευθύνη εθελόντριας Εκπαιδευτικού και η άλλη μέσω προγράμματος της Νομαρχιακής Επιτροπής Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε.).

- Ομάδα Μαθηματικών, μέσω προγράμματος της Ν.Ε.Λ.Ε.
- Δύο Ομάδες Ελληνικής Γλώσσας και Επικοινωνίας. Θέματα Καθημερινής Ζωής και Αξιοποίησης Υπηρεσιών Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα, που προσφέρεται μέσα από το Πρόγραμμα «Δια Βίου Μάθηση» του Κέντρου Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Κ.Ε.Ε.) Καλαμάτας ,
  - Δύο (2) Ομάδες κοινωνικοποίησης. Στόχος των ομάδων αυτών είναι η καλλιέργεια της ομαδικότητας, η ενθάρρυνση και στήριξη της συμμετοχής των Ανθρώπων με Αναπηρίες στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή του τόπου καθώς και η προετοιμασία των μελών να λειτουργήσουν αργότερα σαν άτομα, που θα διεκδικήσουν και θα έχουν μια όσο το δυνατόν ισότιμη ένταξη στο κοινωνικό σύνολο.
  - Δύο (2) Ομάδες Κοινωνικών Δεξιοτήτων. Στόχος αυτών των ομάδων είναι η προετοιμασία των μελών για την ημιαυτόνομη διαβίωση μέσα από εκπαιδευτικούς κύκλους, που αφορούν καθημερινά θέματα, όπως η αυτοεξυπηρέτηση, η αυτοπροστασία, ο προσανατολισμός, η αντίληψη χρόνου, τόπου και χώρου.
  - Ομάδα Διασύνδεσης γενεών, που πραγματοποιείται με την ευθύνη Κοινωνικής Λειτουργού του Α΄ ΚΑΠΗ Καλαμάτας.
  - Τρεις (3) Ομάδες Γυμναστικής. Από αυτές η λειτουργία των δύο (2) ομάδων εντάσσεται στο πρόγραμμα «Φυσικής Αγωγής και Ψυχαγωγίας ΑμεΑ» με φορέα υλοποίησης την Ε.Σ.Α.Ε.Α., και η λειτουργία τρίτης ομάδας εντάσσεται στο πρόγραμμα του Αθλητικού Φορέα του Δήμου Καλαμάτας.
  - Δύο (2) Ομάδες Κεραμικής. Μέσα από τη κεραμική επιτυγχάνεται η ανάπτυξη δεξιοτήτων, όπως λεπτής κινητικότητας, φαντασίας και μέσα από τη δημιουργία και την ολοκλήρωση ενός έργου ενισχύεται η αυτοεκτίμηση. Συγχρόνως η συνύπαρξη και η συνεργασία μέσα στην ομάδα προάγουν την ομαδικότητα και την κοινωνικοποίηση.
  - Δύο (2) Ομάδες Χειροτεχνίας. Οι σκοποί ταυτίζονται με της προηγούμενης ομάδας.
  - Δύο (2) Ομάδες Χορού, η μία ομάδα γίνεται σε συνεργασία με Εθελόντρια - δασκάλα του Μορφωτικού Συλλόγου Καλαμάτας και η άλλη σε συνεργασία με άλλον εθελοντή.

- Δύο (2) Ομάδες Μαγειρικής – Ζαχαροπλαστικής, που πραγματοποιούνται σε συνεργασία τριών εθελοντριών.

- Μία (1) Ομάδα Χορωδίας από εθελοντή μουσικό.

- Μία (1) Ομάδα Μουσικής, που γίνεται από μουσικό μέσω προγράμματος της Ν.Ε.Λ.Ε. Μεσσηνίας

- Μία (1) Ομάδα Ζωγραφικής, που λειτουργεί με την ευθύνη ζωγράφου. Επίσης και αυτή η Ομάδα προκύπτει από τη συνεργασία μας με τη Ν.Ε.Λ.Ε.

- Ομάδα σκακιού, που πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον Σκακιστικό Όμιλο του Ναυτικού Ομίλου Καλαμάτας.

- Ομάδα Αγωγής Υγείας, με υπεύθυνη Κοινωνικής Λειτουργού του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» του Δήμου Μεσσήνης.

Τέλος λειτουργεί και η Λέσχη, που οποία μέσα από ένα ελεύθερο πρόγραμμα τα μέλη δημιουργούν και διασκεδάζουν.

Εκτός από τις ομάδες των μελών στο κέντρο λειτουργούν και

- **Δύο (2) Ομάδες Γονέων.** Οι Ομάδες Στήριξης Γονέων λειτουργούν με την ευθύνη της ψυχολόγου του Προγράμματος «Ψυχαργός». Οι Ομάδες είναι ολιγομελής, 8 έως 10 ατόμων, προκειμένου να διατίθεται αρκετός χρόνος σε κάθε μέλος και να επιτευχθεί καλύτερη επικοινωνία και «επαφή». Το περιεχόμενο των θεμάτων που κάθε ομάδα διαπραγματεύεται, καθορίζεται από τις ανάγκες των μελών της. Η Ομάδας Στήριξης Γονέων λειτουργεί μια φορά την εβδομάδα για δυο ώρες, σε διάρκεια τριών μηνών.

- **Μία (1) Ομάδα Εθελοντών,** η οποία συνέρχεται σε τακτική μηνιαία βάση υπό την ευθύνη και εποπτεία της Διευθύντριας και της Κοινωνικής Λειτουργού, προκειμένου να διευκολυνθούν οι εθελοντές στο έργο τους.

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι σε όλες τις ομάδες συμμετέχουν εθελοντές, οι οποίοι είναι η ζωντανή παρουσία της κοινότητας στο Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Ο εθελοντισμός αποτέλεσε ένα σημαντικό κομμάτι δράσης και στόχο του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. από το ξεκίνημά του.

Οι εθελοντές αξιοποιούνται σε διάφορους τομείς δράσης, όπως στην υποδοχή, που τους επιτρέπεται να εξοικειωθούν με το χώρο και τα ΑμεΑ, στη στήριξη των ομάδων, στις εκδηλώσεις καθώς επίσης και στην παροχή εξειδικευμένης βοήθειας, ανάλογα με την ειδικότητα τους και κάτω από εποπτεία.

Ο εθελοντής μέσα στην ομάδα σαν μέλος συνδημιουργεί και βοηθά όταν του ζητηθεί, ενώ κατευθύνεται και αυτός από τον εκπαιδευτή.

Σήμερα έχουμε ένα αρκετά σημαντικό δίκτυο εθελοντών με 72 καταγραφές και 45 ενεργές συμμετοχές.

11.3 ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.

Τα Όργανα Διοίκησης του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. είναι:

- το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο είναι πενταμελές και πρόσφατα διορίστηκε, σύμφωνα με την αρ. ΔΥ1δ\7881\27.1.2006 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με διετή θητεία.

- ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Οι Αρμοδιότητες του Δ.Σ. και του Προέδρου καθορίζονται από τις διατάξεις του Ν.3329/2005 (ΦΕΚ 81/Α/05).

Το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας μέχρι πρότινος δεν διέθετε δικό του μόνιμο προσωπικό, που να καλύπτει τις οργανικές του θέσεις. Λειτουργούσε με προσωπικό που είχε μετακινηθεί από άλλες Μονάδες Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Αναλυτικότερα, σε καθημερινή βάση στο Κέντρο προσφέρουν τις υπηρεσίες τους:

- μία υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Α', που εκτελεί χρέη προϊσταμένης Διευθύνσεως και η οποία μετακινήθηκε με απόφαση του Προέδρου της Δ.Υ.Πε. Πελοποννήσου από το Γενικό Νοσοκομείο Καλαμάτας.

- μία υπάλληλος του κλάδου ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας, η οποία μετακινήθηκε με απόφαση του Προέδρου του ΠΕ.Σ.Υ.Π. Πελοποννήσου από το ΚΑΦΚΑ Φιλατρών.

- μία υπάλληλος του κλάδου ΤΕ Επισκεπτριών Υγείας, η οποία μετακινήθηκε με απόφαση του Προέδρου του ΠΕ.Σ.Υ.Π. Πελοποννήσου από το Κέντρο Υγείας Μεσσήνης του Γενικού Νοσοκομείου Καλαμάτας, και

- ο νεοδιορισθής υπάλληλος του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας του κλάδου ΤΕ Φυσιοθεραπευτών.

Επί πλέον μία φορά την εβδομάδα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο κέντρο, με απόφαση του Προέδρου του Πε.Σ.Υ.Π. Πελοποννήσου, τέσσερις υπάλληλοι από το Πρόγραμμα «ΨΥΧΑΡΓΩΣ» του Γ. Ν. Καλαμάτας μια Ψυχολόγο μία Εργοθεραπείστρια, μία Χειροτέχνησα και μία Κεραμίστρια.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.

Σχετικά με το προσωπικό του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι, το Κέντρο δεν έχει ακόμη μόνιμο προσωπικό, που να καλύπτει οργανικές του θέσεις. Λειτουργεί με το προσωπικό που έχει μετακινηθεί από άλλους φορείς του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, όπως προαναφέραμε. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Πρόνοιας έγινε κατανομή διακοσίων (200) θέσεων μόνιμου προσωπικού με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου στα Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. και στα Κέντρα Αποθεραπείας – Φυσικής και Κοινωνικής Αποκατάστασης.

Στην απόφαση αυτή περιλαμβάνονταν οι ακόλουθες δέκα (10) θέσεις και για το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ :

- Μια θέση του κλάδου ΠΕ Ψυχολόγων
- Μια θέση του κλάδου ΤΕ Φυσιοθεραπευτών
- Μια θέση του κλάδου ΤΕ Λογοθεραπευτών
- Μια θέση του κλάδου ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας
- Μια θέση του κλάδου ΤΕ Εργοθεραπευτών
- Μια θέση του κλάδου ΤΕ Επισκεπτών/τριών Υγείας
- Δυο θέσεις του κλάδου ΤΕ Νοσηλευτών/τριών
- Μια θέση του κλάδου ΔΕ Διοικητικού – Λογιστικού
- Μια θέση του κλάδου ΔΕ Οδηγών

Το Φεβρουάριο του 2004 στο τεύχος Προκηρύξεων του Α.Σ.Ε.Π. ΦΕΚ 32/5.2.2004, δημοσιεύθηκε προκήρυξη, στην οποία περιλαμβάνονταν οι έξι (6) θέσεις από τις δέκα για το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ. και μόνο η μια (1) καλύφθηκε αυτή του Φυσιοθεραπευτή

11.4 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.

Η χρηματοδότηση του κέντρου μέχρι σήμερα από το αρμόδιο υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης , αποτελεί τον βασικότερο παράγοντα εξοικονόμησης των απαραίτητων εσόδων για τη λειτουργία του κέντρου. Όμως η κρατική επιχορήγηση συνήθως υπολείπεται του ετήσιου προϋπολογισμού του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. γεγονός που περιορίζει το έργο του κέντρου. Η περιορισμένη επιχορήγηση και η σημαντική έλλειψη προσωπικού είναι δυο από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει το κέντρο και που εμποδίζει την περαιτέρω εξέλιξη και ανάπτυξή του.

Τέλος μια άλλη πηγή εσόδων είναι οι διάφορες δωρεές που προσφέρονται κατά περιόδους στο Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12^ο:

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

12.1 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

12.1.1 ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (Κ.Δ.Α.Υ.)

12.1.2 ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

12.2 Η ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

12.3 ΠΡΟΝΟΙΑΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ - ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

12.4 ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

12.1 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Σήμερα στην περιοχή της Καλαμάτας λειτουργούν έξι οργανισμοί υποστήριξης και ενίσχυσης των ατόμων με αναπηρίες και δραστηριοποιούνται επτά σύλλογοι οι οποίοι είναι οργανωμένοι και κατηγοριοποιημένοι με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες που χαρακτηρίζουν τα άτομα - μέλη. Κρίνεται σκόπιμο στο σημείο αυτό να αναφερθούν οι συγκεκριμένες δράσεις και ο ρόλος του κάθε φορέα.

➤ ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Το ειδικό σχολείο εξυπηρετεί 35 μαθητές ηλικίας από 7 έως 16, και 8 παιδιά του νηπιαγωγείου από 4 έως 7 ετών.

Τα παιδιά μαθαίνουν να γράφουν και να διαβάζουν, με τελικό στόχο να αποκτήσουν κοινωνικές δεξιότητες, οι οποίες θα τους προσφέρουν επαγγελματική αποκατάσταση και συνεπώς ένταξη στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Τα περισσότερα παιδιά είναι με νοητική στέρηση και 15 περίπου με αυτισμό. Λιγότερα είναι τα παιδιά με κινητικές αναπηρίες και ψυχιατρικά προβλήματα. Όσον αφορά το προσωπικό έχουν (1) γυμνάστρια με οργανική θέση και το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό είναι (1) ψυχολόγος, (1) λογοθεραπευτής, (1) εργοθεραπεύτρια καθώς και οι δάσκαλοι ειδικής αγωγής.

➤ ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Πρόκειται για τάξεις ή τμήματα κανονικών εκπαιδευτικών μονάδων, τα οποία έχουν συσταθεί από άτομα που χρήζουν ειδική μεταχείριση στον τρόπο και τη μετάδοση της γνώσης. Στο νομό της Μεσσηνίας υπάρχουν τρεις (3) τέτοιες τάξεις, που φοιτούν παιδιά με προβλήματα οράσεως και μαθησιακές δυσκολίες.

Το μάθημα προσαρμόζεται στις ικανότητες και ανάγκες των παιδιών, και ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι κυρίως καθοδηγητικός.

➤ **ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ**

Το μαθητικό εργαστήριο είναι δημόσιο σχολείο με εργαστήριο χειροτεχνίας και φυτικής παραγωγής, σε διδακτικό επίπεδο. Συγκεκριμένα τα παιδιά μαθαίνουν κάποιες τέχνες, όπως κεραμική, έτσι ώστε αργότερα να μπορούν να βρουν εργασία σε κάποιο εργαστήριο ή ακόμα και να απασχοληθούν μόνοι τους. Επίσης, τους παρέχετε και γνώση μέσω της ειδικής αγωγής, που βοηθάει τα παιδιά στην ενσωματωμένη ένταξή τους.

Στο μαθητικό εργαστήριο συμμετέχουν 60 παιδιά με νοητική στέρση, αυτισμό, δυσλεξία και κινητικά προβλήματα.

Τα παιδιά είναι από 14 έως 22 ετών με δικαίωμα περαιτέρω φοίτησης 2 χρόνια.

Λειτουργούν τμήματα μέχρι 8 παιδιών, διαμορφωμένα ανάλογα με την ιδιαιτερότητα και τις δυνατότητες τους, στα οποία δέχονται κατάλληλη εκπαίδευση και κατάρτιση από τους ειδικούς. Συγκεκριμένα το εκπαιδευτικό προσωπικό αποτελείται από Κοινωνικούς Λειτουργούς, Ψυχολόγους, Γεωπόνους και Κεραμίστες, με την προϋπόθεση ότι όλοι έχουν σχέση με την ειδική αγωγή.

➤ **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΩΝ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»**

Στο νομό Μεσσηνίας το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» υλοποιείται σε δώδεκα δομές. Εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στο Δήμο Καλαμάτας το 1997 και το 2003 ξεκίνησε η εφαρμογή του προγράμματος στους Δήμους Αρφαρών και Θουρίας.

Το 2004 εφαρμόστηκε στους εξής Δήμους : στην ενιαία δομή των Δήμων Αιπίας, Πεταλίδι και Κορώνης και αντίστοιχα Αετού, Είρας και Αυλώνας. Επίσης στους Δήμους Βουφράδος, Παπαφλέσσα, Γαργαλιάνους, Μεσσήνης, Ανδρούσας, Δώριο και στα Δημοτικά Διαμερίσματα Ορεινού όγκου Ταυγέτου.

➤ **ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (ΚΑΦΚΑ) ΦΙΛΙΑΤΡΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ**

Το Κ.Α.Φ.Κ.Α. Φιλιατρών λειτουργεί από το 1998, σαν Κέντρο Αποθεραπείας και έχει προγράμματα ανοιχτής και κλειστής περίθαλψης. Απευθύνεται σε άτομα ηλικίας 18 και άνω με νοητική υστέρηση ή κινητική αναπηρία πλην των ψυχιατρικά νοσοούντων. Το κέντρο παρέχει φυσιοθεραπεία, ιατρική παρακολούθηση, κοινωνική και ψυχολογική υποστήριξη και οργανωμένα εργαστήρια.

**12.1.1 ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
(Κ.Δ.Α.Υ.)**

Απευθύνεται σε άτομα με ειδικές ανάγκες και εκπαιδευτικές δυσκολίες ηλικίας 4 έως 22 ετών με στόχο τη διάγνωση. Ο ρόλος τους δε σταματά στη διάγνωση, αλλά επιδιώκεται και προτείνεται λύση και τρόπος βοήθειας του παιδιού από ειδικούς. Συγκεκριμένα ενημερώνουν τον δάσκαλο αλλά και τους γονείς για το πώς πρέπει να συμπεριφέρονται στο παιδί και κυρίως επισημαίνουν πράγματα που πρέπει να κάνουν ώστε να βελτιωθεί η κατάστασή του.

Μπορούν ανάλογα με την περίπτωση να παραπέμπουν σε ιατρούς, παιδοψυχολόγους ή παιδονευρολόγους.

Επίσης γίνεται παραπομπή και σε άλλους φορείς της πόλης όπως π. χ. στην πρόνοια όταν πρόκειται για κακοποίηση.

Το Κ.Δ.Α.Υ. διευκολύνει την αγορά βοηθητικών μέσων, έτσι ώστε να βοηθήσουν πιο σωστά και καλύτερα τα παιδιά. Τα άτομα που εξυπηρετεί είναι γύρω στα 700 και περιπτώσεις μόνο με μαθησιακές δυσκολίες.

12.1.2 ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Η δημιουργία συλλόγων που διαπραγματεύονται ζητήματα γύρω από την ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία, αποτελεί άλλη μια προσπάθεια των πολιτών της Μεσσηνίας να προσεγγίσουν και βελτιώσουν ως ένα βαθμό τις συνθήκες στις οποίες αναπτύσσονται και εξελίσσονται, βιολογικά και κοινωνικά, αυτά τα άτομα. Σήμερα δραστηριοποιούνται έξι σύλλογοι στο νομό της Μεσσηνίας, για τους οποίους στη συνέχεια δίνονται περισσότερα στοιχεία.

➤ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Ο σύλλογος γονέων των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες κύριο στόχο έχει την ενημέρωση των γονέων, ώστε να καταλάβουν και αποδεχτούν την κατάσταση που αντιμετωπίζουν στο περιβάλλον τους. Ταυτόχρονα παρέχεται πληροφόρηση και ενημέρωση στο εκπαιδευτικό προσωπικό των σχολείων, καθώς επίσης παροτρύνουν τους γονείς να επισκεφθούν το Κ.Δ.Α.Υ. προκειμένου να έχουν μια πληρέστερη και σφαιρική εικόνα του θέματος που τους απασχολεί.

Ο σύλλογος απαρτίζεται συνολικά από 50 άτομα, που δραστηριοποιούνται προς όφελος των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες.

➤ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΦΡΟΠΑΘΩΝ

Ο σύλλογος νεφροπαθών παρέχει τόσο στήριξη στους συμμετέχοντες, όσο και ψυχαγωγία. Συγκεκριμένα προσφέρεται ενημέρωση και βοήθεια σε όποιον έχει ανάγκη. Επίσης διοργανώνονται διάφορες εκδηλώσεις ψυχαγωγικού χαρακτήρα, όπως και εκδρομές, χωρίς την ανάγκη για οικονομική συμμετοχή των μελών.

➤ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΑΒΗΤΙΚΩΝ

Βασικό μέλημα του συλλόγου διαβητικών είναι η ενημέρωση και η γνώση, γύρω από συγκεκριμένα θέματα που αφορούν τα μέλη του, καθώς και η εκπαίδευση τους πάνω σε αυτά, και τέλος η πρόληψη.

Στα πλαίσια λειτουργίας του συλλόγου διοργανώνονται ημερίδες, δυο φορές το χρόνο, όπου έρχονται ειδικοί γιατροί (ψυχολόγος, παθολόγος και ενδοκρινολόγος) με εξειδίκευση στο διαβήτη.

Εκδίδεται δίμηνο περιοδικό από την πανελλήνια συνομοσπονδία, ώστε να υπάρχει σωστότερη και καλύτερη πληροφόρηση της κοινωνίας. Βοηθάει και επιδιώκει την ενημέρωση των μελών του για τα δικαιώματά τους από την πολιτεία και ταυτόχρονα υπάρχει συμμετοχή του στις δράσεις της ομοσπονδίας για καλύτερη ποιότητα ζωής, κυρίως στα ασφαλιστικά ταμεία.

Ο σύλλογος αυτός έχει εγγεγραμμένα μέλη 350 άτομα.

➤ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΜΕΑ

Ο σκοπός του συλλόγου είναι η ηθική και κοινωνική υποστήριξη των ατόμων με αναπηρία και η διεκδίκηση των βασικών δικαιωμάτων τους από την πολιτεία.

Ο σύλλογος των ατόμων με αναπηρία αποτελείται από 100 μέλη, τα οποία δεν υπάρχουν πουθενά αλλού εγγεγραμμένα, και καλύπτει όλες τις περιπτώσεις αναπηρίας, εκτός από εκείνες τις αναπηρίες που ήδη έχουν σύλλογο. Ακόμα, το ποσοστό αναπηρίας των μελών είναι από 65% και άνω.

➤ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΥΦΛΩΝ

Κύριος σκοπός του συλλόγου αυτού είναι η προάσπιση των ηθικών και υλικών συμφερόντων κάθε τυφλού. Ακόμα, προωθείται η πνευματική, ηθική και κοινωνική εξύψωση, η επαγγελματική και στεγαστική αποκατάσταση των τυφλών και η αναγνώρισή τους σαν ισότιμα μέλη της κοινωνίας.

Η προσπάθεια βελτίωσης των μέτρων για πλήρη κοινωνική προστασία και περίθαλψη όλων των τυφλών όπως η γενική συνταξιοδότησή τους, καθώς επίσης και η συστηματοποίηση, ο συντονισμός και η βελτίωση των μεθόδων εκπαίδευσης των τυφλών.

Επιπλέον, ενεργεί κατάλληλα για τη δημιουργία πνευματικών κέντρων και εντευκτηρίων ειδικά εξοπλισμένων για την πνευματική εξύψωση, ψυχική επαφή και ψυχαγωγία των μελών του συνδέσμου. Οργανώνονται πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, για την πολιτιστική ανύψωση των τυφλών και σε επέκταση, για να συμβάλει στην πνευματική ανάπτυξη του λαού, και για την προώθηση της αλληλοαποδοχής τυφλών και κοινωνικού συνόλου.

Τέλος, επιδιώκεται η συμμετοχή και ένταξη του συλλόγου σε ελληνικές και διεθνείς οργανώσεις που λειτουργούν για παρεμφερείς σκοπούς.

Ο σύλλογος στα πλαίσια λειτουργίας του παρέχει κάποιες υπηρεσίες, όπως λειτουργία δανειστικής βιβλιοθήκης-κασσετοθήκης. Γίνονται προσπάθειες για τη δημιουργία τμήματος «Ειδών για τυφλούς» όπως μπαστούνια, πυξίδες, ομιλούντα ρολόγια, ομιλούντα κομπιούτερ κ.α.

Επίσης, σχεδιάζεται η δημιουργία τμήματος «Κινητικότητας και δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης», όπως δασκάλα μπαστουιού για την κάλυψη των καθημερινών αναγκών. Τέλος, γίνεται ενημέρωση αλλά και συνεργασία με τα γραφεία της Αθήνας, όπως και οργανώσεις συναντήσεων και εκδρομών.

Ο σύλλογος των τυφλών αριθμεί 125 άτομα, από τα οποία ηλικιακά το 90% με 95% είναι ηλικιωμένοι.

➤ **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.**

Ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. έχει ως κύριο μέλημά του τη συνδρομή και συμπαράσταση στην διοίκηση και το προσωπικό του κέντρου για την εξασφάλιση της σωστής και απρόσκοπτης λειτουργίας του, για την επίτευξη των σκοπών του.

Οι στόχοι αυτοί υλοποιούνται με την πρόσκληση ειδικών για ενημέρωση και εκπαίδευση στο Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ., διοργανώνοντας διάφορες διαλέξεις σε γονείς και φίλους. Γίνονται έντονες προσπάθειες για συνεργασία με διάφορα μέλη του κοινωνικού φορέα, καθώς και με άλλους συλλόγους, με απώτερο στόχο του να γραφτούν στον Πανελλήνιο Σύλλογο ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ.

Επίσης, πραγματοποιούνται επισκέψεις και συνεργάζονται με αντίστοιχα σχολεία της υπόλοιπης Ελλάδας, καθώς και με άλλους συλλόγους, που έχουν τον ίδιο σκοπό, και τέλος με την συμμετοχή του συλλόγου σε Πανελλήνια Ομοσπονδία. Γίνεται προσπάθεια για μέριμνα από την πολιτεία, την τοπική αυτοδιοίκηση και τους πολίτες, συνεργαζόμενοι με οποιοδήποτε κρατικό φορέα, για την εξυπηρέτηση των αναγκών των ατόμων με αναπηρίες.

Τέλος, η λειτουργία εντευκτηρίων και κατάλληλων χώρων παραμονής των ατόμων με αναπηρίες εξυπηρετεί πολλούς από τους σκοπούς του συλλόγου.

Στις δραστηριότητες του συλλόγου ανήκει και η διοργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων, χορών και εκδρομών, προωθώντας έτσι και διευκολύνοντας τη δημιουργία περισσότερων ομάδων.

Τέλος ο σύλλογος συνίσταται από 28 μέλη.

➤ **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ**

Σκοπός του Συλλόγου είναι η συνεχής υποστήριξη και παροχή βοήθειας προς το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ, για την εκτέλεση και την βελτίωση των λειτουργιών και υπηρεσιών που παρέχει στους ανθρώπους με αναπηρία της ευρύτερης περιοχής, ώστε να επιτύχει αποτελεσματικότερα τους σκοπούς του.

Η εκπλήρωση του σκοπού αυτού θα επιδιωχθεί με κάθε πρόσφορο μέσο, σύμφωνα με την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης, σε συνεργασία με την Διοίκηση του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Ιδιαίτερα δε με τα παρακάτω :

1. Την υποστήριξη της λειτουργίας των εργαστηρίων με :
    - διάθεση κατάλληλου προσωπικού
    - παροχή πόρων για την προμήθεια αναγκαίου εξοπλισμού
    - δημιουργία νέων εργαστηρίων
  2. Την συνδρομή και συμπαράσταση στην Διοίκηση και το προσωπικό του κέντρου για την εξασφάλιση της σωστής και απρόσκοπτης λειτουργίας του, για την αποτελεσματικότερη επίτευξη των σκοπών του, που θα εκδηλώνεται με την παροχή συμβουλευτικής γνώμης, χρηματική και ηθική ενίσχυση σε θέματα που άπτονται των πιο πάνω σκοπών.
  3. Την πρόσκληση ειδικών επιστημόνων για ενημέρωση και εκπαίδευση των καταρτιζομένων και εθελοντών του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.
  4. Την συνεργασία και τυχόν επισκέψεις σε αντίστοιχα Κέντρα του εσωτερικού και εξωτερικού.
  5. Την διοργάνωση ειδικών διαλέξεων, επιστημονικών ημερίδων, συνεδρίων και ενημερωτικών εκδηλώσεων προς τους γονείς, φίλους και την κοινωνία.
  6. Την προσπάθεια για την μέριμνα της Πολιτείας, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των συμπολιτών.
  7. Την λειτουργία εντευκτηρίου ή άλλων δομών που είναι αναγκαίες για την καλύτερη παραμονή των ανθρώπων με αναπηρία.
  8. Την συνεργασία οποιουδήποτε κρατικού φορέα για την εξυπηρέτηση των αναγκών των ανθρώπων με αναπηρία.
  9. Την συνεργασία άλλων Συλλόγων σε Πανελλήνια Ομοσπονδία.
  10. Την παροχή εκπαιδευτικού υλικού και την παροχή αδειών χρήσης και πρόσβασης σε επιστημονικά και κοινωνικά περιοδικά και βιβλιοθήκες.
- Ο Σύλλογος Φίλων του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ, αριθμεί 60 μέλη.

12.2 Η ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με έδρα της την Καλαμάτα και συγκεκριμένα το Διοικητήριο του Νομού, λειτουργούσε σαν αποκεντρωμένη υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Με τη δημιουργία όμως των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (1994) πέρασε στις υπηρεσίες της Ν.Α. Μεσσηνίας, εφαρμόζοντας τα προγράμματα του Υπουργείου.

12.2.1 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Πρόνοιας, είναι η προστασία και αγωγή της οικογένειας και του παιδιού, η προστασία των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρίες και των οικονομικά αδύνατων, η κοινωνική κατοικία, η χορήγηση άδειας λειτουργίας ιδρυμάτων, επιχειρήσεων κοινωφελούς χαρακτήρα σωματείων, η εποπτεία τους και η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγελματιών του τομέα κοινωνικής πρόνοιας.

Η Διεύθυνση Πρόνοιας αποτελείται από τα παρακάτω τμήματα με τις εξής αρμοδιότητες :

A) Τμήμα Προστασίας Οικογένειας και Παιδιού

- Χορήγηση επιδόματος μητρότητας.
- Χορήγηση μηνιαίας οικονομικής ενίσχυσης σε απροστάτευτα παιδιά.
- Χορήγηση άδεια ίδρυσης και άδειας λειτουργίας μονάδων φροντίδας προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής (Βρεφικών, Παιδικών Βρεφονηπιακών Σταθμών) από φορείς ιδιωτικού δικαίου κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα.
- Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδικών εξοχών.

B) Τμήμα Δημόσιας Αντίληψης

- Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδας Φροντίδας Ηλικιωμένων από ιδιώτες (κερδοσκοπικού χαρακτήρα).
- Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδας Φροντίδας Ηλικιωμένων από ιδιώτες (μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα).
- Χορήγηση άδειας λειτουργίας παρατήματος κοινωφελούς οργανισμού που εδρεύει στην αλλοδαπή.
- Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Στέγης Αυτόνομης Διαβίωσης Α.ΜΕ.Α. (κερδοσκοπικού χαρακτήρα)
- Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρου Αποθεραπείας και Αποκατάστασης.
- Εισαγωγή σε θεραπευτήριο χρόνιων παθήσεων.
- Χορήγηση δελτίου κυκλοφορίας πολιτικών αναπήρων.

Γ) Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

- Υιοθεσίες
- Εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων (προσφύγων, μεταναστών, παλινοστούντων, φυλακισμένων, υπερηλίκων κ.τλ.).
- Προστασία περιθαλπόμενων σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης.
- Προστασία μονογονεϊκών οικογενειών.
- Διενέργεια κοινωνικών ερευνών για την εφαρμογή των προγραμμάτων πρόνοιας.
- Εκπαίδευση σπουδαστών κοινωνικής εργασίας κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης.
- Η ανάπτυξη, προαγωγή, τεκμηρίωση, προστασία, εποπτεία, συντονισμός και αξιολόγηση της άσκησης δραστηριοτήτων κοινωνικής εργασίας στις υπηρεσίες και φορείς χωροταξικής ευθηνής της Ν.Α.
- Κοινωνική εργασία με κοινότητες.

Δ) Τμήμα Κοινωνικών Ερευνών

Έρευνα των πραγματικών συνθηκών διαβίωσης πληθυσμιακών ομάδων που φιλοξενοούνται στο Άσυλο Ανιάτων, στο Γηροκομείο και στην Στέγη της Εκκλησίας Καλαμάτας. Εποπτεία και αξιολόγηση των προϋποθέσεων λειτουργίας και των υπηρεσιών που προσφέρουν τα κέντρα αυτά.

12.3 ΠΡΟΝΟΙΑΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ - ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Το σύνολο των επιδοτούμενων ατόμων, περιλαμβανομένων όλων των προγραμμάτων που εφαρμόζονται στο νομό Μεσσηνίας, είναι περίπου 2.800 άτομα. Με βάση τα στοιχεία του πίνακα 3 της σελίδας 103, το μηνιαίο κόστος για το σύνολο των επιδομάτων, που παρέχονται στα ανάπηρα άτομα, ανέρχεται στο ποσό των 209.929 € περίπου.

Στον πίνακα 3 της σελίδας 103, καταγράφεται το είδος της αναπηρίας που επιδοτείται, ο αριθμός των ατόμων σε κάθε κατηγορία που εισπράττει το χρηματικό ποσό μηνιαίως, και ο αναλυτικός αριθμός του ποσού αυτού. Παρατηρώντας τα δεδομένα και συγκρίνοντας τις τιμές είναι εμφανές πως τα άτομα αυτά έχουν ανάγκη από περισσότερες παροχές, αφού το επίδομα βοήθειας είναι υποτυπώδες.

		ΑΡΙΘΜΟΣ	
	ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ	ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ	ΠΟΣΟ / ΜΗΝΑ
1	ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΥΦΛΩΝ	515	264,15
2	ΕΠΙΔΟΜΑ ΟΜΟΓΕΝΩΝ	4	36,29
3	ΕΠΙΔΟΜΑ ΒΑΡΙΑΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	1.250	224,40
4	ΕΠΙΔΟΜΑ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΥΣΗΣ	3	441,47
5	ΕΠΙΔΟΜΑ ΝΟΗΤΙΚΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ	328	333,37
6	ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΙΜΟΛΥΤΙΚΩΝ	79	323,43
7	ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΩΦΑΛΛΩΝ	115	245,27
8	ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΕΤΡΑΠΛΗΓΙΚΩΝ - ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΚΩΝ	21	492
9	ΕΠΙΔΟΜΑ ΧΑΝΣΕΝΙΚΩΝ	5	471,50
10	ΕΠΙΔΟΜΑ ΣΤΕΓΑΣΗΣ	3	218,58
	ΣΥΝΟΛΑ	2.800	209.929

Πίνακας 3 : Επιδόματα και αριθμός επιδοτούμενων ατόμων στο νομό Μεσσηνίας

12.4 ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

Ο αριθμός των ελεύθερων επαγγελματιών που δραστηριοποιούνται στο νομό Μεσσηνίας αποτελούν άλλη μια έμπρακτη απόδειξη της εγρήγορσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών της γύρω από τα ανάπηρα άτομα. Πιο συγκεκριμένα οι επαγγελματίες που λειτουργούν και ασχολούνται αποκλειστικά με τέτοια άτομα είναι οι εξής παρακάτω:

- Τρεις (3) Φυσιάτροι.
- Δώδεκα (12) Φυσιοθεραπευτές.
- Επτά (7) Λογοθεραπευτές.
- Τρεις (3) Εργοθεραπευτές.
- Μια (1) Παιδοψυχίατρο.
- Εννέα (9) Ψυχολόγους.

Στα πλαίσια διεξαγωγής της παρούσης εργασίας, πραγματοποιήθηκε έρευνα με τη μέθοδο της συνέντευξης στα εργαστήρια των παραπάνω επαγγελματιών. Στόχος ήταν να καταγραφούν τα περιστατικά και οι περιπτώσεις ασθενείας που αντιμετωπίζει ο κάθε ειδικός στο χώρο του, οι ηλικίες των προσώπων που εξυπηρετούνται και το φύλο τους, καθώς και το είδος της ασφάλειας που έχουν, όσοι έχουν. Τα ευρήματα αυτής της μελέτης παρουσιάζονται στη συνέχεια σε πίνακες.

Στον πίνακα 4 της σελίδας 105 αναγράφεται ο αριθμός των ατόμων, κατηγοριοποιημένος κατά ηλικία, που πάσχει από κάποια πάθηση ή παρουσιάζει μια σταθερή κλινική εικόνα. Παρατηρείται ότι υπάρχει μια ποικιλία περιστατικών που χειρίζονται και βοηθούν οι ειδικοί επαγγελματίες, με τις περιπτώσεις των αυτιστικών ατόμων, των νοητικά στερημένων και των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες να υπερισχύουν.

ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΘΕΝΙΑ	1ΕΩΣ 10	10 ΕΩΣ 20	20 ΕΩΣ 30	30 ΕΩΣ 40	40 ΕΩΣ 50	50 ΚΑΙ ΑΝΩ
ΑΥΤΙΣΜΟΣ	15	11	-	-	-	-
Σ.Κ.Π	-	1	2	4	2	4
ΝΟΗΤΙΚΗ ΣΤΕΡΗΣΗ	11	2	-	-	-	-
ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΡΘΡΩΣΗΣ	18	1	1	1	-	-
ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ	12	6	-	-	-	-
ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	9	2	-	-	-	-
ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	6	-	1	1	-	1
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΚΟΗΣ	3	-	-	-	-	-
ΗΜΙΠΛΗΓΙΑ - ΤΕΤΡΑΠΛΗΓΙΑ - ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΑ	8	2	2	2	3	13
ΣΥΝΔΡΟΜΟ DOWN	4	1	-	-	-	-
ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ	2	3	4	-	-	-
ΟΓΚΟΣ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΙ	-	-	-	-	-	1
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΑ ΑΣΦΥΞΙΑ	1	-	-	-	-	-
ΜΥΟΠΑΘΕΙΑ	-	1	-	-	-	-
ΚΡΑΝΙΟΕΚΓΕΦΑΛΙΚΗ ΚΑΚΩΣΗ	-	-	3	-	3	2
ΡΕΥΜΑΤΟΕΙΔΗ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑ	-	-	-	-	1	-
ΕΓΚΕΦΑΛΟΠΑΘΕΙΑ	-	2	-	-	-	-
ΟΛΙΓΟΦΡΕΝΕΙΑ	1	-	-	-	-	-
ΤΕΤΡΑΠΑΡΕΣΗ	1	-	-	-	1	2
ΜΥΕΛΙΤΗΣ	-	-	-	1	-	-
ΑΓΚΥΛΩΤΙΚΗ ΣΠΟΝΔΥΛΙΤΗΣ	-	-	-	-	1	-
ΑΚΡΩΤΗΡΙΑΣΜΟΣ ΑΝΩ ΑΚΡΩΝ	-	-	1	-	-	-
ΜΥΪΚΗ ΔΥΣΜΟΡΦΙΑ	2	-	-	-	-	-
Πίνακας : 4	Περιστατικά συγκεκριμένων ασθενειών σε σχέση με την ηλικία των ατόμων					

ΦΥΛΟ ΑΣΘΕΝΙΑ	ΑΓΟΡΙΑ-ΑΝΔΡΕΣ	ΚΟΡΙΤΣΙΑ- ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΑΥΤΙΣΜΟΣ	20	6
Σ.Κ.Π	4	9
ΝΟΗΤΙΚΗ ΣΤΕΡΗΣΗ	8	5
ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΛΟΓΟΥ	13	8
ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ	14	4
ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	4	7
ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	5	4
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΚΟΗΣ	2	1
ΗΜΙΠΛΗΓΙΑ - ΤΕΤΡΑΠΛΗΓΙΑ - ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΑ	19	11
ΣΥΝΔΡΟΜΟ DOWN	3	2
ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ	7	2
ΟΓΚΟΣ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΙ	1	-
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΑ ΑΣΦΥΞΙΑ	-	1
ΜΥΟΠΑΘΕΙΑ	1	-
ΚΡΑΝΙΟΕΚΓΕΦΑΛΙΚΗ ΚΑΚΩΣΗ	4	4
ΡΕΥΜΑΤΟΕΙΔΗ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑ	-	1
ΕΓΚΕΦΑΛΟΠΑΘΕΙΑ	2	-
ΟΛΙΓΟΦΡΕΝΕΙΑ	1	-
ΤΕΤΡΑΠΑΡΕΣΗ	2	2
ΜΥΕΛΙΤΗΣ	-	1
ΑΓΚΥΛΩΤΙΚΗ ΣΠΟΝΔΥΛΙΤΙΣ	-	1
ΑΚΡΩΤΗΡΙΑΣΜΟΣ ΑΝΩ ΑΚΡΩΝ	1	-
ΜΥΙΚΗ ΔΥΣΜΟΡΦΙΑ	1	1
Πίνακας : 5	Περιστατικά συγκεκριμένων ασθενειών σε σχέση με το φύλο των ατόμων	

Στον πίνακα 5 της σελίδας 106, παρουσιάζονται οι ίδιες ασθένειες που σημειώθηκαν στον πίνακα 4 σχετιζόμενες με το φύλο των ασθενών. Παρατηρείται ότι ο αυτισμός, τα άτομα με ημιπληγία-τετραπληγία-παραπληγία, οι μαθησιακές δυσκολίες και τα άτομα με διαταραχή του λόγου είναι συχνότερες στο αρσενικό φύλο απ' ό,τι στο θηλυκό. Γενικά μέσα από τον πίνακα φαίνεται ότι τα αγόρια παρουσιάζουν πιο συχνά κάποια μορφή αναπηρίας από τα κορίτσια.

Τέλος στον πίνακα 6, συγκεντρώνεται ο αριθμός των ατόμων με αναπηρίες που έχουν ασφάλεια και το είδος ασφάλισής τους, που καλύπτει τα έξοδα θεραπείας, καθώς επίσης και ο αριθμός εκείνων που δεν είναι ασφαλισμένοι σε κάποιο ταμείο. Παρατηρώντας τα στοιχεία και τις τιμές του πίνακα φαίνεται ότι ένας σημαντικός αριθμός ασθενών δεν καλύπτεται από κάποιο ασφαλιστικό φορέα.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ
ΟΓΑ	28
ΔΗΜΟΣΙΟ	48
ΙΚΑ	46
ΤΕΒΕ	7
ΤΥΔΚΥ	4
ΔΕΗ	4
ΤΣΜΕΔΕ	3
ΓΕΑ	1
ΔΕΚΟ	2
ΝΑΤ	2
ΤΑΜΕΙΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	6
ΧΩΡΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	59
Πίνακας : 6	Καταγραφή του αριθμού των ασφαλισμένων και του είδους της ασφάλειας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13^ο:

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.με Α ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

13.1 ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT

13.1.1 ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

13.1.2 ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

13.1.3 ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

13.1.4 ΑΠΕΙΛΕΣ

13.1 ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT

Είναι γενικά παραδεκτό ότι οι υπάρχουσες δομές δεν επαρκούν για την οργανωμένη κάλυψη των αναγκών των ανθρώπων με αναπηρία του Νομού Μεσσηνίας. Η έλλειψη εξειδικευμένων δομών αλλά και η ελλιπής στελέχωση και υλικοτεχνική κάλυψη των υφιστάμενων κέντρων, έχει ως αποτέλεσμα την συνέχιση της παροχής ελλειμματικών υπηρεσιών, την αδυναμία επίτευξης μιας δυναμικής σχέσης μεταξύ κέντρων και εξυπηρετούμενων, αλλά και τη δυσκολία προσέγγισης των περιστατικών που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στην Πρωτεύουσα του Νομού.

Το **Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ** σχεδιάστηκε και δημιουργήθηκε με στόχο την κάλυψη μέρους αυτών των προβλημάτων. Στόχο, τον οποίο θα μπορούσε να εκπληρώσει με πλήρη στελέχωση και άρτια και σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή. Είναι φανερό όμως, ότι, μέχρι σήμερα, μόνο ένα μικρό ποσοστό του αριθμού των ΑμεΑ έχει πρόσβαση στις υπηρεσίες του Κέντρου. Επομένως το πρόγραμμα του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ, καθώς και οι παρεχόμενες υπηρεσίες θα μπορούν να αναπτυχθούν πληρέστερα και με μεγαλύτερη εμβέλεια μέσω της δημιουργίας κάποιων συμπληρωματικών υποδομών και δράσεων καθώς και της πλήρους στελέχωσής του.

13.1.1 ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Ένα από τα δυνατά σημεία του κέντρου αποτελεί το γεγονός ότι είναι το μοναδικό που υπάρχει στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή. Ταυτόχρονα, είναι εγκατεστημένο σε τέτοια θέση, ώστε να εξασφαλίζει εύκολη προσβασιμότητα στον πληθυσμό της Καλαμάτας.

Επίσης, έχει αναπτύξει ένα σπουδαίο δίκτυο εθελοντών, που στηρίζει και βοηθάει έμπρακτα στην διεκπεραίωση των στόχων του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί και ο ικανοποιητικός βαθμός ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και των φορέων Α΄ και Β΄ βαθμού Αυτοδιοίκησης.

Επιπλέον, δεν πρέπει να λησμονηθεί η σημαντική προσπάθεια και υπευθυνότητα, που διακρίνει το υπάρχον λιγοστό προσωπικό.

Σημαντικό επίσης ρόλο παίζει και ο σύγχρονος τεχνολογικός εξοπλισμός και καινούργιες εγκαταστάσεις, όπως η ύπαρξη εσωτερικής, κολυμβητικής δεξαμενής, δεξαμενή υδροθεραπείας και του φυσιοθεραπευτηρίου.

Τέλος, η δημιουργία Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων των μελών του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ., καθώς και του Συλλόγου Φίλων του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ Μεσσηνίας, αποτελούν ένα ακόμα δυνατό σημείο του κέντρου.

13.1.2 ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Παρά τις προσπάθειες που γίνονται, υπάρχουν και κάποια σημεία στα οποία υστερεί η λειτουργία του κέντρου με κύριο και σημαντικό παράγοντα την έλλειψη σύστασης Οργανισμού Λειτουργίας. Επίσης, ένα ακόμα αδύνατο σημείο του αποτελεί η ελλιπή στελέχωση με μόνιμο ανθρώπινο δυναμικό.

Εν συνεχεία θα πρέπει να αναφερθεί η παντελής έλλειψη συμπληρωματικού εξοπλισμού, για την λειτουργία των εργαστηρίων κατάρτισης και του τμήματος αποκατάστασης.

Βασικό, επίσης, μειονέκτημα αποτελεί ότι το κέντρο αδυνατεί να εξυπηρετήσει τη μετακίνηση των μελών του από και προς αυτό.

Επιπλέον, ένα αδύνατο σημείο είναι η έλλειψη ξενώνα ώστε να παρέχει φιλοξενία στα μέλη της , που προέρχονται από απομακρυσμένες περιοχές του Νομού Μεσσηνίας αλλά και των γειτονικών Νομών.

Τέλος, η κτιριακή διαρρύθμιση των χώρων για κοινωνικές και εκπαιδευτικές εκδηλώσεις (αίθουσα πολλαπλών χρήσεων), φαίνεται να είναι ένα ακόμα αδύνατο σημείο στη λειτουργία του κέντρου.

13.1.3 ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Από την αρχή λειτουργίας του κέντρου έως σήμερα, υπήρξαν σημαντικά βήματα βελτίωσης ως προς την αντιμετώπισή του από την τοπική κοινωνία και του διάφορους φορείς. Συγκεκριμένα υπήρξε βελτίωση στη συμμετοχή και τη στήριξη της τοπικής κοινωνίας και των φορέων, ιδιαίτερα του υπουργείου Υγείας και κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Επίσης, σημαντικό ρόλο για τη βελτίωση της εικόνας του κέντρου, έπαιξε και η αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών.

Ακόμα, κατά το χρονικό διάστημα λειτουργίας του κέντρου, δόθηκε και η δυνατότητα για αύξηση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε μεγαλύτερο αριθμό εξυπηρετούμενων ατόμων.

Τέλος, σπουδαία ευκαιρία για την αναβάθμιση του κέντρου αποτέλεσε και η συμφωνία συνεργασίας με τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα, για την πραγματοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί και η εκμετάλλευση της σύγχρονης τεχνολογίας και των δικτύων επικοινωνίας, προς όφελος και εξυπηρέτησης του κέντρου.

13.1.4 Απειλές

Παρατηρώντας τη σύγχρονη κοινωνία και γνωρίζοντας τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία, αντιλαμβάνεται κανείς τους κινδύνους που πιθανόν να γεννώνται για τη λειτουργία του κέντρου. Συγκεκριμένα, η πιθανή απαξίωση του κέντρου λόγω σημαντικής έλλειψης υπηρεσιών του τμήματος αποκατάστασης, που παρέχονται σήμερα από την αγορά, είναι μια τέτοια απειλή για το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.

Επίσης, υπάρχουν περιορισμένοι χρηματικοί πόροι για την περαιτέρω ανάπτυξη του κέντρου, και κατά συνέπεια για την συνέχεια και εξέλιξή τους ως προς τις υπηρεσίες που προσφέρει.

Κλείνοντας, επισημαίνεται η ανυπαρξία ενός θεσμικού πλαισίου για την αξιοποίηση τοπικών επιστημονικών και εργαστηριακών συνεργατών, ώστε το κέντρο να μπορέσει να αναπτύξει νέες δράσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14^ο:

14.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ – ΝΕΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

14.1.1 1^η ΔΡΑΣΗ : ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

14.1.2 2^η ΔΡΑΣΗ: ΙΔΡΥΣΗ Κ.Ε.Κ.

14.1.3 3^η ΔΡΑΣΗ : ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΞΕΝΩΝΑ

14.1.4 4^η ΔΡΑΣΗ : ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

14.1.5 5^η ΔΡΑΣΗ : ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

14.1.6 6^η ΔΡΑΣΗ : ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟΥ ΜΕΣΟΥ

**14.2 ΣΧΟΛΙΑ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.ΑμεΑ.
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ**

14.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ – ΝΕΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Οι δράσεις, που περιέχονται στο Επιχειρησιακό Σχέδιο, προκύπτουν από την μέχρι τώρα ανάλυση και μερικές από αυτές είναι καθοριστικές για την βιωσιμότητά του κέντρου. Η σημαντικότερη από όλες θεωρείται ότι είναι η στελέχωση με ανθρώπινο δυναμικό και η προμήθεια σύγχρονου εξοπλισμού.

Η υλοποίηση των δράσεων θα γίνει με την αξιοποίηση έμπειρων συνεργατών και εμπειρογνωμόνων από τον Δημόσιο και Ιδιωτικό χώρο καθώς και με την συμμετοχή του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού. Βασική προϋπόθεση για την εκπλήρωση των δράσεων αυτών είναι η χρηματοδότησή τους.

Σημαντικός παράγοντας επιτυχίας, για την αναβάθμιση των υπηρεσιών του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ., θεωρείται ότι είναι η ύπαρξη ξεκάθαρου θεσμικού πλαισίου λειτουργίας, καθώς και η ενίσχυση του ενδιαφέροντος των αρμοδίων φορέων.

Παρακάτω παρατίθενται οι πιο βασικές δράσεις που συνθέτουν την Επιχειρησιακή Στρατηγική του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας.

14.1.1 1^Η ΔΡΑΣΗ : ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Για την ποιοτικότερη και πληρέστερη παροχή υπηρεσιών προς τα άτομα με αναπηρία, προτείνεται το παρακάτω σχέδιο για την στελέχωση του κέντρου με ανθρώπινο δυναμικό.

Οι θέσεις του προσωπικού διακρίνονται κατά κλάδο και ειδικότητα ως εξής:

Ιατρικό Προσωπικό

Κατηγορία Π.Ε.

- Μία (1) θέση Γεν. Ιατρού ή Φυσιάτρου ή
- Μία (1) θέση Παθολόγου.

Ειδικό Προσωπικό

Κατηγορία Π.Ε.

- Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΠΕ Ψυχολόγων
- Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΠΕ Ειδικών Παιδαγωγών

- Μία (1) θέση του κλάδου ΠΕ Φυσικής Αγωγής.

Κατηγορία Τ.Ε.

- Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΤΕ Φυσικοθεραπευτών
- Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΤΕ Λογοθεραπευτών
- Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας
- Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΤΕ Εργοθεραπευτών.

Νοσηλευτικό Προσωπικό

Κατηγορία Τ.Ε.

- Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΤΕ Νοσηλευτών/τριών
- Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΤΕ Επισκεπτών/τριών Υγείας

Κατηγορία Δ.Ε.

- Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΔΕ Νοσηλευτών/τριών.

Διοικητικό Προσωπικό

Κατηγορία Π.Ε.

- Μία (1) θέση του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού,

Κατηγορία Τ.Ε.

- Μία (1) θέση του κλάδου ΤΕ Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας,
- Μία (1) θέση του κλάδου ΤΕ Λογιστικής.

Τεχνικό Προσωπικό

Κατηγορία ΔΕ

- Μία (1) θέση του κλάδου ΔΕ Τεχνικού – Συντηρητών κτιρίων ή Συντηρητή μηχανολογικών εγκαταστάσεων
- Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΔΕ Τεχνικού- Οδηγών

Βοηθητικό Προσωπικό

Κατηγορία Δ.Ε.

- Μία (1) θέση του κλάδου ΔΕ Χειροτεχνίας ή μία (1) θέση ΔΕ Κεραμιστών
- Μία (1) θέση του κλάδου ΔΕ Καλλιτεχνών-Θεάτρου- Ζωγράφων – Μουσικών.

- Μία (1) θέση του κλάδου ΔΕ Κηπουρών ή μία (1) θέση ΔΕ Ξυλουργών ή μία (1) θέση ΔΕ Υφαντικής.

Κατηγορία Υ.Ε.

- Μία (1) θέση του κλάδου ΥΕ Γενικών Καθηκόντων.

Οι ανωτέρω θέσεις εκτιμάται ότι θα καλυφθούν στην επόμενη τριετία.

14.1.2 2^η ΔΡΑΣΗ: ΙΔΡΥΣΗ Κ.Ε.Κ.

Θεωρείται ότι τα Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ., σαν θεσμοθετημένα Κέντρα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, αυτοδίκαια θα πρέπει να συμμετέχουν, αφού πιστοποιηθούν σαν μονάδες Κ.Ε.Κ. από το ΕΚΕΠΙΣ, στα χρηματοδοτούμενα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.

Έχει εμφανώς διαπιστωθεί από την μέχρι σήμερα λειτουργία του κέντρου, η ανάγκη για υλοποίηση τέτοιων δράσεων.

Ειδικότερα υπάρχει ανάγκη για προσφορά κατάρτισης σε επαγγελματίες παραϊατρικών ειδικοτήτων, σε αποφοίτους ΑΕΙ και ΤΕΙ κοινωνικής, προνοιακής και διοικητικής κατεύθυνσης, σε γονείς ΑμεΑ., σε εθελοντές, και κυρίως σε ανθρώπους με αναπηρία. Επίσης, υπάρχει ανάγκη για διεξαγωγή ειδικών προγραμμάτων απόκτησης κοινωνικών δεξιοτήτων και σε άλλους τομείς, όπως παραδείγματος χάριν στη ζωγραφική, κεραμική κ.α.

Κατόπιν των ανωτέρω και δεδομένου ότι το κέντρο υπερκαλύπτει τις απαιτήσεις του νόμου για την ίδρυση Κ.Ε.Κ., προτείνεται η δημιουργία Κ.Ε.Κ. στο Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ., πιστεύοντας ότι αυτό θα αποτελέσει ουσιαστικό παράγοντα για την ανάπτυξη των υπηρεσιών του και θα προσφέρει στους τελικούς δικαιούχους της περιοχής της Μεσσηνίας ποιοτικές δεξιότητες και γνώσεις, που θα μειώσουν την ανεργία και θα αυξήσουν την παραγωγικότητά τους.

Εκτιμάται ότι το κόστος της δράσης αυτής ανέρχεται στο ποσό των 60.000,00€.

14.1.3 3^η ΔΡΑΣΗ : ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΞΕΝΩΝΑ

Η πρόταση αυτή αφορά τη δημιουργία σύγχρονων εγκαταστάσεων φιλοξενίας, δηλαδή ενός χώρου περίπου εκατόν πενήντα (150) τετραγωνικών μέτρων, που θα περιλαμβάνει πέντε δίκλινα και ένα μονόκλινο δωμάτια με ατομικό μπάνιο το κάθε ένα καθώς επίσης κοινόχρηστους και βοηθητικούς χώρους.

Στόχος είναι η προσφορά ουσιαστικών διευκολύνσεων για πρόσβαση στο κέντρο και χρήση των δράσεων του, μέσω βραχείας φιλοξενίας των ανθρώπων με αναπηρία καθώς και μελών των οικογενειών τους, που προέρχονται από απομακρυσμένες περιοχές του Νομού ή γειτονικών Νομών, και έχουν ανάγκη από τα προγράμματα της Υπηρεσίας, όπως το φυσικοθεραπευτήριο, το υδροθεραπευτήριο, την κολυμβητική δεξαμενή κ.ά.

Επίσης, η παροχή σύγχρονων υπηρεσιών αποκατάστασης και ημιαυτόνομης διαβίωσης, μέσα από εκπαιδευτικούς κύκλους, που αφορούν καθημερινά θέματα όπως αυτοεξυπηρέτηση, αυτοπροστασία, προσανατολισμό, αντίληψη χρόνου, τόπου και χώρου για ΑμεΑ, που αντιμετωπίζουν συναφείς δυσκολίες κάλυψης των αναγκών τους, στα πλαίσια του περιβάλλοντός τους.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η δημιουργία ενός τέτοιου ξενώνα θα επιφέρει αύξηση του αριθμού των εξυπηρετούμενων ατόμων αναφορικά με την δυνατότητα παρεχομένων υπηρεσιών και το είδος του προβλήματος, αλλά και εμβέλεια της γεωγραφικής κάλυψης.

Η εκτίμηση του συνολικού κόστους για το προτεινόμενο έργο ανέρχεται στο ποσό των 500.00,00 €. Αναλυτικότερα το κόστος:

- ❖ Των κτιριακών υποδομών ανέρχεται στο ποσό των 350.00,00 €
- ❖ Του εξοπλισμού ανέρχεται στο ποσό των 150.000,00 €

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι υπάρχει θεσμική και τεχνική δυνατότητα πραγματοποίησης του εν λόγω έργου, καθότι διατίθεται ένα μεγάλο οικόπεδο μέσα στον ιδιόκτητο χώρο του κέντρου και ταυτόχρονα υπάρχει δυνατότητα σύνδεσης των νέων υποδομών με τις υπάρχουσες.

14.1.4 4^η ΔΡΑΣΗ : ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Προτείνεται η δημιουργία μιας αίθουσας πολλαπλών χρήσεων και ενός αμφιθεάτρου περίπου εκατόν πενήντα (150) τετραγωνικών μέτρων.

Η αίθουσα αυτή θα εξυπηρετεί τις ανάγκες του κέντρου για συνεχή και διαρκή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας αλλά και επιστημόνων, που ασχολούνται με ευαίσθητες ομάδες ανθρώπων με ιδιαιτερότητες. Επιπλέον θα βοηθήσει στη βελτίωση των συνθηκών και των παρεχομένων υπηρεσιών, που είναι σύμφωνες με τις δραστηριότητές του κέντρου, και θα υπάρξει μεγαλύτερη επιτυχία των εκδηλώσεων, που πραγματοποιούνται μέσα στα πλαίσια ανοίγματος του κέντρου προς την κοινότητα.

Τέλος, δίνεται η δυνατότητα πραγματοποίησης εκπαιδευτικών και επιστημονικών συναντήσεων, δεδομένου ότι το κέντρο της πόλης δεν διαθέτει παρόμοιους χώρους.

Υπάρχει θεσμική και τεχνική δυνατότητα πραγματοποίησης του εν λόγω έργου, καθότι διατίθεται ένα μεγάλο οικόπεδο μέσα στον ιδιόκτητο χώρο του κέντρου και ταυτόχρονα υπάρχει δυνατότητα σύνδεσης των νέων υποδομών με τις υπάρχουσες.

Κρίνεται σκόπιμο στο σημείο αυτό να αναφερθεί ο εξοπλισμός που θα χρειαστεί για την εν λόγω δράση, και συγκεκριμένα:

1. Διακόσια (200) Καθίσματα – έδρανα
2. Δεκαπέντε (15) Θέσεις υπολογιστών – Φορητών υπολογιστών – δύο (2) συστήματα εκτύπωσης
3. Προβολικό Σύστημα
  - ❖ Σύστημα προβολής (VIDEO – PROJECTOR)
  - ❖ Οθόνη προβολής
4. Σύστημα τηλεϊπποστήριξης
  - ❖ Κάμερες
  - ❖ Server
  - ❖ Λογισμικό
5. Βιβλιοστάσιο

Η εκτίμηση του συνολικού κόστους για το προτεινόμενο έργο ανέρχεται στο ποσό των 250.00,00 €.

Αναλυτικότερα το κόστος:

- ❖ Των κτιριακών υποδομών ανέρχεται στο ποσό των 150.00,00 €
- ❖ Του εξοπλισμού ανέρχεται στο ποσό των 100.000,00 €

Εκτιμάται ότι ο χρόνος υλοποίησης της δράσης αυτής είναι η επόμενη τριετία.

14.1.5 5^η ΔΡΑΣΗ : ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Στόχος της δράσης αυτής αποτελεί η αυτοματοποίηση των διοικητικών και οικονομικών συναλλαγών καθώς και η ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των ΑμεΑ από το κέντρο.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 1: Προμήθεια Οικονομικού και Διοικητικού Συστήματος

Είναι απαραίτητη η ενίσχυση της γραμματείας του κέντρου με λογισμικό για Διοικητική και Διαχειριστική διαδικασία. Ειδικότερα για:

- Παρακολούθηση Οικονομικών συναλλαγών – εσόδων και εξόδων
- Διαχείριση παγίων τελών
- Έκδοση ενταλμάτων
- Παρακολούθηση και Διαχείριση Προϋπολογισμού – Απολογισμού.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2: Δημιουργία e- Help – ΑμεΑ.

Το e – Help αποτελεί ένα καινοτόμο πιλοτικό σύστημα με τρεις άξονες:

- Δημιουργία Βάσης Δεδομένων και Λογισμικού Εκμετάλλευσης για την διαχείριση και παρακολούθηση των ΑμεΑ (Φάκελος ΑμεΑ.)
- Ανάπτυξη διαδικτυακής και διαδραστικής εφαρμογής για εξυπηρέ-τηση και επικοινωνία με τα ΑμεΑ.
- Δημιουργία Web – site με ψηφιακό υλικό

Εκτιμάται ότι το κόστος της δράσης αυτής ανέρχεται στο ποσό των 30.000,00 € και πως ο χρόνος υλοποίησης των δύο αυτών ενεργειών είναι έξι (6) μήνες.

14.1. 6 6^η ΔΡΑΣΗ : ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟΥ ΜΕΣΟΥ

Σημαντική επίσης δράση αποτελεί η προμήθεια του κέντρου με μεταφορικό μέσο, ανάλογο των αναγκών των ατόμων που θα εξυπηρετεί. Είναι γνωστό πως ένας μεγάλος αριθμός αναπήρων διαμένουν σε περιοχές εκτός της Καλαμάτας, αλλά και ένας σημαντικός αριθμός μελών, που ζουν στην πόλη της Καλαμάτας δεν διαθέτουν δικό τους μεταφορικό μέσον, και ως εκ τούτου είναι δύσκολη η μετάβασή τους από και προς το κέντρο.

Κρίνεται σκόπιμη και απαραίτητη συνεπώς η αγορά ενός οχήματος, τύπου MINI BUS χωρητικότητας δεκαέξι (16) θέσεων, έτσι ώστε να διευκολύνεται η μετακίνηση των ανθρώπων με αναπηρία από και προς το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.

Η πιθανή εκτίμηση του κόστους της δράσης αυτής ανέρχεται στο ποσό των 80.000,00 € και η υλοποίηση της εκτιμάται σε χρονικό διάστημα ενός (1) έτους.

14.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Είναι βέβαιο πως με την συστηματική υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, το Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. θα ανταποκριθεί στους σκοπούς του και θα αναγνωρισθεί στην ευρύτερη κοινωνία της Μεσσηνίας. Είναι αναγκαίο να προωθηθούν οι απαραίτητες ενέργειες, να υπάρξει "εκμετάλλευση" των θεσμικών και τεχνικών δυνατοτήτων ώστε να γίνει η υλοποίηση των δράσεων.

Συγκεκριμένα επιβάλλεται η στελέχωση του κέντρου με ειδικούς επαγγελματίες όλων των προαναφερθέντων ειδικοτήτων, ώστε οι υπηρεσίες που προσφέρει να είναι όσο το δυνατόν ολοκληρωμένες και ουσιαστικές

Ένας ακόμα παράγοντας που θα βοηθήσει σημαντικά στη σωστή διεκπεραίωση του σκοπού του κέντρου είναι η πιστοποίησή του ως Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Όσον αφορά την κατασκευή ενός ξενώνα στο χώρο που στεγάζεται το κέντρο, είναι κατανοητό πόσο ωφέλιμο και εξυπηρετικό θα ήταν για τα άτομα που έχουν ανάγκη από τις υπηρεσίες του, αλλά τη δεδομένη στιγμή είναι αδύνατη η εξυπηρέτησή τους και θεραπεία τους εξαιτίας του γεγονότος ότι διαμένουν σε απομακρυσμένη περιοχή.

Η ανέγερση μιας αίθουσας πολλαπλών χρήσεων, θα προσφέρει καλύτερες συνθήκες ενημέρωσης των πολιτών, με περισσότερο οργανωμένα και άρτια συνέδρια και ημερίδες. Θα υπάρχει αύξηση του κύρους και προβολή του κέντρου και συνεπώς θα έχει μια ξεχωριστή θέση καταστοντάς το ένα πολιτιστικό και επιστημονικό κέντρο μέσα στην τοπική κοινωνία.

Επίσης, άμεσα πρέπει να εγκατασταθεί στο Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. ένα σύστημα λειτουργίας πληροφοριακών εφαρμογών, ώστε να απεγκλωβιστεί η διοίκηση του κέντρου από τη γραφειοκρατία.

Τέλος, είναι σαφές πως δεν πρέπει να καθυστερήσει η προμήθεια ενός οχήματος, για τη μεταφορά των ατόμων με αναπηρίες από και προς το κέντρο.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Από την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της παρούσης εργασίας και συνδυάζοντας τα στοιχεία που συλλέχθηκαν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, που διενεργήθηκε ειδικότερα στο Νομό Μεσσηνίας, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθούν ορισμένα καίρια σημεία. Στόχος της ενέργειας αυτής είναι να προβληματίσει και να αποτελέσει αφετηρία για περαιτέρω έρευνα.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί η σπουδαιότητα συντονισμού και συνεργασίας των αρμοδίων κρατικών φορέων με τις οργανώσεις των ατόμων με αναπηρίες, για την αναθεώρηση και αναδιαμόρφωση της υπάρχουσας νομοθεσίας σε θέματα προσβασιμότητας, για να είναι ελεύθερη η μετακίνηση των ΑμεΑ σε δημόσια κτίρια, μέσα μαζικής μεταφοράς, δρόμους, υπαίθριους χώρους αλλά και καταστήματα. Σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, κρίνεται σκόπιμη η ενεργοποίηση και αφύπνιση όλων των εμπλεκόμενων φορέων (Ο.Τ.Α., Δ/νση τροχαίας κ.λπ.), για την αυστηρή τήρηση διατάξεων που διευκολύνουν την κίνηση πεζών και ατόμων με αναπηρίες στο φυσικό τους περιβάλλον.

Σημαντικό επίσης βήμα από την πλευρά του κράτους θα ήταν η ανάπτυξη εθνικών προγραμμάτων αποκατάστασης για όλες τις ομάδες ατόμων με αναπηρία, τα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνουν μια πλούσια σειρά από δραστηριότητες.

Απαιτείται η δραστηριοποίηση των Δήμων και των Ο.Τ.Α. για την καταγραφή των αναγκών των ατόμων με αναπηρίες, ώστε οι φορείς που δημιουργούνται σε κάθε περιοχή να καλύπτουν τις απαιτήσεις των εξυπηρετούμενων στη συγκεκριμένη περιοχή ατόμων.

Είναι αναγκαίο οι φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, να διασφαλίζουν επαρκές εισόδημα σε άτομα που έχουν αναπηρία και σε άτομα που έχουν αναλάβει τη φροντίδα ενός τέτοιου ατόμου ώστε να ζουν με αξιοπρέπεια.

Επίσης, η αναγκαιότητα για μέριμνα του εκσυγχρονισμού και βελτίωσης των κτιριακών εγκαταστάσεων που ήδη στεγάζονται, των υπάρχοντων συλλόγων, καθώς και μεταφορά κάποιων σε νέους χώρους περισσότερο λειτουργικούς με καλύτερη προσβασιμότητα.

Θα πρέπει να καλυφθούν τα κενά του συστήματος υγείας και να παρέχεται νοσηλεία των αναπήρων. Η νοσηλείες ρουτίνας (λ.χ. μεταγγίσεις αίματος νεφροπαθών) που δεν μπορούν να νοσηλευτούν στο σπίτι, μπορεί να γίνεται σε μικρά νοσηλευτήρια, κοντά στο χώρο της κατοικίας τους, για να μην αποξενώνονται από το φυσικό τους περιβάλλον.

Αύξηση του εξειδικευμένου προσωπικού που στοχεύει στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, δηλαδή οι υπηρεσίες παροχής πληροφοριών να είναι προσβάσιμες στις διάφορες ομάδες ατόμων με αναπηρία καθώς και η εκπαίδευση του ήδη υπάρχοντος προσωπικού σε νέες μορφές υπηρεσίας.

Επίσης θα πρέπει να γίνουν βασικοί όλοι οι χώροι εργασίας και ο τεχνολογικός - μηχανολογικός εξοπλισμός που απαιτείται για την πλαισίωση / ενίσχυση των περιορισμένων ικανοτήτων των εργαζομένων με αναπηρίες θα πρέπει να είναι μέρος της επιχείρησης (ιδιωτικής ή δημόσιας). Τέλος θα πρέπει να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για να μπορούν να εργάζονται οι άνθρωποι με αναπηρίες (και οι οικογένειές τους) και μέσα από το σπίτι τους.

Τα παιδιά και οι νέοι με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες έχουν το δικαίωμα να εκπαιδεύονται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης στα κοινά εκπαιδευτήρια και να δικαιούνται τους ίδιους τίτλους σπουδών όπως όλοι.

Οι μαθητές αναλόγως με τις ικανότητές τους θα πρέπει να χρησιμοποιούν προσπελάσιμο εποπτικό υλικό και βιβλία γραμμένα για να ικανοποιούν τις αναγνωστικές τους απαιτήσεις και ικανότητες.

Τέλος θα πρέπει να χρησιμοποιούν εφαρμογές της νέας τεχνολογίας, λ.χ. ηλεκτρονικούς υπολογιστές, screen readers, text enlargers, ώστε να ενισχυθούν (ή να πλαισιωθούν) οι περιορισμένες κινητικές και / η αισθητηριακές και / ή νοητικές τους επιδεξιότητες και ικανότητες.

Έτσι λοιπόν στο τέλος αυτής της εργασίας, καταλήγουμε ότι οι στόχοι της πολιτικής της αποϊδρυματοποίησης και ομαλοποίησης, μπορούν να πραγματοποιηθούν εάν ληφθούν μια σειρά από μέτρα και να οργανωθούν οι κατάλληλες υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης – επιμόρφωσης που βρίσκεται ακόμα σε νηπιακό στάδιο.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- Α.ΜΕΑ.** : Άτομα με Αναπηρία
Α.Σ.Ε.Π. : Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού
Δ.Σ. : Διοικητικό Συμβούλιο
Δ.Υ.ΠΕ. : Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας
Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.:Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
Ε.Ι.Α.Α. : Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων
Ε.Ι.Κ. : Εθνικό Ίδρυμα Κωφών
Ε.Ο.Κ.Φ. : Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας
Ε.ΠΑ.-Α.ΜΕΑ. : Εθνικό Παρατηρητήριο Ατόμων Με Αναπηρίες
Ε.Π. : Επιτροπή Παρακολούθησης
Ε.Π.ΑΝ. : Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας
Ε.Κ.Α.Κ.Β. : Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας
Ε.Π. : Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ε.Σ.Ε. : Εθνικές Συντονιστικές Επιτροπές
Ε.Σ.Α.Ε.Α. : Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων Με Αναπηρίες
Ε.Φ.Α. : Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης
Ι.Κ.Π.Α. : Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης
Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. : Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων -
Κ.Ε.Α.Τ. : Κέντρα Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών
Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.ΜΕΑ.:Κέντρο Εκπαίδευσης Κοινωνικής Υποστήριξης Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρία
Κ.Π.Σ.: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
ΚΕ.ΠΕ.Π.: Κέντρα Περίθαλψης Παιδιών
Κ.Α.Φ.Κ.Α.: Κέντρα Αποθεραπείας Φυσικής και Κοινωνικής Αποκατάστασης
Κ.Α.Α.Κ.Υ.Α.ΜΕΑ.:Κέντρα Αποθεραπείας Αποκατάστασης και Κοινωνικής Υποστήριξης Ατόμων με Αναπηρίες
Κ.Α.Α.ΜΕΑ. : Κέντρα Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες
Κ.Ε.Κ. : Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης
Κ.τ.Π. : Κοινωνία της πληροφορίας

Κ.Δ.Α.Υ. : Κέντρα Διάγνωσης – Αξιολόγησης και Υποστήριξης
Μ.Κ.Ο. : Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί
Ν.Π.Ι.Δ. : Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ν.Π.Δ.Δ. : Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Ε.Λ.Ε. : Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης
Ν.Ε.Ε. : Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες
Ν.Α. : Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Ο.Γ.Α. : Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων
Ο.Α.Ε.Δ. : Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
Ο.Τ.Α. : Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.ΜΕΑ. : Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματίου Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρίες
Π.Ι.Κ.Π.Α. : Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντίληψης
Π.Ε.Σ.Υ.Π. : Περιφερειακό Σύστημα Υγείας και Πρόνοιας
Π.Ε.Π. : Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
Π.Π.Ε. : Προστατεύομενα Παραγωγικά Εργαστήρια
Σ.Μ.Ε.Α. : Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής
Τ.Ε.Β.Ε. : Ταμείο Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδος
Τ.Ε.Ε. : Τεχνικά Εκπαιδευτικά Εκπαιδευτήρια
Υ.Σ.Ε.Ε.Π. : Υπηρεσιακό Συμβούλιο Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού
ΥΠ.Ε.Π.Θ. : Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. : Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και αποκέντρωσης
Σ.Κ.Π. : Σκλήρυνση κατά πλάκας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, τόμος Α΄, επιμέλεια Μαρία Καΐλα, Νικήτας Πολεμικός, Γιώργος Φιλλίπου, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997.
- Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, τόμος Β΄, επιμέλεια Μαρία Καΐλα, Νικήτας Πολεμικός, Γιώργος Φιλλίπου, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997.
- Οι Ανάπηροι και η Εκπαίδευσή τους, επιμέλεια Αθηνά Ζώνιου – Σιδέρη, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998.
- Βασικές Αρχές της Παιδαγωγικής για τα Νοητικά Καθυστερημένα Άτομα επιμέλεια Αθηνά Ζώνιου – Σιδέρη, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Β΄ έκδοση, Αθήνα 1997.
- Τα Ειδικά Παιδιά και η Αγωγή τους, επιμέλεια Αντώνης Κυπριωτάκης, εκδόσεις Ελλήν, Αθήνα 1991.
- Θέματα Ειδικής Αγωγής, επιμέλεια Φ. Στάθης, εκδόσεις Ελλήν, Αθήνα 1999.
- Παιδιά με Ιδιαίτερες Ανάγκες, επιμέλεια Σ. Γεωργίου, εκδόσεις Κρουσταλάκη, Αθήνα 1995.
- Περιοδικό "Συμμετοχή", Πανελλήνια Συνομοσπονδία Σωματείων Γονεων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.ΜΕΑ.), τεύχος 3^ο, Αθήνα 2005.
- Περιοδικό "Euro News on Special Needs Education", τεύχος 12, Αθήνα 2006.
- Οδηγός του Πολίτη με Ειδικές Ανάγκες, Υπουργείων Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα 2001.
- Ημερίδα με θέμα Κοινωνική Πολιτική των Ο.Τ.Α. – Δράσεις Κοινωνικής Υποστήριξης του Ευρύτερου Πληθυσμού και των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων, εισηγήτρια Παναγιώτα Μηλίτσα, Καλαμάτα 2005.
- Η Ειδική Αγωγή Χτες και Σήμερα, Καλαντζής Κ., περ. Νέα Παιδιά, τεύχος 32, Αθήνα 1984.
- Η Επαγγελματική Εκπαίδευση των Νοητικώς Καθυστερημένων στην Ελλάδα, Δημητρόπουλος Α., Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα 1995.

- Προβλήματα γύρω από την Κοινωνική Αποκατάσταση Ψυχικών Αναπηριών, Χαρτοκόλλης Π. Αθήνα 1981.
- Κοινωνική Πρόνοια, μια γενική θεώρηση, Πέτρου Α. Σταθοπούλου, β' έκδοση, εκδόσεις Ελλην, Αθήνα 1996.
- Κώδικας Φορέων Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών, Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, τόμος 1, Αθήνα 1986.
- Παιδαγωγικά και Διδακτικά Θέματα για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, επιμέλεια Ιωάννη Βούτσου, εκδόσεις Ζήτη, Θεσσ/κη 1993.
- Exceptional Children – An Introduction To Special Education, first edition, by William L. Heward, England 1999.
- Serving Children With disabilities, by Laudan Y. Aron, Pamela J. Loprest, C. Eugene Steuerle, The Urban Institute Press-Avebury, England 1996.
- Library and Information Services for Visually Impaired People, by Jean Machell, London 1996.

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

www.posgamea.gr

www.esaea.gr

www.ika.gr

www.tebe.gr

www.oaed.gr

www.disabled.gr

www.specialeducation.com

www.mohaw.gr

www.vpepth.gr

www.european-agency.org

www.pi-schools.gr

www.keat.gr

www.iatronet.gr